

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

INFORMACIJA

**O SUBJEKTIMA BANKOVNOG SUSTAVA FEDERACIJE BOSNE I
HERCEGOVINE SA STANJEM NA DAN 31. 3. 2021.**

Sarajevo, lipanj 2021. godine

Skraćenice i termini:

AOD	Agencija za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine
BD	Brčko Distrikt
BiH	Bosna i Hercegovina
CBBiH	Centralna banka Bosne i Hercegovine
CRK	Centralni registar kredita poslovnih subjekata i fizičkih osoba u BiH
EBA	European Banking Authority (Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo)
ECB	European Central Bank (Europska centralna banka)
ECL	Expected credit loss (Očekivani kreditni gubitak)
EFSE	European Fund for Southeast Europe (Europski fond za Jugoistočnu Europu)
EKS	Efektivna kamatna stopa
EU	Europska unija
FBA	Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FSAP	Financial Sector Assessment Program (Program procjene financijskog sektora)
FX rizik	Foreign Exchange Risk (Devizni rizik)
ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process (Interni proces procjene adekvatnosti kapitala)
ILAAP	Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (Interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti)
LCR	Liquidity Coverage Ratio (Koeficijent pokriva likvidnosti)
MKD	Mikrokreditno društvo
MKF	Mikrokreditna fondacija
MKO	Mikrokreditna organizacija
MMF	Međunarodni monetarni fond
MSFI	Međunarodni standardi financijskog izvještavanja
NFI	Nedepozitne financijske institucije
NKS	Nominalna kamatna stopa
NPL	Non performing loans (Nekvalitetni krediti)
RKG	Rezerve za kreditne gubitke
RS	Republika Srpska
SB	Svjetska banka
SBS	Subjekti bankovnog sustava FBiH: banke, bankarske grupe, razvojne banke, MKO, leasing društva, faktoring društva, mjenjači i druge financijske organizacije čije poslovanje nadzire FBA
SREP	Supervisory Review and Evaluation Process (Supervizorski pregled i proces procjene)
UBBiH	Udruga banaka Bosne i Hercegovine
UDLBiH	Udruga društava za leasing BiH
USAID	United States Agency for International Development - Financial Reform Agenda
FINRA	Activity Project (Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj
Projekat	- Projekt reformi financijskog sektora)
UO FBA	Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije BiH
ZoA	Zakon o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine
ZoB	Zakon o bankama
ZoF	Zakon o faktoringu
ZoL	Zakon o leasingu
ZoMKO	Zakon o mikrokreditnim organizacijama

SADRŽAJ:

Skraćenice i termini:.....	2
Popis tablica:.....	5
Popis grafikona:.....	6
Sažetak regulatornih zahtjeva i standardi poslovanja SBS.....	7
SAŽETAK.....	9
UVOD.....	14
1. BANKARSKI SEKTOR.....	15
1.1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBiH.....	15
1.1.1. Status, broj i poslovna mreža.....	15
1.1.2. Struktura vlasništva i tržišni udjel.....	16
1.1.3. Kadrovska struktura.....	18
1.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA.....	19
1.2.1. Bilanca stanja.....	19
1.2.2. Obveze.....	23
1.2.3. Kapital i adekvatnost kapitala.....	26
1.2.4. Kreditni rizik.....	29
1.2.5. Profitabilnost.....	35
1.2.6. Ponderirane NKS i EKS.....	39
1.2.7. Likvidnost.....	39
1.2.8. Devizni (FX) rizik.....	42
1.3. PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR.....	43
2. SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANCIJSKIH INSTITUCIJA.....	45
2.1. MIKROKREDITNI SEKTOR.....	45
2.1.1. STRUKTURA MIKROKREDITNOG SEKTORA U FBiH.....	45
2.1.1.1. Status, broj i poslovna mreža.....	45
2.1.1.2. Struktura vlasništva.....	45
2.1.1.3. Kadrovska struktura.....	45
2.1.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA.....	46
2.1.2.1. Bilanca stanja.....	46
2.1.2.2. Kapital i obveze.....	47
2.1.2.3. Aktiva i kvaliteta aktive.....	48
2.1.2.4. Financijski rezultat mikrokreditnog sektora FBiH.....	51
2.1.3. PREPORUKE ZA MIKROKREDITNI SEKTOR.....	53
2.2. LEASING SEKTOR.....	54
2.2.1. STRUKTURA LEASING SEKTORA U FBiH.....	54
2.2.1.1. Broj leasing društava.....	54
2.2.1.2. Struktura vlasništva.....	54
2.2.1.3. Kadrovska struktura.....	54
2.2.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA.....	54
2.2.2.1. Bilanca stanja.....	54
2.2.2.2. Kapital i obveze.....	56
2.2.2.3. Aktiva i kvaliteta aktive.....	57
2.2.2.4. Profitabilnost.....	58
2.2.2.5. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti leasinga.....	59
2.2.3. PREPORUKE ZA LEASING SEKTOR.....	61
2.3. FAKTORING POSLOVI.....	61
2.3.1. Sudionici na tržištu faktoringa u FBiH.....	61
2.3.2. Opseg, struktura i trend faktoring poslovanja u FBiH.....	62
2.3.3. PREPORUKE ZA FAKTORING POSLOVANJE.....	63
ZAKLJUČAK.....	65
PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR.....	66
Prilog 1 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31. 3. 2021.....	66
Prilog 2 - Bilanca stanja banaka u FBiH po shemi FBA (aktivna podbilanca) - 31. 3. 2021.....	67
Prilog 3 - Pregled aktive, kredita, depozita i financijskog rezultata banaka u FBiH - 31. 3. 2021.....	68

Prilog 4 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31. 3. 2021.....	69
Prilog 5 - Račun dobiti i gubitka banaka u FBiH po shemi FBA - 31. 3. 2021.....	70
Prilog 6 - Prosječne ponderirane NKS i EKS na kredite i depozite po razdobljima	71
PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR.....	72
Prilog 7 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31. 3. 2021.	72
Prilog 8 - Zbirna bilanca stanja MKF - 31. 3. 2021.	73
Prilog 9 - Zbirna bilanca stanja MKD - 31. 3. 2021.....	74
Prilog 10 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31. 3. 2021.	75
Prilog 11 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO - 31. 3. 2021.....	76
Prilog 11a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO	76
Prilog 12 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKF - 31. 3. 2021.....	77
Prilog 13 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKD - 31. 3. 2021.	78
PRILOZI ZA LEASING SEKTOR.....	79
Prilog 14 - Osnovni podaci o leasing društvima u FBiH - 31. 3. 2021.	79
Prilog 15 - Zbirna bilanca stanja leasing društava - 31. 3. 2021.	80
Prilog 16 - Pregled osnovnih pokazatelja leasing društava u FBiH - 31. 3. 2021.....	81
Prilog 17 - Zbirni račun dobiti i gubitka leasing društava - 31. 3. 2021.....	82
Prilog 18 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o finansijskom leasingu - 31.3.2021..	83
Prilog 18a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o finansijskom leasingu..	83

Popis tablica:

Tablica 1:	Banke FBiH, org. dijelovi banaka iz RS u FBiH i mreža bankomata i POS uređaja.....	15
Tablica 2:	Struktura vlasništva prema ukupnom kapitalu.....	17
Tablica 3:	Struktura vlasništva prema udjelu državnog, privatnog i stranog kapitala.....	18
Tablica 4:	Tržišni udjeli banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu).....	18
Tablica 5:	Kvalifikacijska struktura zaposlenih u bankama FBiH.....	18
Tablica 6:	Ukupna aktiva po zaposlenom.....	19
Tablica 7:	Bilanca stanja.....	19
Tablica 8:	Aktiva banaka prema vlasničkoj strukturi.....	20
Tablica 9:	Udjel grupa banaka u ukupnoj aktivni.....	21
Tablica 10:	Novčana sredstva banaka	22
Tablica 11:	Ulaganja u vrijednosne papire prema vrsti instrumenta.....	22
Tablica 12:	Vrijednosni papiri entitetskih vlada BiH.....	23
Tablica 13:	Sektorska struktura depozita.....	24
Tablica 14:	Štednja stanovništva.....	25
Tablica 15:	Ročna struktura štednih depozita stanovništva.....	26
Tablica 16:	Kreditni, štednja i depoziti stanovništva	26
Tablica 17:	Izvešće o stanju regulatornog kapitala.....	27
Tablica 18:	Struktura izloženosti riziku.....	28
Tablica 19:	Pokazatelji adekvatnosti kapitala.....	28
Tablica 20:	Stopa financijske poluge.....	29
Tablica 21:	Financijska imovina, izvanbilančne stavke i ECL.....	30
Tablica 22:	Izloženosti prema razinama kreditnog rizika.....	31
Tablica 23:	Sektorska struktura kredita.....	32
Tablica 24:	Ročna struktura kredita.....	33
Tablica 25:	Kreditni prema razinama kreditnog rizika.....	33
Tablica 26:	Ostvareni financijski rezultat: dobit/gubitak.....	36
Tablica 27:	Struktura ukupnih prihoda.....	36
Tablica 28:	Struktura ukupnih rashoda.....	37
Tablica 29:	Pokazatelji profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti.....	38
Tablica 30:	LCR.....	40
Tablica 31:	Ročna struktura depozita po preostalom dospijeću.....	40
Tablica 32:	Koeficijenti likvidnosti.....	40
Tablica 33:	Ročna usklađenost financijske aktive i obveza do 180 dana.....	41
Tablica 34:	Devizna usklađenost financijske aktive i obveza (EUR i ukupno).....	42
Tablica 35:	Kvalifikacijska struktura zaposlenih u MKO u FBiH.....	46
Tablica 36:	Bilanca stanja mikrokreditnog sektora.....	46
Tablica 37:	Ročna struktura uzetih kredita.....	47
Tablica 38:	Struktura kapitala mikrokreditnog sektora.....	48
Tablica 39:	Neto mikrokreditni	49
Tablica 40:	Sektorska i ročna struktura mikrokredita.....	49
Tablica 41:	RKG.....	50
Tablica 42:	Struktura ukupnih prihoda.....	51
Tablica 43:	Struktura ukupnih rashoda.....	52
Tablica 44:	Kvalifikacijska struktura zaposlenih u leasing društvima FBiH.....	54
Tablica 45:	Struktura potraživanja po financijskom leasingu.....	55
Tablica 46:	Struktura potraživanja po financijskom leasingu - usporedni pregled.....	55
Tablica 47:	Struktura neto bilančnih pozicija aktive.....	56
Tablica 48:	Pregled rezervi za financijski leasing.....	57
Tablica 49:	Struktura ukupnih prihoda.....	58
Tablica 50:	Struktura ukupnih rashoda.....	59
Tablica 51:	Struktura broja zaključenih ugovora i iznosa financiranja leasing sustava.....	60
Tablica 52:	Nominalni iznos otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima u FBiH, prema vrsti faktoringa i domicilnosti.....	62

Popis grafikona:

Grafikon 1:	Struktura stranog kapitala po zemljama, udjel u %	16
Grafikon 2:	Struktura stranog kapitala po zemljama - sjedištu grupe, udjel u %	17
Grafikon 3:	Herfindahlov indeks koncentracije u aktivi, kreditima i depozitima	20
Grafikon 4:	Koncentracijske stope za pet najvećih banaka - CR5: aktiva, krediti i depoziti.....	21
Grafikon 5:	Struktura ulaganja u vrijednosne papire prema kriteriju države emitenta	23
Grafikon 6:	Ukupni depoziti	24
Grafikon 7:	Omjer kredita i depozita.....	24
Grafikon 8:	Štednja stanovništva po razdobljima	25
Grafikon 9:	Kreditni	32
Grafikon 10:	Udjel NPL-a u kreditima.....	34

Sažetak regulatornih zahtjeva i standardi poslovanja SBS

Minimalni iznos uplaćenog osnivačkog kapitala - 15 milijuna KM	Članak 24. stavak (2) ZoB ¹
Stopa redovnog temeljnog kapitala – 6,75%	Članak 34. stavak (1), točka a) Odluke o izračunavanju kapitala banke ²
Stopa temeljnog kapitala – 9%	Članak 34. stavak (1), točka b) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Stopa regulatornog kapitala – 12%	Članak 34. stavak (1), točka c) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Zaštitni sloj za očuvanje kapitala u obliku redovnog temeljnog kapitala – 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku	Članak 39. stavak (1) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Stopa financijske poluge – 6%	Članak 37. stavak (2) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Koeficijent pokrića likvidnosti – LCR $\geq$ 100%	Članak 17. stavak (2), Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke ³
Ročna usklađenost financijske aktive i financijskih obveza	Ročno usklađivanje preostalih rokova do ugovorenih dospijea instrumenata aktive i obveza: - najmanje 65% izvora sredstava s rokom dospijea do 30 dana angažira u plasmane (instrumente aktive) s rokom dospijea do 30 dana, članak 40a. stavak (2), točka a) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke; - najmanje 60% izvora sredstava s rokom dospijea do 90 dana angažira u plasmane (instrumente aktive) s rokom dospijea do 90 dana, članak 40a. stavak (2), točka b) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke; - najmanje 55% izvora sredstava s rokom dospijea do 180 dana angažira u plasmane (instrumente aktive) s rokom dospijea do 180 dana, članak 40a. stavak (2), točka c) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke.
Ograničenje za individualnu deviznu poziciju preko-noći banke, osim u EUR-ima – najviše do 20% priznatog kapitala banke	Članak 3. stavak (2), točka a) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke ⁴
Ograničenje za individualnu deviznu poziciju preko-noći u EUR-ima - najviše do 40% priznatog kapitala banke.	Članak 3. stavak (2), točka b) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke
Ograničenje za ukupnu deviznu poziciju – najviše do 40% priznatog kapitala banke	Članak 3. stavak (2), točka c) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke
Herfindahl-Hirschman indeks - HHI	Predstavlja najčešće korištenu mjeru koncentracije u europskom i američkom ekonomskom sustavu. HHI je zbroj kvadrata postotnih udjela konkretne veličine (npr. aktive, depozita, kredita) svih tržišnih sudionika u sustavu. Ako je vrijednost HHI manja od 1000, smatra se da na tržištu nije

¹ „Službene novine Federacije BiH“, br. 27/17

² „Službene novine Federacije BiH“, br. 81/17, 50/19, 37/20 i 81/20

³ „Službene novine Federacije BiH“, br. 81/17 i 37/20

⁴ „Službene novine Federacije BiH“, br. 81/17 i 37/20

	<p>prisutna koncentracija, za vrijednost indeksa između 1000 i 1800 jedinica na tržištu je prisutna umjerena koncentracija, ako je vrijednost HHI iznad 1800, to je pokazatelj postojanja visoke koncentracije.</p> <p>CR je pokazatelj koncentracije u bankarskom sektoru i predstavlja ukupan udjel najvećih banaka u sektoru u odabranim relevantnim kategorijama: u aktivi, kreditima i depozitima. Označava se prema broju banaka koje se uključuju u izračun, npr. CR 5. Ne postoji jedinstven i općeprihvaćen stav o interpretaciji dobivenih rezultata koncentracijskog omjera. Ako je veća vrijednost, veća je koncentracija tržišta.</p> <p>Pokazuje odnos najvažnijih bankarskih agregata, kredita, na strani aktive i depozita i uzetih kredita, na strani izvora sredstava. Što je stopa veća, to je slabija pozicija likvidnosti banke. Iskustveni standardi su: manji od 70% - veoma solidan, 71%-75% - zadovoljavajući, 76%-80% - na granici zadovoljavajućeg, 81%-85% - nedovoljan, preko 85% - kritičan.</p>
Koncentracijska stopa – CR	
Odnos krediti/depoziti i uzeti krediti	
Minimalan iznos temeljnog kapitala MKD - 500.000 KM	Članak 26. stavak (1) ZoMKO ⁵
Minimalan iznos temeljnog kapitala MKF - 50.000 KM	Članak 36. stavak (1) ZoMKO
Stopa fiksne aktive u odnosu na ukupnu aktivu umanjenu za donirani kapital - do 10% za MKF i MKD u kojem MKF ima većinsko vlasništvo	Članak 11. stavak (2) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji ⁶
Stopa kapitala umanjenog za donirani kapital u odnosu na ukupnu aktivu MKO - preko 10%	Članak 11. stavak (1) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Portfelj u riziku MKO preko 30 dana (PAR) - do 5%	Članak 12. stavak (1) točka c) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Godišnji otpis MKO - do 3%	Članak 12. stavak (1) točka d) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Operativna efikasnost poslovanja MKO - do 45%	Članak 12. stavak (1) točka b) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Povrat na aktivu MKO prilagođen za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije (AROA) - pozitivan	Članak 12. stavak (1) točka a) Odluke o uvjetima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Minimalan iznos temeljnog kapitala leasing društava - 250.000 KM	Članak 8. stavak (1) ZoL ⁷
Minimalan iznos temeljnog kapitala društava za faktoring - 750.000 KM	Članak 27. stavak (1) ZoF ⁸

⁵ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 59/06

⁶ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 103/18

⁷ „Službene novine Federacije BiH“, br. 85/08, 39/09, 65/13, 104/16

⁸ „Službene novine Federacije BiH“, br. 14/16 i 74/20

SAŽETAK

Osnovni pokazatelji poslovanja bankarskog sektora u FBiH

U FBiH je na dan 31. 3. 2021. poslovalo 15 komercijalnih banaka, sa 525 organizacijskih dijelova, u kojima je bilo zaposleno ukupno 6.452 radnika, što je za 70 radnika manje u odnosu na kraj 2020. godine.

Ukupna neto aktiva na razini bankarskog sektora u FBiH sa 31. 3. 2021. iznosi 24,5 milijardi KM i za 130,6 milijuna KM ili 0,5% je veća u odnosu na 31. 12. 2020.

Ukupni kapital banaka u FBiH iznosi 3,1 milijardu KM, što je za 67,7 milijuna KM ili 2,2% veće u odnosu na kraj 2020. godine, od čega dionički kapital iznosi 1,3 milijarde KM. Udjel ukupnog kapitala u izvorima na razini bankarskog sektora FBiH iznosi 12,8%.

Regulatorni kapital iznosi 2,7 milijardi KM i veći je za 12,8 milijuna KM ili 0,5% u odnosu na kraj 2020. godine. Temeljni kapital i redovni temeljni kapital iznose 2,6 milijardi KM s ostvarenim povećanjem od 15,2 milijuna KM ili 0,6%, dok dopunski kapital iznosi 114,7 milijuna KM i manji je za 2,4 milijuna KM ili 2% u odnosu na kraj 2020. godine.

Stopa regulatornog kapitala bankarskog sektora FBiH na dan 31. 3. 2021. iznosi 19% i za 0,1 postotni bod je manja u odnosu na kraj 2020. godine. Ostale stope kapitala (stopa redovnog temeljnog kapitala i temeljnog kapitala) na razini bankarskog sektora FBiH iznose 18,2%, što je također za 0,1 postotni bod manje u odnosu na 31. 12. 2020.

Stopa financijske poluge (odnos temeljnog kapitala i ukupne izloženosti banke) na razini bankarskog sektora FBiH iznosi 10,1%, koliko je iznosila i na kraju 2020. godine.

Ukupna izloženost banaka iznosi 28,9 milijardi KM, od čega se 25,1 milijarda KM odnosi na bilančne izloženosti, a 3,8 milijardi KM na izvanbilančne stavke.

U prva tri mjeseca 2021. godine zabilježeno je povećanje bilančne izloženosti u odnosu na kraj 2020. godine za iznos od 128 milijuna KM ili 0,5%, a nastao je kao neto efekt povećanja novčanih sredstava, financijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti i po amortiziranom trošku, te smanjenja ostalih financijskih potraživanja. U istom razdoblju zabilježeno je smanjenje izvanbilančnih stavki za 119 milijuna KM ili 3,1%, a isto je najvećim dijelom posljedica smanjenja na poziciji neopozivo odobrenih, a neiskorištenih kredita.

Bilančne izloženosti u razini kreditnog rizika 1 na dan 31. 3. 2021. iznose 22,5 milijardi KM i čine 89,6% ukupnih bilančnih izloženosti. Bilančne izloženosti u razini kreditnog rizika 2 iznose 1,6 milijardi KM i čine 6,4% ukupnih bilančnih izloženosti, dok bilančne izloženosti u razini kreditnog rizika 3 iznose jednu milijardu KM i čine 4% ukupnih bilančnih izloženosti.

Izvanbilančne izloženosti raspoređene u razinu kreditnog rizika 1 na dan 31. 3. 2021. iznose 3,4 milijarde KM i čine 90,4% ukupnih izvanbilančnih izloženosti. Izloženosti u razini kreditnog rizika 2 iznose 357 milijuna KM ili 9,5% ukupnih izvanbilančnih izloženosti, dok je u razini kreditnog rizika 3 raspoređeno 4,8 milijuna KM ili 0,1% ukupnih izvanbilančnih izloženosti.

Stopa pokrivenosti ECL bilančnih izloženosti iznosi 4,7%, koliko je iznosila i na kraju prethodne godine. U odnosu na 31. 12. 2020., stopa pokrivenosti ECL za izloženosti u razini kreditnog rizika

1 ostala je na istoj razini od 0,8%, u razini kreditnog rizika 2 povećana je sa 12,4% na 13% i u razini kreditnog rizika 3 sa 78,2% na 78,4%.

Ukupna pokrivenost ECL izvanbilančnih izloženosti ostala je na istoj razini kao na kraju 2020. godine i iznosi 1,5%, dok je zabilježeno povećanje pojedinačnih stopa pokrivenosti kod sve tri razine kreditnog rizika.

Na dan 31. 3. 2021. krediti iznose 15,3 milijarde KM i isti su ostvarili povećanje od 88,2 milijuna KM ili 0,6% u odnosu na kraj 2020. godine. Krediti odobreni stanovništvu, s udjelom u ukupnim kreditima od 47,7%, ostvarili su povećanje od 0,6% i iznose 7,3 milijarde KM. Krediti odobreni pravnim osobama, s udjelom u ukupnim kreditima od 52,3%, ostvarili su također stopu rasta od 0,6% i iznose osam milijardi KM.

Kreditni portfelj u razini kreditnog rizika 3 (NPL) na dan 31. 3. 2021. iznosi 970,9 milijuna KM i čini 6,3% ukupnog kreditnog portfelja, a smanjen je za 11,9 milijuna KM ili 1,2% u odnosu na kraj prethodne godine, najvećim dijelom zbog izvršenog računovodstvenog i trajnog otpisa, kao i posebnih mjera koje je FBA poduzimala u prošloj godini. Stopa pokrivenosti ECL za razinu kreditnog rizika 3 iznosi 77,9% (pravne osobe 77,8%, a stanovništvo 78,1%) i u odnosu na 31. 12. 2020. veća je za 0,2 postotna boda.

Po isteku mjera koje je propisala FBA za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19 (u daljnjem tekstu: pandemija), FBA upućuje na potrebu dodatne pažnje u razdoblju potrebnog za oporavak od pandemije, odnosno upućuje i na dalje prisutan povećan rizik rasta kreditnog portfelja na razini kreditnog rizika 3.

Od ukupnih kredita plasiranih pravnim osobama na NPL se odnosi 520,4 milijuna KM ili 6,5%, što je za 0,3 postotna boda manje u odnosu na kraj 2020. godine. Za sektor stanovništva NPL iznosi 450,5 milijuna KM ili 6,2%, što je za 0,2 postotna boda veće u odnosu na kraj 2020. godine.

Novčana sredstva iznose 7,4 milijarde KM ili 30,3% ukupne aktive i veća su za 26,4 milijuna KM ili 0,4% u odnosu na kraj 2020. godine.

Ulaganja u vrijednosne papire sa 31. 3. 2021. iznose 1,7 milijardi KM, s udjelom u aktivni od 7% i povećana su u odnosu na kraj 2020. godine za 39,4 milijuna KM ili 2,3%.

Depoziti, kao najznačajniji izvor financiranja banaka iznose 19,8 milijardi KM, s udjelom od 80,7% u ukupnoj pasivi. U odnosu na kraj 2020. godine, veći su za iznos od 144,7 milijuna KM ili 0,7%. Štedni depoziti, kao najznačajniji i najveći segment depozitnog i financijskog potencijala banaka iznose 10,2 milijarde KM i povećani su za 270,8 milijuna KM ili 2,7%, što predstavlja značajan pokazatelj povjerenja građana u bankovni sustav.

Uzeti krediti iznose 772,9 milijuna KM, s udjelom od 3,2% u ukupnoj pasivi i smanjeni su za 39 milijuna KM ili 4,8% u odnosu na kraj 2020. godine.

Promatrajući osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utječu na poziciju likvidnosti banaka, može se zaključiti da je likvidnost bankarskog sektora u FBiH na kraju prvog kvartala 2021. godine zadovoljavajuća, i pored negativnih efekata na gospodarstvo uzrokovanih pandemijom.

Na razini bankarskog sektora u FBiH, prema izvještajnim podacima banaka sa 31. 3. 2021., iskazan je pozitivan financijski rezultat, koji je za 8,9% veći od iskazanog u istom razdoblju prethodne godine. Jedna banka je iskazala gubitak u poslovanju za prva tri mjeseca 2021. godine.

Osnovni pokazatelji poslovanja mikrokreditnog sektora u FBiH

U FBiH sa 31. 3. 2021., dozvolu za rad FBA ima 14 MKO koje čine mikrokreditni sektor u FBiH, od toga 11 MKF (neprofitne organizacije) i tri MKD (profitne organizacije). Sa 31. 3. 2021., MKO sa sjedištem u FBiH su poslovale putem 360 organizacijskih dijelova, u kojima je zaposleno 1.393 radnika, što je za jednog radnika manje u odnosu na 31. 12. 2020.

Ukupna aktiva mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2021. iznosi 659,8 milijuna KM i za 1,7 milijuna KM ili 0,3% je veća u odnosu na 31. 12. 2020. U promatranom razdoblju stopa rasta ukupne aktive MKD je 1,9%, dok je stopa pada aktive MKF 0,3%.

Ukupni neto mikrokrediti iznose 530,6 milijuna KM, što čini 80,4% ukupne aktive mikrokreditnog sektora u FBiH i zabilježili su pad od 3,2 milijuna KM ili 0,6% u odnosu na 31. 12. 2020. Stopa rasta neto mikrokredita u odnosu na 31. 12. 2020. u MKD je 1,7%, dok je stopa pada u MKF 1,5%.

Pokazatelji kvalitete mikrokreditnog portfelja na razini sektora (portfelj u riziku preko 30 dana – 1,55% i otpisi - 1,21%) su u okviru propisanih ograničenja. Portfelj u riziku preko 30 dana iskazuje povećanje, dok je stopa otpisa na istoj razini u odnosu na kraj 2020. godine.

Ukupne obveze po uzetim kreditima mikrokreditnog sektora u FBiH iznose 312,5 milijuna KM, s udjelom od 47,4% u ukupnoj pasivi i manje su za 2,9 milijuna KM ili 0,9% u odnosu na 31. 12. 2020. U promatranom razdoblju rast kreditnih obveza MKD je 1,3%, dok su kreditne obveze MKF zabilježile pad od 2,1%.

Ukupni kapital na razini mikrokreditnog sektora u FBiH iznosi 316,7 milijuna KM ili 48% ukupne pasive i veći je za 5,2 milijuna KM ili 1,7% u odnosu na kraj 2020. godine, pri čemu je stopa rasta ukupnog kapitala MKD 3,5%, a MKF 1,3%.

Na razini mikrokreditnog sektora u FBiH za razdoblje 1.1. - 31.3.2021. iskazan je pozitivan financijski rezultat u iznosu od 3,8 milijuna KM, što je za 0,7 milijuna KM više u odnosu na isto razdoblje 2020. godine. MKD su iskazala neto dobit u iznosu od 0,4 milijuna KM, dok su MKF iskazale višak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 3,4 milijuna KM. Sedam MKF i dva MKD su iskazali višak prihoda nad rashodima, odnosno neto dobit, dok su četiri MKF i jedno MKD iskazali manjak prihoda nad rashodima, odnosno gubitak u poslovanju.

Operativna efikasnost poslovanja mikrokreditnog sektora FBiH sa 31. 3. 2021. je 18,38%, što je u okviru propisanog pokazatelja, a iskazani povrat na aktivu, prilagođen za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije je pozitivan i iznosi 2,45%, što je u skladu s propisanim ograničenjem poslovanja.

Osnovni pokazatelji poslovanja leasing sektora u FBiH

Leasing sustav u FBiH sa 31. 3. 2021. čine četiri leasing društva (leasing sektor) i jedna komercijalna banka koja obavlja poslove financijskog leasinga. U leasing sektoru FBiH je sa 31. 3. 2021. zaposleno ukupno 107 radnika što je za 5,9% više u odnosu na kraj prethodne godine.

Ukupna aktiva leasing sektora u FBiH na dan 31. 3. 2021. iznosi 350,5 milijuna KM i veća je za 6,7 milijuna KM ili 1,9% u odnosu na 31. 12. 2020.

Neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga, kao najznačajnija stavka u strukturi ukupne aktive, iznose 265,1 milijun KM ili 75,7% ukupne aktive i u odnosu na 31. 12. 2020. veća su za iznos od 8,3 milijuna KM ili 3,2%. U pogledu kvalitete aktive leasing sektora u FBiH sa 31. 3. 2021.

iskazano je ukupno 3,5 milijuna KM dospjelih neizmirenih potraživanja koja su manja za 1,8% u odnosu na 31. 12. 2020. Rezerve za gubitke po financijskom leasingu povećane su za 6,6% u odnosu na kraj prethodne godine. Ukupan broj i vrijednost novozaključenih leasing ugovora za financijski i operativni leasing na razini leasing sustava, u promatranom razdoblju bilježe povećanje za 1,4%, odnosno 14,5%.

U strukturi ukupne pasive leasing sektora u FBiH sa 31. 3. 2021. najveću stavku predstavljaju obveze po uzetim kreditima u iznosu od 311,4 milijuna KM, koje čine 88,8% ukupne pasive. U odnosu na 31. 12. 2020. ove obveze su povećane za iznos od 3,5 milijuna KM ili 1,1%. Promatrano prema ugovorenoj ročnosti, dominantan je udjel dugoročnih kredita u obvezama po uzetim kreditima.

Ukupni kapital leasing sektora u FBiH na dan 31. 3. 2021. iznosi 29 milijuna KM, što čini 8,3% ukupne pasive leasing sektora FBiH i u usporedbi sa 31. 12. 2020., ova bilančna pozicija je povećana za iznos od 1,3 milijuna KM ili 4,6%.

Na razini leasing sektora u FBiH, kojeg čine četiri leasing društva, u razdoblju 1.1.-31.3.2021. iskazan je pozitivan financijski rezultat u iznosu od 1,3 milijuna KM, što predstavlja povećanje za 0,4 milijuna KM u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Povećanje poslovnog rezultata leasing sektora najvećim dijelom posljedica je značajnog poboljšanja poslovnog rezultata kod jednog leasing društva u iznosu od 0,6 milijuna KM. Tri leasing društva su iskazala neto dobit, dok je jedno leasing društvo iskazalo gubitak u poslovanju.

Podaci o posebnim mjerama FBA za SBS u FBiH

Zaključno s krajem prvog kvartala 2021. godine, 814,3 milijuna KM ili 5,3% od iznosa ukupnih kredita bankarskog sektora FBiH je obuhvaćeno nekom od aktivnih mjera propisanih Odlukom o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19⁹. Ukupan iznos kreditnog portfelja pravnih osoba koji je obuhvaćen nekom od aktivnih mjera je 730,4 milijuna KM ili 9,1% kreditnog portfelja pravnih osoba, dok portfelj stanovništva pod aktivnim mjerama iznosi 83,9 milijuna KM ili 1,1% kreditnog portfelja stanovništva.

Aktivan broj dužnika NFI, obuhvaćen nekom od posebnih mjera propisanih Odlukom o privremenim mjerama koje leasing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19¹⁰ sa 31. 3. 2021., je 6.768, a iznos je 69,4 milijuna KM ili 8,7% od iznosa ukupnog kreditnog portfelja NFI. U segmentu stanovništva, izloženosti obuhvaćene nekom od posebnih mjera iznose 39,5 milijuna KM i imaju udjel od 7,2% u ukupnom portfelju stanovništva NFI, dok u segmentu pravnih osoba izloženosti obuhvaćene nekom od posebnih mjera iznose 29,9 milijuna KM i imaju udjel od 12% u ukupnom kreditnom portfelju pravnih osoba.

---

⁹ "Službene novine Federacije BiH", br. 60/20 i 21/21

¹⁰ "Službene novine Federacije BiH", br. 60/20 i 21/21

Osnovni pokazatelji faktoring poslovanja u FBiH

Sa 31. 3. 2021., poslove faktoringa u FBiH obavljale su tri komercijalne banke, koje su članice međunarodnih bankarskih grupa sa sjedištem u zemljama članicama EU.

U FBiH je sa 31. 3. 2021. zaključeno 97 ugovora o faktoringu ukupne nominalne vrijednosti otkupljenih novčanih potraživanja u iznosu od 38,3 milijuna KM. U odnosu na broj zaključenih ugovora o faktoringu u istom razdoblju prethodne godine, zabilježeno je smanjenje broja zaključenih ugovora za 34, dok nominalna vrijednost otkupljenih novčanih potraživanja i plaćenih kupčevih obveza prema dobavljaču bilježi povećanje od 7,6 milijuna KM ili 24,9% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Ukupni prihodi pružatelja usluga faktoringa na razini faktoring sustava u FBiH sa 31. 3. 2021. iznose 0,4 milijuna KM, koji su u usporedbi s istim razdobljem 2020. godine veći za 5%.

UVOD

FBA je osnovana 1996. godine kao neovisna i samostalna institucija koja izvršava nadležnosti sukladno odredbama ZoA, međunarodnim standardima, načelima supervizije i pravilima struke. UO FBA obavlja opći nadzor poslovanja FBA, te sukladno zakonom propisanim nadležnostima poduzima mjere za efikasno obavljanje poslova iz svog djelokruga. FBA za svoj rad odgovara Parlamentu FBiH. U okviru redovnog izvršavanja zakonom propisanih nadležnosti, FBA sačinjava i na internetskoj stranici javno objavljuje kvartalne informacije o SBS, koje odobrava UO FBA.

Informacija o SBS sa stanjem na dan 31. 3. 2021. sačinjena je korištenjem izvještajnih podataka, te drugih podataka i informacija koje su SBS dostavili FBA i koji se koriste u redovnom nadzoru SBS.

Sadržajno, Informacija je podijeljena u dva dijela. Prvi dio se odnosi na detaljnu analizu bankarskog sektora FBiH, njegove strukture, finansijskih pokazatelja poslovanja i preporuka FBA za bankarski sektor u FBiH. U drugom dijelu prezentirana je detaljna analiza poslovanja NFI, kao i usklađenost njihovog poslovanja sa zakonskom i podzakonskom regulativom u okviru koje su kao zasebni segmenti obrađeni mikrokreditni i leasing sektor, kao i faktoring poslovanje u FBiH, s pripadajućim preporukama FBA.

Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS na odobrene kredite i primljene depozite za banke, kao i prosječne ponderirane NKS i EKS za MKO i ugovore o finansijskom leasingu po segmentima prezentira se s ciljem veće transparentnosti i lakše usporedivosti za korisnike finansijskih usluga kroz priloge, koji su sastavni dio ove Informacije.

Podaci izraženi u postotcima u Informaciji iskazani su u pravilu s jednim decimalnim mjestom, izuzev podataka o visinama NKS i EKS kod SBS i drugim podacima u kojima je to relevantno.

Imajući u vidu pogoršanje epidemiološke situacije i mjere nadležnih organa i institucija u FBiH u pogledu zaštite od produbljivanja zdravstvene i socioekonomske krize, FBA je, u okviru propisanih nadležnosti, pristupila produženju rokova za podnošenje zahtjeva za odobravanje posebnih mjera utvrđenih u Odluci o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19. U uvjetima s kraja prvog kvartala 2021. godine, očekivao se ponovni rast broja dužnika u poteškoćama s otplatom kreditnih obveza čija će mogućnost oporavka biti izvjesnija ukoliko se omogući odobravanje posebnih mjera tijekom 2021. godine. Primjena mjera će imati pozitivan utjecaj na cjelokupnu ekonomiju FBiH i bankarski sektor. S tim u vezi, FBA je usvojila Odluku o izmjenama Odluke o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19 i Odluku o izmjenama Odluke o privremenim mjerama koje leasing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19, koje imaju za cilj očuvanje stabilnosti bankarskog, mikrokreditnog i leasing sektora u FBiH i omogućavanje davanja olakšica klijentima SBS-a čiji su prihodi, odnosno izvori za otplatu i dalje smanjeni, kao posljedica utjecaja pandemije, čime je otežano, onemogućeno ili će biti onemogućeno izmirivanje njihovih obveza prema SBS.

1. BANKARSKI SEKTOR

1.1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBiH

1.1.1. Status, broj i poslovna mreža

Na dan 31. 3. 2021. u FBiH bankarsku dozvolu ima 15 komercijalnih banaka. Broj banaka je isti kao i 31. 12. 2020. i sve banke su članice AOD.

Posebnim zakonskim propisom regulirano je osnivanje i rad Razvojne banke FBiH, a njen nadzor se obavlja sukladno Uredbi o kriterijima i načinu vođenja nadzora nad poslovanjem Razvojne banke FBiH, te podaci o njenom poslovanju nisu uvršteni u ovu Informaciju.

U Prilogu 1. daju se osnovni podaci o bankama u FBiH na dan 31. 3. 2021.

Banke iz FBiH su na dan 31. 3. 2021. imale ukupno 525 organizacijskih dijelova, što je za šest organizacijskih dijelova ili 1,1% manje u odnosu na 31. 12. 2020. Na području FBiH nalazi se 463 organizacijska dijela banaka. Sedam banaka iz FBiH imale su 51 organizacijski dio u RS-u, a deset banaka je imalo 11 organizacijskih dijelova u BD-u.

Tri banke iz RS-a imaju 28 organizacijskih dijelova u FBiH, što je na istoj razini u odnosu na 31. 12. 2020.

U sljedećem pregledu prikazani su organizacijski dijelovi, mreža bankomata i POS uređaja banaka u FBiH na dan 31. 3. 2021.:

<i>Tablica 1: Banke FBiH, org. dijelovi banaka iz RS u FBiH i mreža bankomata i POS uređaja</i>					
R. br.	Naziv banke	Poslovna jedinica/viši organizacijski dijelovi	Ostali organizacijski dijelovi	POS uređaji	Bankomati
I. Banke sa sjedištem u FBiH (na području BiH)					
1.	Addiko Bank d.d. Sarajevo	32	-	-	81
2.	ASA Banka d.d. Sarajevo	12	9	-	29
3.	Bosna Bank International d.d. Sarajevo	35	1	-	59
4.	Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH Sarajevo	47	-	2.940	118
5.	Komercijalno-investiciona banka d.d. V. Kladuša	5	7	-	4
6.	NLB Banka d.d. Sarajevo	42	-	1.819	87
7.	Privredna banka Sarajevo d.d. Sarajevo	7	10	-	25
8.	ProCredit Bank d.d. Sarajevo	3	3	-	16
9.	Raiffeisen Bank d.d. BiH Sarajevo	38	63	9.210	292
10.	Sberbank BH d.d. Sarajevo	32	-	33	66
11.	Sparkasse Bank d.d. BiH Sarajevo	46	-	-	108
12.	UniCredit Bank d.d. Mostar	70	-	9.258	265
13.	Union banka d.d. Sarajevo	4	9	-	15
14.	Vakufska banka d.d. Sarajevo	17	1	-	22
15.	ZiraatBank BH d.d. Sarajevo	18	14	797	66
Ukupno I.		408	117	24.057	1.253
II. Organizacijski dijelovi banaka iz RS u FBiH					
1.	Komercijalna banka a.d. Banja Luka	2	0	1	2
2.	Nova banka a.d. Banja Luka	3	10	524	26
3.	MF banka a.d. Banja Luka	5	8	70	11
Ukupno II.		10	18	595	39

1.1.2. Struktura vlasništva i tržišni udjel

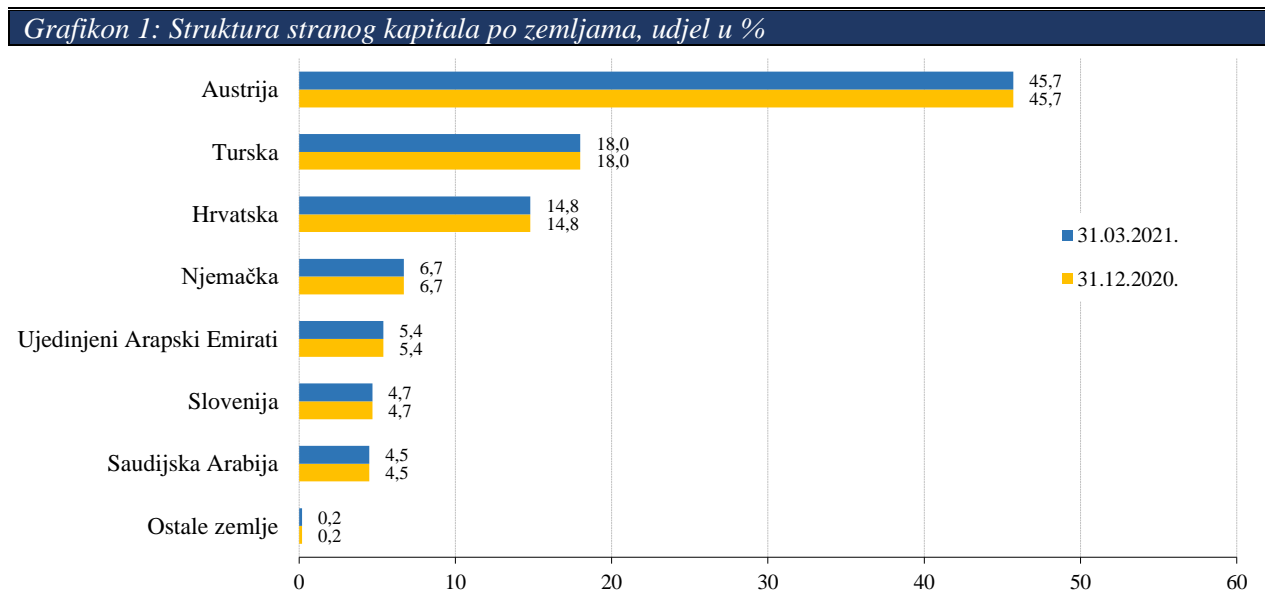
Vlasnička struktura banaka¹¹ u FBiH na dan 31. 3. 2021. je sljedeća:

- u privatnom i pretežno privatnom vlasništvu - 14 banaka,
- u državnom i pretežno državnom vlasništvu¹² - jedna banka.

Od 14 banaka u pretežno privatnom vlasništvu, četiri banke su u većinskom vlasništvu domaćih pravnih i fizičkih osoba (rezidenata), dok je deset banaka u većinskom stranom vlasništvu.

Ako se analizira samo strani kapital, prema kriteriju zemlje porijekla dioničara, na dan 31. 3. 2021., stanje je nepromijenjeno u odnosu na kraj 2020. godine, s obzirom da najveći udjel i dalje imaju dioničari iz Austrije (45,7% stranog kapitala), zatim Turske (18%) i Hrvatske (14,8%), dok ostale zemlje nemaju značajnije pojedinačni udjel. Iako je bilo inicijative za dokapitalizaciju, nije došlo do promjene u strukturi vlasništva, a razlog može biti u teškoćama u radu Komisije za vrijednosne papire FBiH u promatranom razdoblju.

Struktura stranog kapitala po zemljama daje se u sljedećem grafikonu:

Ako se uzmu u obzir kapitalne veze, struktura stranog kapitala može se promatrati i po kriteriju zemlje sjedišta majke-matice, odnosno bankarske grupe u čijem su većinskom vlasništvu (direktno ili indirektno preko članica iz bankarske grupe) banke u FBiH.

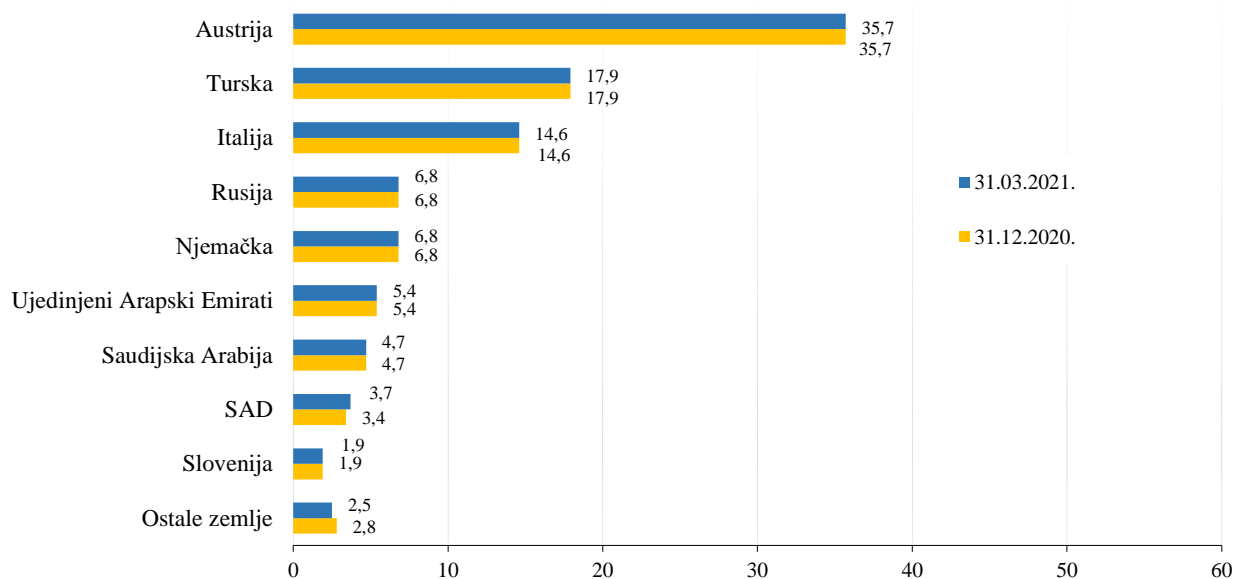
Prema ovom kriteriju najveći udjel sa 31. 3. 2021. imaju bankarske grupe i banke iz Austrije (35,7%), zatim iz Turske (17,9%) i Italije (14,6%), dok bankarske grupe i banke iz ostalih zemalja nemaju značajniji pojedinačni udjel (ispod 7%).

Struktura stranog kapitala po zemljama - sjedištu grupe daje se u sljedećem grafikonu:

¹¹ Kriterij podjele banaka je vlasništvo na dioničkom kapitalu banaka

¹² Državno vlasništvo se odnosi na kapital Vlade FBiH

Grafikon 2: Struktura stranog kapitala po zemljama - sjedištu grupe¹³, udjel u %

Struktura vlasništva prema vrijednosti ukupnog kapitala daje se u sljedećoj tablici:

- 000 KM -

R. br.	Banke	31. 12. 2019.		31. 12. 2020.		31. 3. 2021.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Državne banke	68.881	2,2	63.642	2,1	64.665	2,1	92	102
2.	Privatne banke	3.068.277	97,8	3.002.440	97,9	3.069.169	97,9	98	102
	Ukupno	3.137.158	100	3.066.082	100	3.133.834	100	98	102

Sukladno nalogu vanjskog revizora kod jedne banke su korigirani finansijski izvještaji za 2019. godinu zbog naknadnog vrednovanja finansijske imovine po fer vrijednosti u slučaju jednog udjela, uslijed čega je došlo do povećanja ukupnog kapitala bankarskog sektora FBiH sa 31. 12. 2019. za 5,8 milijuna KM.

Ukupan kapital bankarskog sektora u FBiH na dan 31. 3. 2021., povećan je za 67,7 milijuna KM ili 2,2% u odnosu na kraj 2020. godine i iznosi 3,1 milijardu KM. Povećanje ukupnog kapitala za 67,7 milijuna KM ostvareno je kao neto efekt: povećanja po osnovi tekućeg finansijskog rezultata za prvi kvartal 2021. godine od 79 milijuna KM, smanjenja po osnovi promjene računovodstvene politike vrednovanja materijalne imovine kod jedne banke u iznosu od 6,4 milijuna KM i smanjenja po osnovi fer vrednovanja stavki imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u iznosu od 4,9 milijuna KM.

Promatrano kroz udjel državnog, privatnog i stranog kapitala u dioničkom kapitalu banaka dobije se detaljniji pregled o strukturi vlasništva kapitala banaka u FBiH, što je prikazano u sljedećoj tablici:

¹³ Pored zemalja sjedišta matice-bankarske grupe čije su članice banke iz FBiH, uključene su i zemlje iz kojih su svi ostali strani dioničari banaka iz FBiH

Tablica 3: Struktura vlasništva prema udjelu državnog, privatnog i stranog kapitala

R. br.	Dionički kapital	31. 12. 2019.		31. 12. 2020.		31. 3. 2021.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Državni kapital	41.619	3,2	41.619	3,2	41.619	3,2	100	100
2.	Privatni kapital (rezidenti)	139.355	10,7	140.547	10,8	140.602	10,8	101	100
3.	Strani kapital (nerezidenti)	1.118.725	86,1	1.117.534	86,0	1.117.479	86,0	100	100
Ukupno		1.299.699	100	1.299.700	100	1.299.700	100	100	100

Sa 31. 3. 2021. u odnosu na kraj 2020. godine, nije bilo promjena u strukturi vlasništva dioničkog kapitala bankarskog sektora FBiH prema udjelu državnog, privatnog i stranog kapitala.

Na dan 31. 3. 2021. tržišni udjel banaka s većinskim stranim kapitalom iznosi 92,8%, s većinskim privatnim kapitalom 5,1%, a s većinskim državnim kapitalom 2,1%. U sljedećoj tablici daje se pregled tržišnih udjela banaka prema vrsti vlasništva (većinskim kapitalom) kroz razdoblja:

Tablica 4: Tržišni udjeli banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu)

R. br.	Banke	31. 12. 2019.			31. 12. 2020.			31. 3. 2021.		
		Broj banaka	Udjel u ukup. kapit. %	Udjel u ukup. aktivi %	Broj banaka	Udjel u ukup. kapit. %	Udjel u ukup. aktivi %	Broj banaka	Udjel u ukup. kapit. %	Udjel u ukup. aktivi %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Banke s većinskim državnim kapitalom	1	2,2	3,3	1	2,1	3,6	1	2,1	3,4
2.	Banke s većinskim privatnim kapitalom rezidenata	4	5,9	6,3	4	5,3	6,7	4	5,1	6,4
3.	Banke s većinskim stranim kapitalom	10	91,9	90,4	10	92,6	89,7	10	92,8	90,2
Ukupno		15	100	100	15	100	100	15	100	100

1.1.3. Kadrovska struktura

Na razini bankarskog sektora na dan 31. 3. 2021. broj zaposlenih je 6.452 i manji je za 70 zaposlenih ili 1,1% u odnosu na kraj 2020. godine. Smanjenje broja zaposlenih prisutno je kod deset banaka, kod tri banke došlo je do povećanja broja zaposlenih, a kod dvije banke broj zaposlenih je na istoj razini u odnosu na kraj 2020. godine.

Pregled kvalifikacijske strukture zaposlenih na razini bankarskog sektora u FBiH, daje se u sljedećoj tablici:

Tablica 5: Kvalifikacijska struktura zaposlenih u bankama FBiH

R. br.	Stupanj stručne spreme	31. 12. 2019.		31. 12. 2020.		31. 3. 2021.		Indeks	
		Broj zaposlenih	Udjel %	Broj zaposlenih	Udjel %	Broj zaposlenih	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Visoka stručna sprema - VSS	4.125	61,9	4.088	62,7	4.055	62,8	99	99
2.	Viša stručna sprema - VŠS	485	7,3	453	6,9	450	7,0	93	99
3.	Srednja stručna sprema - SSS	2.041	30,7	1.975	30,3	1.941	30,1	97	98
4.	Ostali	8	0,1	6	0,1	6	0,1	75	100
Ukupno		6.659	100	6.522	100	6.452	100	98	99

Smanjenje broja zaposlenih u bankarskom sektoru FBiH sa 31. 3. 2021. u odnosu na kraj 2020. godine, prisutno je kod zaposlenih u svim kategorijama kvalifikacijske strukture, osim u kategoriji ostali.

Jedan od pokazatelja koji utječe na ocjenu performansi poslovanja pojedinačne banke i bankarskog sektora je omjer aktive i broja zaposlenih, odnosno iznos aktive po zaposlenom, pri čemu je veći omjer pokazatelj bolje efikasnosti poslovanja banke i ukupnog sektora.

U sljedećoj tablici daje se pregled ukupne aktive po zaposlenom u bankarskom sektoru FBiH po razdobljima:

- 000 KM -

Tablica 6: Ukupna aktiva po zaposlenom								
31. 12. 2019.			31. 12. 2020.			31. 3. 2021.		
Broj zaposl.	Aktiva	Aktiva po zaposl.	Broj zaposl.	Aktiva	Aktiva po zaposl.	Broj zaposl.	Aktiva	Aktiva po zaposl.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
6.659	24.217.016	3.637	6.522	24.396.438	3.741	6.452	24.527.049	3.801

1.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

1.2.1. Bilanca stanja

U prezentirane pokazatelje poslovanja banaka u FBiH i analize bankarskog sektora uključeni su pokazatelji iz aktivne podbilance jedne banke s većinskim državnim kapitalom¹⁴, a u skladu s odredbama Zakona o početnoj bilanci stanja poduzeća i banaka FBiH, prema kojim su banke s većinskim državnim kapitalom obavezne izvješćivati FBA na bazi „ukupne“ bilance stanja, raščlanjene na: pasivnu, neutralnu i aktivnu podbilancu.

S tim u vezi, podaci su iskazani u Prilogu 2. ove Informacije - Bilanca stanja banaka u FBiH po shemi FBA (aktivna podbilanca). U Prilogu 3. daje se pregled aktive, kredita, depozita i financijskog rezultata banaka u FBiH na dan 31. 3. 2021.

U sljedećoj tablici daje se sažeti pregled bilance stanja bankarskog sektora:

- 000 KM -

Tablica 7: Bilanca stanja									
R. br.	O p i s	31. 12. 2019.		31. 12. 2020.		31. 3. 2021.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
AKTIVA (IMOVINA)									
1.	Novčana sredstva	7.641.570	31,6	7.414.615	30,4	7.440.969	30,3	97	100
2.	Vrijednosni papiri	1.462.770	6,0	1.687.459	6,9	1.726.836	7,0	115	102
3.	Plasmani drugim bankama	149.197	0,6	275.941	1,1	309.795	1,3	185	112
4.	Kredit	15.220.759	62,8	15.254.651	62,5	15.342.815	62,6	100	101
5.	Ispravak vrijed.	1.120.940	4,6	1.127.176	4,6	1.122.980	4,6	101	100
6.	Kredit-neto (kred. - isp. vrij.)	14.099.819	58,2	14.127.475	57,9	14.219.835	58,0	100	101
7.	Posl. prostor i ostala fiksna aktiva	600.684	2,5	553.475	2,3	545.835	2,2	92	99
8.	Ostala aktiva	262.976	1,1	337.473	1,4	283.779	1,2	128	84
UKUPNA AKTIVA		24.217.016	100	24.396.438	100	24.527.049	100	101	101
OBVEZE									
9.	Depoziti	19.414.294	80,2	19.660.862	80,6	19.805.527	80,7	101	101
10.	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0
11.	Obveze po uzetim kreditima	856.626	3,5	811.878	3,3	772.890	3,2	95	95
12.	Ostale obveze	808.938	3,3	857.616	3,5	814.798	3,3	106	95
KAPITAL									
13.	Kapital	3.137.158	13,0	3.066.082	12,6	3.133.834	12,8	98	102
UKUPNO PASIVA (OBVEZE I KAPITAL)		24.217.016	100	24.396.438	100	24.527.049	100	101	101

¹⁴ Banke u većinskom državnom vlasništvu u "ukupnoj" bilanci iskazuju pasivne i neutralne stavke

Sukladno nalogu vanjskog revizora kod jedne banke su korigirani finansijski izvještaji za 2019. godinu zbog naknadnog vrednovanja finansijske imovine po fer vrijednosti u slučaju jednog udjela, uslijed čega je došlo do povećanja bilančne sume bankarskog sektora FBiH sa stanjem na dan 31. 12. 2019. za 6,4 milijuna KM. Navedena promjena reflektirala se u aktivi bilance stanja kroz povećanje na poziciji vrijednosnih papira, a u pasivi bilance stanja kroz povećanje ukupnog kapitala, odnosno neraspoređene dobiti i rezervi kapitala u iznosu od 5,8 milijuna KM i ostalih obveza u iznosu od 0,6 milijuna KM.

Ukupna neto aktiva na razini bankarskog sektora u FBiH sa 31. 3. 2021. iznosi 24,5 milijardi KM i za 130,6 milijuna KM ili 0,5% je veća u odnosu na kraj 2020. godine.

U strukturi aktive banaka najveći udjel imaju neto krediti (58%), zatim slijede novčana sredstva (30,3%), vrijednosni papiri (7%), fiksna aktiva (2,2%), plasmani drugim bankama (1,3%) i ostala aktiva (1,2%). U okviru pasive bilance banaka najveći udjel imaju depoziti (80,7%), zatim slijedi kapital (12,8%), te ostale obveze (3,3%) i obveze po uzetim kreditima (3,2%).

Sa 31. 3. 2021. u odnosu na kraj 2020. godine zabilježen je trend rasta novčanih sredstava, vrijednosnih papira, plasmana drugim bankama, kredita, depozita i ukupnog kapitala, dok je zabilježen pad poslovnog prostora i ostale fiksne aktive, ostale aktive, obveza po uzetim kreditima i ostalih obveza.

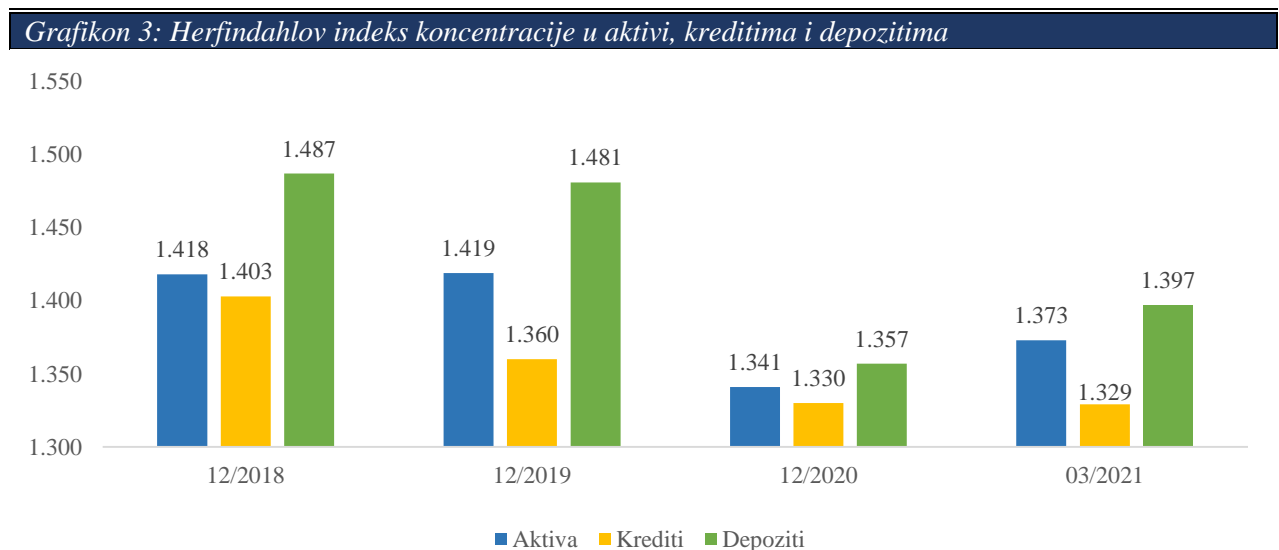
U sljedećoj tablici daje se pregled aktive banaka prema vlasničkoj strukturi:

- 000 KM -

Tablica 8: Aktiva banaka prema vlasničkoj strukturi

R. br.	Banke	31. 12. 2019.			31. 12. 2020.			31. 3. 2021.			Indeks	
		Broj banaka	Aktiva (000 KM)	Udjel %	Broj banaka	Aktiva (000 KM)	Udjel %	Broj banaka	Aktiva (000 KM)	Udjel %	(7/4)	(10/7)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Državne	1	801.261	3,3	1	879.736	3,6	1	840.669	3,4	110	96
2.	Privatne	14	23.415.755	96,7	14	23.516.702	96,4	14	23.686.380	96,6	100	101
Ukupno		15	24.217.016	100	15	24.396.438	100	15	24.527.049	100	101	101

U sljedećem grafikonu daje se Herfindahlov indeks koncentracije u aktivi, kreditima i depozitima po razdobljima:

Sa 31. 3. 2021. Herfindahlov indeks koncentracije u odnosu na kraj 2020. godine povećan je za aktivu za 32 jedinice i depozite za 40 jedinica, a za kredite je skoro na istoj razini (neznatno

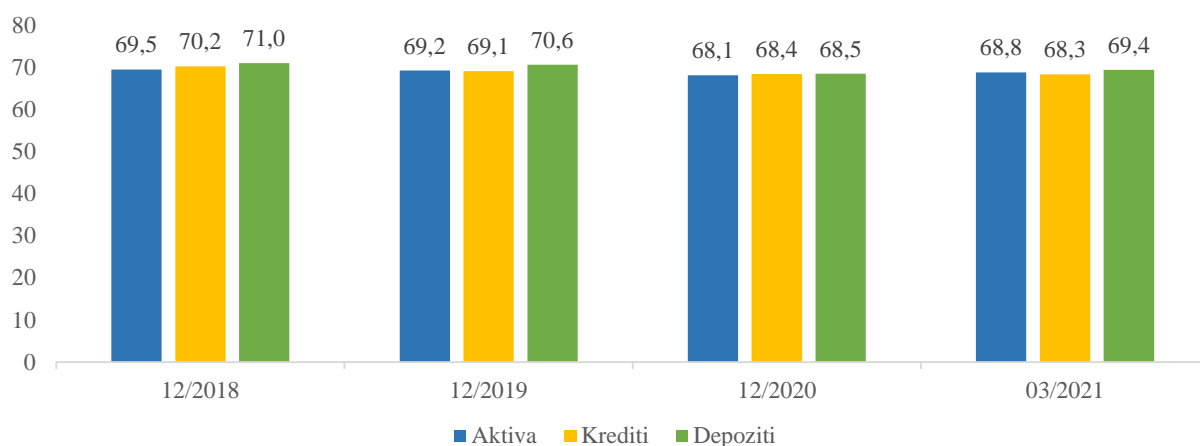

smanjenje za jednu jedinicu). Herfindahlov indeks koncentracije za promatrano razdoblje pokazuje umjerenu koncentraciju u sve tri relevantne kategorije (aktivni, kreditima i depozitima).

Ako se promatra koncentracijska stopa, odnosno ukupan udjel pet najvećih banaka u sektoru - CR5 sa 31. 3. 2021. u odnosu na kraj 2020. godine, prisutno je povećanje kod kategorija tržišnog udjela za 0,7 postotnih bodova i depozita za 0,9 postotnih bodova, a neznatno smanjenje kod kredita za 0,1 postotni bod. Dvije najveće banke u sektoru čine 45,3% tržišta (aktiva 46%, krediti 43,3% i depoziti 46,6%).

Pregled koncentracijskih stopa za pet najvećih banaka u sektoru daje se u sljedećem grafikonu:

Grafikon 4: Koncentracijske stope za pet najvećih banaka - CR5: aktiva, krediti i depoziti

Bankarski sektor može se analizirati i po kriteriju pripadnosti grupama, formiranih prema veličini aktive¹⁵. Sa 31. 3. 2021. u bankarskom sektoru FBiH, prema veličini aktive, izdvajaju se tri banke s udjelom od 55,5%, koje čine I. grupu banaka s aktivom preko dvije milijarde KM.

U sljedećoj tablici daje se pregled iznosa i udjela grupa banaka u ukupnoj aktivi kroz razdoblja:

- 000 KM -

R. br.		31. 12. 2019.			31. 12. 2020.			31. 3. 2021.		
		Iznos	Udjel %	Broj banaka	Iznos	Udjel %	Broj banaka	Iznos	Udjel %	Broj banaka
1.	I. (preko 2 milijarde KM)	13.686.527	56,5	3	13.375.256	54,8	3	13.607.462	55,5	3
2.	II. (1-2 milijarde KM)	6.652.374	27,5	5	7.906.422	32,4	6	6.909.546	28,2	5
3.	III. (0,5-1 milijarda KM)	3.451.044	14,2	5	2.708.664	11,1	4	3.598.902	14,6	5
4.	IV. (0,1-0,5 milijarde KM)	427.071	1,8	2	406.096	1,7	2	411.139	1,7	2
5.	V. (ispod 0,1 milijarde KM)	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0
Ukupno		24.217.016	100	15	24.396.438	100	15	24.527.049	100	15

Sa 31. 3. 2021. u odnosu na kraj 2020. godine došlo je do promjene u strukturi kod II. i III. grupe banaka u ukupnoj aktivi bankarskog sektora FBiH, odnosno do prelaska jedne banke iz II. u III. grupu banaka. U promatranom razdoblju nijedna banka nema aktivnu manju od 100 milijuna KM.

Novčana sredstva na razini bankarskog sektora FBiH sa 31. 3. 2021. iznose 7,4 milijarde KM i bilježe rast u odnosu na kraj 2020. godine za 26,4 milijuna KM ili 0,4%. Promatrajući po bankama na razini bankarskog sektora u FBiH, povećanje novčanih sredstava prisutno je kod šest banaka,

¹⁵ Banke su podijeljene u pet grupa u zavisnosti od veličine aktive

dok je kod devet banaka iskazano smanjenje novčanih sredstava. Pregled novčanih sredstava kroz razdoblja daje se u sljedećoj tablici:

- 000 KM -

Tablica 10: Novčana sredstva banaka

R. br.	Novčana sredstva	31.12.2019.		31.12.2020.		31.03.2021.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Gotov novac	1.004.445	13,1	1.267.712	17,1	1.385.515	18,6	126	109
2.	Račun rezervi kod CBBiH	4.329.659	56,7	4.478.515	60,4	4.304.128	57,8	103	96
3.	Računi kod depoz. inst. u BiH	48.611	0,6	30.194	0,4	12.082	0,2	62	40
4.	Računi kod depoz. inst. u inoze.	2.258.758	29,6	1.638.190	22,1	1.739.242	23,4	73	106
5.	Novč. sred. u procesu naplate	97	0,0	4	0,0	2	0,0	4	50
Ukupno		7.641.570	100	7.414.615	100	7.440.969	100	97	100

Sa 31. 3. 2021. u odnosu na kraj 2020. godine prisutno je povećanje novčanih sredstava kod gotovog novca i u okviru računa depozita kod depozitnih institucija u inozemstvu, a smanjenje u okviru računa rezervi kod CBBiH, računa depozita kod depozitnih institucija u BiH, kao i kod novčanih sredstava u procesu naplate. Najveća promjena zabilježena je na poziciji računa depozita kod depozitnih institucija u BiH, što je najvećim dijelom rezultat smanjenja kod jedne banke, kod koje je povećana pozicija vrijednosnih papira.

U valutnoj strukturi novčanih sredstava sa 31. 3. 2021. u odnosu na kraj 2020. godine, udjel domaće valute smanjen je sa 73,7% na 71,4%, uz istovremeno povećanje udjela sredstava u stranoj valuti sa 26,3% na 28,6%.

Portfelj vrijednosnih papira na dan 31. 3. 2021. iznosi 1,7 milijardi KM, što je za 39,4 milijuna KM ili 2,3% više u odnosu na kraj 2020. godine.

U sljedećim tablicama daje se pregled portfelja prema vrsti instrumenata i emitentu po razdobljima:

- 000 KM -

Tablica 11: Ulaganja u vrijednosne papire prema vrsti instrumenata

R. br.	Ulaganja u VP	31. 12. 2019.		31. 12. 2020.		31. 3. 2021.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vlasnički vrijednosni papiri	11.762	0,8	11.844	0,7	12.147	0,7	101	103
2.	Dužnički vrijednosni papiri:	1.451.008	99,2	1.675.615	99,3	1.714.689	99,3	115	102
2.1.	- VP svih razina vlasti u BiH	747.632	51,1	992.337	58,8	1.018.841	59,0	133	103
2.2.	- Državni VP (druge zemlje)	549.649	37,6	544.646	32,3	562.969	32,6	99	103
2.3.	- Korporativne obveznice ¹⁶	153.727	10,5	138.632	8,2	132.879	7,7	90	96
Ukupno		1.462.770	100	1.687.459	100	1.726.836	100	115	102

Zbog korekcije financijskih izvještaja za 2019. godinu po nalogu vanjskog revizora kod jedne banke, uslijed naknadnog vrednovanja financijske imovine po fer vrijednosti u slučaju jednog udjela, sa 31. 12. 2019., došlo je do povećanja iznosa vlasničkih vrijednosnih papira, odnosno portfelja vrijednosnih papira na razini bankarskog sektora FBiH za 6,4 milijuna KM.

Sa 31. 3. 2021., u okviru ulaganja u dužničke vrijednosne papire, najznačajnija stavka su vrijednosni papiri entitetskih vlada i to vrijednosni papiri koje je emitirala FBiH¹⁷ ukupne vrijednosti 694,8 milijuna KM, te vrijednosni papiri emitenta RS u iznosu od 304,6 milijuna KM.

¹⁶ Najveći dio, od cca. 92,6%, odnosi se na obveznice banaka iz EU i SAD, a preostali dio na obveznice kompanija iz EU

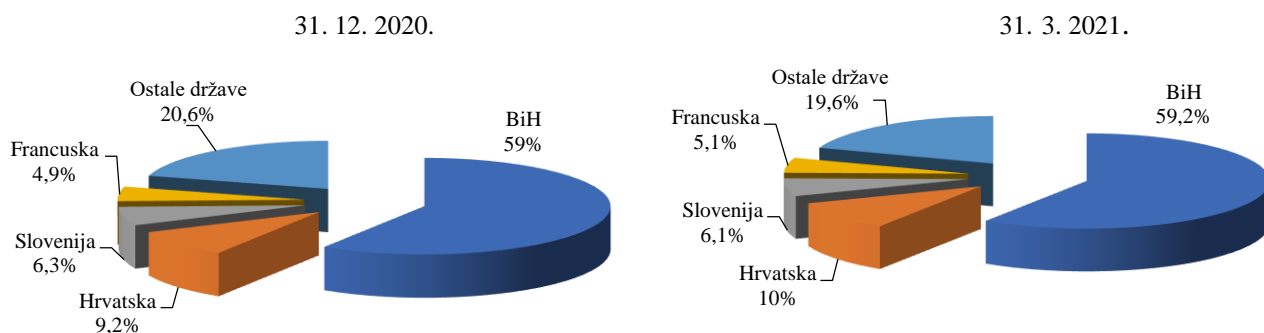
¹⁷ Sve vrste vrijednosnih papira emitenta FBiH

Tablica 12: Vrijednosni papiri entitetskih vlada BiH

R. br.	Ulaganja u VP	31. 12. 2019.		31. 12. 2020.		31. 3. 2021.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Dužnički vrijednosni papiri emitenta FBiH:	532.147	72,6	699.554	71,5	694.792	69,5	131	99
1.1.	- Trezorski zapisi	18.921	2,6	100.007	10,2	95.028	9,5	529	95
1.2.	- Obveznice	513.226	70,0	599.547	61,3	599.764	60,0	117	100
2.	Dužnički vrijednosni papiri emitenta RS:	201.089	27,4	278.325	28,5	304.608	30,5	138	109
2.1.	- Trezorski zapisi	0	0,0	41.759	4,3	59.056	5,9	-	-
2.2.	- Obveznice	201.089	27,4	236.566	24,2	245.552	24,6	118	104
Ukupno		733.236	100	977.879	100	999.400	100	133	102

Ako se ukupna ulaganja u vrijednosne papire analiziraju prema izloženosti po zemljama, najveći udjel od 59,2% je prema emitentima iz BiH, a zatim slijede Hrvatska s udjelom od 10%, Slovenija 6,1%, Francuska 5,1% i ostale države s pojedinačnim udjelom ispod 5%.

Grafikon 5: Struktura ulaganja u vrijednosne papire prema kriteriju države emitenta

1.2.2. Obveze

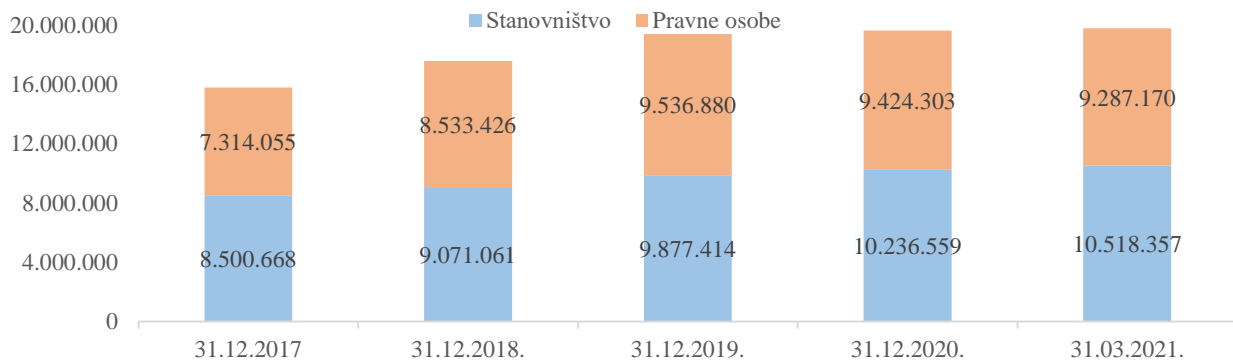
Sa 31. 3. 2021. udjel depozita, kao najznačajnijeg izvora financiranja banaka u odnosu na kraj 2020. godine, povećan je za 0,1 postotni bod (80,7%), dok je udjel kreditnih obveza smanjen za 0,1 postotni bod (3,2%).

Kreditne obveze banaka s iznosom od 772,9 milijuna KM smanjene su za 39 milijuna KM ili 4,8% u odnosu na kraj 2020. godine. Ako se kreditnim obvezama dodaju i subordinirani krediti u iznosu od 186,4 milijuna KM, ukupna kreditna sredstva u izvorima imaju udjel od 3,9%.

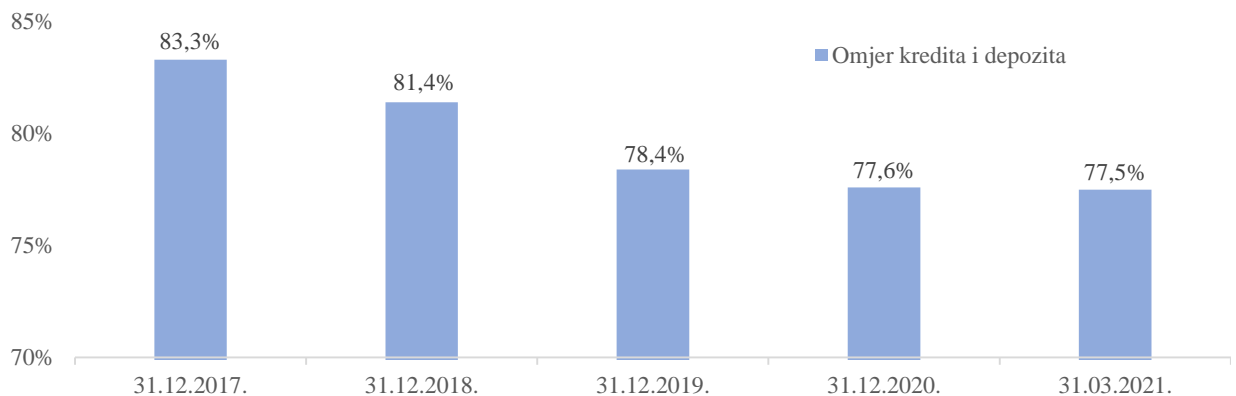
Depoziti na dan 31. 3. 2021. iznose 19,8 milijardi KM i povećani su u odnosu na kraj 2020. godine za 144,7 milijuna KM ili 0,7%. Od ukupnog iznosa depozita na kraju promatranog razdoblja, 1,3 milijarde KM ili 6,3% odnosi se na depozite prikupljene u organizacijskim dijelovima banaka iz FBiH u RS-u i BD-u.

U sljedećim grafikonima daju se pregledi ukupnih depozita i omjera kredita i depozita po razdobljima:

Grafikon 6: Ukupni depoziti

Grafikon 7: Omjer kredita i depozita

Omjer kredita i depozita u promatranim razdobljima ima konstantan trend smanjenja koji je nastavljen i sa 31. 3. 2021. i u odnosu na kraj 2020. godine zabilježeno je smanjenje od 0,1 postotni bod.

U sljedećoj tablici dan je prikaz sektorske strukture depozita:

Tablica 13: Sektorska struktura depozita

R. br.	Sektori	31. 12. 2019.		31. 12. 2020.		31. 3. 2021.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vladine institucije	2.157.147	11,1	2.236.845	11,4	2.127.379	10,8	104	95
2.	Javna poduzeća	1.651.976	8,5	1.453.080	7,4	1.566.910	7,9	88	108
3.	Privatna poduzeća i društva	3.236.224	16,7	3.783.548	19,2	3.807.312	19,2	117	101
4.	Bankarske institucije	1.208.613	6,2	568.484	2,9	456.554	2,3	47	80
5.	Nebankarske finansijske institucije	803.516	4,1	848.319	4,3	801.348	4,0	106	94
6.	Stanovništvo	9.877.414	50,9	10.236.559	52,1	10.518.357	53,1	104	103
7.	Ostalo	479.404	2,5	534.027	2,7	527.667	2,7	111	99
	Ukupno	19.414.294	100	19.660.862	100	19.805.527	100	101	101

Najveći udjel u sektorskoj strukturi depozita imaju depoziti stanovništva sa 53,1% i njihov udjel je povećan za jedan postotni bod u odnosu na kraj 2020. godine. Depoziti stanovništva na dan 31. 3. 2021. iznose 10,5 milijardi KM.

Rast depozita sa 31. 3. 2021. u odnosu na kraj 2020. godine ostvaren je kod javnih poduzeća za 113,8 milijuna KM ili 7,8%, depozita privatnih poduzeća za 23,8 milijuna KM ili 0,6% i depozita stanovništva za 281,8 milijuna KM ili 2,8%.

Smanjenje depozita sa 31. 3. 2021. u odnosu na kraj 2020. godine zabilježeno je kod depozita vladinih institucija za 109,5 milijuna KM ili 4,9%, depozita bankarskih institucija za 111,9 milijuna KM ili 19,7%, depozita nebankarskih finansijskih institucija za 47 milijuna KM ili 5,5% i ostalih depozita za 6,4 milijuna KM ili 1,2%.

Financiranje u vidu depozita bankarskih grupa prisutno je u osam banaka u FBiH, tako da se 81,4% ukupnih depozita bankarskih institucija odnosi na depozite bankarskih grupa.

Valutna struktura depozita na dan 31. 3. 2021 u pogledu udjela depozita u domaćoj valuti (64,6%) i udjela depozita u stranoj valuti (35,4%) je ostala nepromijenjena u odnosu na kraj 2020. godine. Depoziti u domaćoj valuti iznose 12,8 milijardi KM i povećani su za iznos od 89,1 milijun KM ili 0,7% u odnosu na kraj 2020. godine, dok depoziti u stranim valutama iznose sedam milijardi KM i povećani su za iznos od 55,6 milijuna KM ili 0,8% u odnosu na kraj 2020. godine.

Struktura depozita, prema porijeklu deponenata, sa 31. 3. 2021. u odnosu na kraj 2020. godine, je sljedeća: sredstva rezidenata iznose 19 milijardi KM i imaju udjel od 95,8% (+0,5 postotnih bodova), a depoziti nerezidenata iznose 0,8 milijardi KM, što je 4,2% ukupnih depozita (-0,5 postotnih bodova).

Dugogodišnji trend rasta štednih depozita, kao najznačajnijeg segmenta depozitnog i finansijskog potencijala banaka, nastavljen je i sa 31. 3. 2021. Štedni depoziti na dan 31. 3. 2021. iznose 10,2 milijarde KM i veći su za 270,8 milijuna KM ili 2,7% u odnosu na kraj 2020. godine.

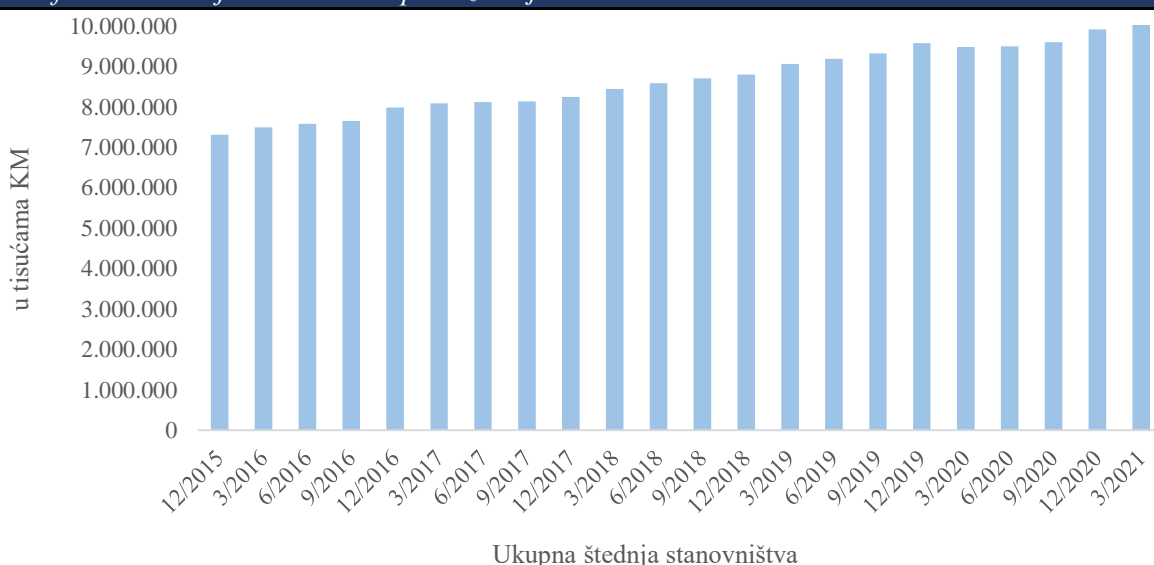
Trend štednje stanovništva prikazan je u sljedećoj tablici i grafikonu:

- 000 KM -

Tablica 14: Štednja stanovništva

R. br.	Banke	Iznos			Indeks	
		31. 12. 2019.	31. 12. 2020.	31. 3. 2021.	(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Državne	96.979	105.980	110.315	109	104
2.	Privatne	9.476.470	9.809.340	10.075.759	104	103
	Ukupno	9.573.449	9.915.320	10.186.074	104	103

Grafikon 8: Štednja stanovništva po razdobljima

U dvije najveće banke koncentrirano je 54,2% štednje, dok pet banaka ima pojedinačni udjel manji od 2%, što iznosi 5,3% ukupne štednje u sektoru. Od ukupnog iznosa štednje, 51,6% se odnosi na štedne depozite u domaćoj, a 48,4% u stranoj valuti.

Sa 31. 3. 2021. u odnosu na kraj 2020. godine ostvaren je rast kratkoročnih štednih depozita stanovništva za 243,1 milijun KM ili 4% (povećanje udjela za 0,8 postotnih bodova), kao i rast dugoročnih štednih depozita stanovništva za 27,6 milijuna KM ili 0,7% (smanjenje udjela za 0,8 postotnih bodova).

Ročna struktura štednih depozita može se vidjeti u sljedećoj tablici:

- 000 KM -

Tablica 15: Ročna struktura štednih depozita stanovništva

R. br.	Štedni depoziti	31. 12. 2019.		31. 12. 2020.		31. 3. 2021.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Kratkoročni štedni	5.634.426	58,9	6.142.454	61,9	6.385.583	62,7	109	104
2.	Dugoročni štedni depoziti	3.939.023	41,1	3.772.866	38,1	3.800.491	37,3	96	101
	Ukupno	9.573.449	100	9.915.320	100	10.186.074	100	104	103

Kreditni odobreni stanovništvu sa 31. 3. 2021. iznose 7,3 milijarde KM i povećani su za 0,6% u odnosu na kraj 2020. godine. U isto vrijeme depoziti stanovništva bilježe rast od 2,8% i sa 31. 3. 2021. iznose 10,5 milijardi KM. U sljedećoj tablici daje se pregled kredita stanovništvu, štednje i depozita stanovništva po razdobljima:

- 000 KM -

Tablica 16: Krediti, štednja i depoziti stanovništva

R. br.	Opis	31. 12. 2019.	31. 12. 2020.	31. 3. 2021.	Indeks	
		Iznos	Iznos	Iznos	(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Kreditni stanovništva	7.400.278	7.281.540	7.322.400	98	101
2.	Štednja stanovništva	9.573.449	9.915.320	10.186.074	104	103
2.1.	Oročena štednja	4.280.620	4.089.390	4.089.754	96	100
2.2.	Štednja po viđenju	5.292.829	5.825.930	6.096.320	110	105
3.	Kreditni/Štednja	77%	73%	72%	-	-
4.	Depoziti stanovništva	9.877.414	10.236.559	10.518.357	104	103
5.	Kreditni/Depoziti stanovništva	75%	71%	70%	-	-

Sa 31. 3. 2021. prisutan je rast i kredita i depozita stanovništva, uz bržu stopu rasta depozita, pri čemu odnos kredita i štednje, kao i odnos kredita i depozita stanovništva imaju trend smanjenja kroz razdoblja.

1.2.3. Kapital i adekvatnost kapitala

Ukupan kapital banaka, na dan 31. 3. 2021. iznosio je 3,1 milijardu KM i ostvareno je povećanje istog za 67,7 milijuna KM ili za 2,2% u odnosu na kraj 2020. godine (vidjeti pod 1.1.2. - Struktura vlasništva i tržišni udjel).

U sljedećoj tablici daje se izvješće o stanju, odnosno strukturi regulatornog kapitala banaka u FBiH:

Tablica 17: Izvješće o stanju regulatornog kapitala

R. br.	Opis	31.12.2019.*	31.12.2020.	31. 3.2021.	Indeks (4/3) (5/4)	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Regulatorni kapital	2.696.142	2.698.561	2.711.376	100	100
1.1.	Temeljni kapital	2.662.338	2.581.508	2.596.718	97	101
1.1.1.	Redovni temeljni kapital	2.662.338	2.581.508	2.596.718	97	101
1.1.1.1.	Plaćeni instrumenti kapitala	1.299.335	1.299.335	1.299.335	100	100
1.1.1.2.	Premija na dionice	137.290	137.290	137.290	100	100
1.1.1.3.	(-) Vlastiti instrumenti redovnog temeljnog kapitala	-215	-214	-214	100	100
1.1.1.4.	Zadržana dobit prethodnih godina	403.027	343.453	335.449	85	98
	Priznata dobit ili gubitak	-36.302	-145.228	-130.613	400	90
1.1.1.6.	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	32.434	29.151	24.268	90	83
1.1.1.7.	Ostale rezerve	970.088	1.000.959	1.012.834	103	101
1.1.1.8.	(-) Ostala nematerijalna imovina	-57.589	-58.638	-56.165	102	96
1.1.1.9.	(-) Odgođena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti i ne proizlazi iz privremenih razlika umanjnih za povezane porezne obveze	-14	-34	-1	243	3
1.1.1.10.	(-) Odbitak od stavki dodatnog temeljnog kapitala koji premašuje dodatni temeljni kapital	-1.255	0	0	-	-
1.1.1.11.	(-) Odgođena porezna imovina koja se može odbiti i koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika	-1.349	-8.300	-9.199	615	111
1.1.1.12.	(-) Instrumenti redovnog temeljnog kapitala subjekata finansijskog sektora ako banka ima značajno ulaganje	-15.950	-16.266	-16.266	102	100
1.1.1.13.	Elementi ili odbici od redovnog temeljnog kapitala – ostalo	-67.162	0	0	-	-
1.1.2.	Dodatni temeljni kapital	0	0	0	-	-
1.2.	Dopunski kapital	33.804	117.053	114.658	346	98
1.2.1.	Plaćeni instrumenti kapitala i subordinirani dugovi	170.158	117.067	114.672	69	98
1.2.2.	(-) Vlastiti instrumenti dopunskog kapitala	-14	-14	-14	100	100
1.2.3.	Opći ispravci vrijednosti za kreditni rizik u skladu sa standardiziranim pristupom	163.609	0	0	0	-
1.2.4.	Odbitak od stavki dopunskog kapitala koji premašuje dopunski kapital (odbijen u dodatnom temeljnom kapitalu)	1.255	0	0	0	-
1.2.5.	Elementi ili odbici od dopunskog kapitala – ostalo	-301.204	0	0	0	-

* Podaci za 2019. godinu su korigirani za 5,8 milijuna KM jer je kod jedne banke, u skladu s nalogom vanjskog revizora, izvršena izmjena podataka za 2019. godinu zbog promjene računovodstvene politike vrednovanja dijela vrijednosnih papira

Regulatorni kapital banaka u FBiH sa 31. 3. 2021. iznosi 2,7 milijardi KM i povećan je za 12,8 milijuna KM ili 0,5% u odnosu na kraj 2020. godine. U isto vrijeme, temeljni kapital i redovni temeljni kapital banaka iznose 2,6 milijardi KM, s ostvarenim povećanjem od 15,2 milijuna KM ili 0,6%, a dopunski kapital iznosi 114,7 milijuna KM, s ostvarenim smanjenjem od 2,4 milijuna KM ili 2% u odnosu na kraj 2020. godine. Smanjenje dopunskog kapitala posljedica je smanjenja pozicije plaćeni instrumenti kapitala i subordinirani dugovi kod jedne banke.

U strukturi regulatornog kapitala bankarskog sektora FBiH, temeljni kapital sudjeluje sa 95,8% (12/2020. godine 95,7%), dok dopunski kapital sudjeluje sa 4,2% (12/2020. godine 4,3%).

Detaljnija analiza pokazuje da su najveći utjecaj na promjenu temeljnog kapitala imale sljedeće stavke:

- povećanje po osnovi uključene dobiti za 2020. godinu u iznosu od 17,6 milijuna KM
- povećanje po osnovi smanjenja odbitne stavke - nematerijalne imovine u iznosu od 2,5 milijuna KM
- smanjenje akumulirane ostale sveobuhvatne dobiti u iznosu od 4,9 milijuna KM.

Ukupan iznos izloženosti riziku, sukladno Odluci o izračunavanju kapitala banke, predstavlja zbroj izloženosti ponderirane rizikom za kreditni, tržišni, operativni rizik, rizik namirenja/slobodne isporuke i rizik povezan s velikim izloženostima koje proizlaze iz stavki u knjizi trgovanja.

Ukupna izloženost riziku bankarskog sektora FBiH sa stanjem na dan 31. 3. 2021. iznosi 14,3 milijarde KM, čija se struktura daje u sljedećoj tablici:

- 000 KM -

Tablica 18: Struktura izloženosti riziku

R. br.	Izloženost riziku	31. 12. 2019.*		31. 12. 2020.		31. 3. 2021.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Izloženosti ponderirane rizikom za kreditni rizik	13.088.785	87,1	12.843.833	91,0	12.974.612	90,8	98	101
2.	Izloženosti riziku namirenja/slobodne isporuke	0	0,0	0	0,0	0	0	0	0
3.	Izloženosti za tržišni rizik (pozicijski i valutni rizik)	237.686	1,6	119.065	0,8	166.501	1,2	50	140
4.	Izloženosti riziku za operativni rizik	1.705.834	11,3	1.150.236	8,2	1.147.299	8,0	67	100
Ukupan iznos izloženosti riziku		15.032.305	100	14.113.134	100	14.288.412	100	94	101

* Podaci korigirani uslijed promjene računovodstvene politike vrednovanja dijela vrijednosnih papira kod jedne banke, u skladu s nalogom vanjskog revizora

Ukupan iznos izloženosti riziku na razini bankarskog sektora FBiH u prva tri mjeseca 2021. godine povećan je za 175,3 milijuna KM ili 1,2% u odnosu na kraj prethodne godine. U promatranom razdoblju iznos izloženosti ponderirane rizikom za kreditni rizik povećan je za 130,8 milijuna KM ili 1%, iznos izloženosti za tržišni rizik povećan je za 47,4 milijuna KM ili 39,8%, dok je kod izloženosti riziku za operativni rizik zabilježen pad od 2,9 milijuna KM ili 0,3%. Na kraju prvog kvartala 2021. godine, tri banke u sektoru nisu iskazale izloženost riziku za valutni rizik, jer im neto otvorena valutna pozicija ne prelazi 2% regulatornog kapitala, dok ih je na kraju 2020. godine bilo pet.

Sa 31. 3. 2021., banke su najviše bile izložene kreditnom riziku (udjel 90,8%), koji je dominantan u bankarskom sektoru u FBiH. U odnosu na kraj prethodne godine došlo je do promjene u strukturi udjela pojedinih vrsta rizika u ukupnoj izloženosti, u smislu da je kreditni rizik smanjio udjel za 0,2 postotna boda, koliko je smanjen i udjel izloženosti za operativni rizik, dok je udjel izloženosti za tržišni rizik povećan za 0,4 postotna boda.

U okviru izloženosti ponderirane rizikom za kreditni rizik najveći udjel ima izloženost prema stanovništvu (4,4 milijarde KM ili 34%), zatim izloženost prema gospodarskim društvima (3,4 milijarde KM ili 25,9%), te izloženost osigurana nekretninama (3,3 milijarde KM ili 25,2%).

Posljednjih nekoliko godina adekvatnost kapitala bankarskog sektora održavana je kontinuirano iznad 15%, što je zadovoljavajuća kapitaliziranost na razini sektora. Pokazatelji adekvatnosti kapitala bankarskog sektora u FBiH, daju se u sljedećoj tablici:

- 000 KM -

Tablica 19: Pokazatelji adekvatnosti kapitala

R. br.	Stope kapitala	% i iznos viška ili manjka od propisanog minimuma		
		31. 12. 2019.*	31. 12. 2020.	31. 3. 2021.
1	2	3	4	5
1.	Stopa redovnog temeljnog kapitala	17,7%	18,3%	18,2%
2.	Višak (+) / manjak (-) redovnog temeljn. kapitala	1.647.657	1.628.872	1.632.247
3.	Stopa temeljnog kapitala	17,7%	18,3%	18,2%
4.	Višak (+) / manjak (-) temeljnog kapitala	1.309.430	1.311.327	1.310.756
5.	Stopa regulatornog kapitala	17,9%	19,1%	19,0%
6.	Višak (+) / manjak (-) regulatornog kapitala	892.267	1.004.986	996.761

* Podaci korigirani uslijed promjene računovodstvene politike vrednovanja dijela vrijednosnih papira kod jedne banke, u skladu s nalogom vanjskog revizora, ali nisu imali utjecaja na iskazane stope kapitala

Stopa regulatornog kapitala na dan 31. 3. 2021. iznosi 19% i značajno je veća u odnosu na zakonom propisani minimum, a što se odnosi i na ostale stope kapitala (stopa redovnog temeljnog kapitala i temeljnog kapitala). Sa 31. 3. 2021., deset banaka ima stopu regulatornog kapitala ispod, a pet banaka iznad prosjeka bankarskog sektora FBiH.

U odnosu na kraj 2020. godine stopa regulatornog kapitala smanjena je za 0,1 postotni bod, s obzirom da je stopa povećanja regulatornog kapitala manja od stope rasta ukupne izloženosti riziku. U istom razdoblju, i stope redovnog temeljnog i temeljnog kapitala zabilježile su smanjenje za 0,1 postotni bod.

U sljedećoj tablici daje se pregled stope financijske poluge (odnos osnovnog kapitala i ukupne izloženosti banke) bankarskog sektora FBiH kroz razdoblja:

- 000 KM -

<i>Tablica 20: Stopa financijske poluge</i>				
R. br.	Vrijednosti izloženosti	31.12.2019.*	31.12.2020.	31.3.2021.
1	2	3	4	5
1.	Izloženosti stope financijske poluge - u skladu s člankom 37. stavak (4) Odluke o izračunavanju kapitala banke	25.208.367	25.523.184	25.659.823
2.	Temeljni kapital - u skladu s člankom 37. stavak (3) Odluke o izračunavanju kapitala banke	2.662.338	2.581.508	2.569.718
Stopa financijske poluge – u skladu s člankom 37. stavak (2) Odluke o izračunavanju kapitala banke		10,6%	10,1%	10,1%

* Podaci korigirani uslijed promjene računovodstvene politike vrednovanja dijela vrijednosnih papira kod jedne banke, u skladu s nalogom vanjskog revizora

Stopa financijske poluge na razini bankarskog sektora na dan 31. 3. 2021. iznosi 10,1%, koliko je iznosila i na kraju 2020. godine. Sa 31. 3. 2021., osam banaka ima stopu financijske poluge iznad, a sedam banaka ispod prosjeka bankarskog sektora FBiH.

1.2.4. Kreditni rizik

FBA je u 2019. godini, s ciljem standardizacije upravljanja kreditnim rizikom i mjerenja ECL i usklađivanja sa MSFI 9, donijela Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, s obvezom primjene od 1. 1. 2020. Također, donesena je i Uputa za klasifikaciju i vrednovanje financijske aktive, kojim su detaljnije definirane pojedine odredbe ove Odluke, s ciljem osiguranja jedinstvenog računovodstvenog i regulatornog tretmana financijske aktive.

S početkom primjene navedene Odluke prestala je s važenjem Odluka o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka. Najznačajnija izmjena odnosi se na činjenicu da je dotadašnja klasifikacija aktive u pet kategorija kvalitete i obveza formiranja RKG za iste, zamijenjena konceptom raspoređivanja izloženosti u tri razine kreditnog rizika i utvrđivanja ECL. U razinu kreditnog rizika 1 raspoređuju se izloženosti s niskom razinom kreditnog rizika po kojima dužnik ne kasni s otplatom u materijalno značajnom iznosu (za fizičke osobe 200 KM i 1% ukupne izloženosti dužnika, a za pravne osobe tisuću KM i 1% ukupne izloženosti dužnika) duže od 30 dana. U razinu kreditnog rizika 2 raspoređuju se stavke s povećanom razinom kreditnog rizika s kašnjenjem materijalno značajnog iznosa duže od 30 dana, a u razinu kreditnog rizika 3 (izloženosti u statusu neizmirenja obveza) raspoređuju se stavke kod kojih dužnik kasni s otplatom dospjelih obveza duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu.

Banke su dužne donijeti interne metodologije kojima će definirati način klasifikacije i vrednovanja izloženosti, njihovog raspoređivanja u razine kreditnog rizika i utvrđivanja ECL, a koje trebaju biti usklađene sa zahtjevima propisanim predmetnom Odlukom i Uputom. Dodatno, banke su prilikom

prve primjene navedene Odluke bile dužne izvršiti računovodstveni otpis bilančnih izloženosti (prijenos u izvanbilančnu evidenciju) dvije godine nakon što je banka knjigovodstveno evidentirala ECL u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti izloženosti i istu proglasila u potpunosti dospjelom.

U sljedećoj tablici daje se pregled bilančnih izloženosti na razini bankarskog sektora FBiH, prema ključnim kategorijama financijske imovine, izvanbilančnih izloženosti i pripadajućih ECL:

- 000 KM -

Tablica 21: Financijska imovina, izvanbilančne stavke i ECL

R. br.	Opis	31. 12. 2019.			31. 12. 2020.			31. 3. 2021.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Novac i novčani plasmani	7.796.241	7.696	0,1	7.693.909	9.887	0,1	7.754.535	10.215	0,1
2.	Financijska imovina po amortiziranom trošku	15.417.105	1.150.848	7,5	15.460.513	1.136.925	7,4	15.538.569	1.130.952	7,3
3.	Financijska imovina po fer vrijednosti	1.325.084*	0	0,0	1.552.559	0	0,0	1.598.451	0	0,0
4.	Ostala financijska potraživanja	224.665	36.030	16,0	258.027	33.250	12,9	201.418	34.209	17,0
I. Ukupno bilančna izloženost		24.763.095	1.194.574	4,8	24.965.008	1.180.062	4,7	25.092.973	1.175.376	4,7
5.	Izdane garancije	1.350.083	21.488	1,6	1.373.899	24.965	1,8	1.354.465	24.450	1,8
6.	Nepokriveni akreditivi	48.255	554	1,1	39.203	1.432	3,7	49.051	1.973	4,0
7.	Neopozivo odobreni, a neiskorišteni krediti	2.058.199	19.685	1,0	2.468.359	32.597	1,3	2.137.619	23.787	1,1
8.	Ostale potencijalne obveze banke	54.122	310	0,6	8.274	26	0,3	229.595	5.478	2,4
II. Ukupno izvanbilanč. stavke		3.510.659	42.037	1,2	3.889.735	59.020	1,5	3.770.730	55.688	1,5
Ukupna izloženost (I+II)		28.273.754	1.236.611	4,4	28.854.743	1.239.082	4,3	28.863.703	1.231.064	4,3

* Podatak korigiran za 6,4 milijuna KM, u skladu s nalogom vanjskog revizora, uslijed promjene računovodstvene politike vrednovanja dijela vrijednosnih papira kod jedne banke

Ukupna izloženost banaka na dan 31. 3. 2021. iznosi 28,9 milijardi KM, od čega se 25,1 milijarda KM odnosi na bilančne izloženosti, a 3,8 milijardi KM na izvanbilančne stavke.

U prva tri mjeseca 2021. godini zabilježeno je povećanje bilančne izloženosti u odnosu na kraj 2020. godine za iznos od 128 milijuna KM ili 0,5%, a nastao je kao neto efekt povećanja novčanih sredstava, financijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti i po amortiziranom trošku, te značajnijeg smanjenja ostalih financijskih potraživanja kod dvije banke.

U istom razdoblju zabilježeno je smanjenje izvanbilančnih stavki za 119 milijuna KM ili 3,1%. Smanjenje je zabilježeno na poziciji izdanih garancija i neopozivo odobrenih, a neiskorištenih kredita, dok su rast zabilježili nepokriveni akreditivi i ostale potencijalne obveze banke. Rast na poziciji ostalih potencijalnih obveza banke rezultat je isključivo izvještajnog prepozicioniranja odobrenih neiskorištenih kredita koji imaju određene elemente opozivosti, a za koje je banka izvršila rezerviranja za potencijalne obveze (jedna banka), a isti su ranije iskazivani u poziciji „neopozivo odobreni, a neiskorišteni krediti“.

U sljedećoj tablici daje se pregled bilančnih i izvanbilančnih izloženosti na razini bankarskog sektora FBiH, prema razinama kreditnog rizika i pripadajućih ECL:

Tablica 22: Izloženosti prema razinama kreditnog rizika										
R. br.	Opis	31. 12. 2019.			31. 12. 2020.			31. 3. 2021.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Razina kreditnog rizika 1	21.793.866*	123.558	0,6	22.301.920	179.478	0,8	22.481.111	176.629	0,8
2.	Razina kreditnog rizika 2	1.652.439	113.839	6,9	1.645.274	204.681	12,4	1.605.005	209.219	13,0
3.	Razina kreditnog rizika 3	1.316.790	957.177	72,7	1.017.814	795.903	78,2	1.006.857	789.528	78,4
I. Ukupno bilančna izloženost		24.763.095	1.194.574	4,8	24.965.008	1.180.062	4,7	25.092.973	1.175.376	4,7
4.	Razina kreditnog rizika 1	3.027.094	20.431	0,7	3.440.487	21.343	0,6	3.408.902	23.030	0,7
5.	Razina kreditnog rizika 2	474.159	15.610	3,3	443.246	34.354	7,8	356.992	29.698	8,3
6.	Razina kreditnog rizika 3	9.406	5.996	63,7	6.002	3.323	55,4	4.836	2.960	61,2
II. Ukupno izvanbilančne stavke		3.510.659	42.037	1,2	3.889.735	59.020	1,5	3.770.730	55.688	1,5
Ukupna izloženost (I+II)		28.273.754	1.236.611	4,4	28.854.743	1.239.082	4,3	28.863.703	1.231.064	4,3

* Podatak korigiran za 6,4 milijuna KM, u skladu s nalogom vanjskog revizora, uslijed promjene računovodstvene politike vrednovanja dijela vrijednosnih papira kod jedne banke

Bilančna izloženost u razini kreditnog rizika 1 na dan 31. 3. 2021. iznosi 22,5 milijardi KM i čini 89,6% ukupne bilančne izloženosti. Ista je u odnosu na kraj 2020. godine povećana za 179,2 milijuna KM ili za 0,8%. Povećanje je najvećim dijelom ostvareno kao neto efekt: povećanja kreditnog portfelja u ovoj razini kreditnog rizika za 121,7 milijuna KM, novčanih sredstava i novčanih potraživanja u iznosu od 60,7 milijuna KM i financijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti za 45,8 milijuna KM, a smanjenja ostalih financijskih potraživanja za 51,3 milijuna KM.

Bilančna izloženost u razini kreditnog rizika 2 na dan 31. 3. 2021. iznosi 1,6 milijardi KM i čini 6,4% ukupne bilančne izloženosti. U odnosu na kraj 2020. godine ista je manja za 40,3 milijuna KM ili 2,4%. Smanjenje ukupne bilančne izloženosti u ovoj razini kreditnog rizika ostvareno je najvećim dijelom kao posljedica: smanjenja kreditnog portfelja i ostale aktive u razini kreditnog rizika 2 za 26 milijuna KM, vrijednosnih papira koji se vrednuju po amortiziranom trošku za 8,7 milijuna KM i ostalih financijskih potraživanja za 5,4 milijuna KM.

Bilančna izloženost u razini kreditnog rizika 3 na dan 31. 3. 2021. iznosi jednu milijardu KM i čini 4% ukupne bilančne izloženosti. Ista je u odnosu na kraj 2020. godine smanjena za 11 milijuna KM ili 1,1%, najvećim dijelom kao rezultat računovodstvenog otpisa bilančnih izloženosti.

U prvom kvartalu 2021. godine ECL za razinu kreditnog rizika 1 za bilančnu izloženost smanjen je za 2,8 milijuna KM, a za razinu kreditnog rizika 3 za 6,4 milijuna KM, dok je ECL za razinu kreditnog rizika 2 povećan za 4,5 milijuna KM. U promatranom razdoblju, stopa pokrivenosti ECL-om za izloženosti u razini kreditnog rizika 1 ostala je na istoj razini od 0,8%, u razini kreditnog rizika 2 povećana je sa 12,4% na 13% i u razini kreditnog rizika 3 sa 78,2% na 78,4%. Ukupna stopa pokrivenosti ECL-om bilančnih izloženosti iznosi 4,7%, koliko je iznosila i na kraju prethodne godine.

Izvanbilančna izloženost raspoređena u razinu kreditnog rizika 1 na dan 31. 3. 2021. iznosi 3,4 milijarde KM i čini 90,4% ukupne izvanbilančne izloženosti. Izloženost u razini kreditnog rizika 2 iznosi 357 milijuna KM ili 9,5% ukupne izvanbilančne izloženosti, dok je u razini kreditnog rizika 3 raspoređeno 4,8 milijuna KM ili 0,1% ukupne izvanbilančne izloženosti.

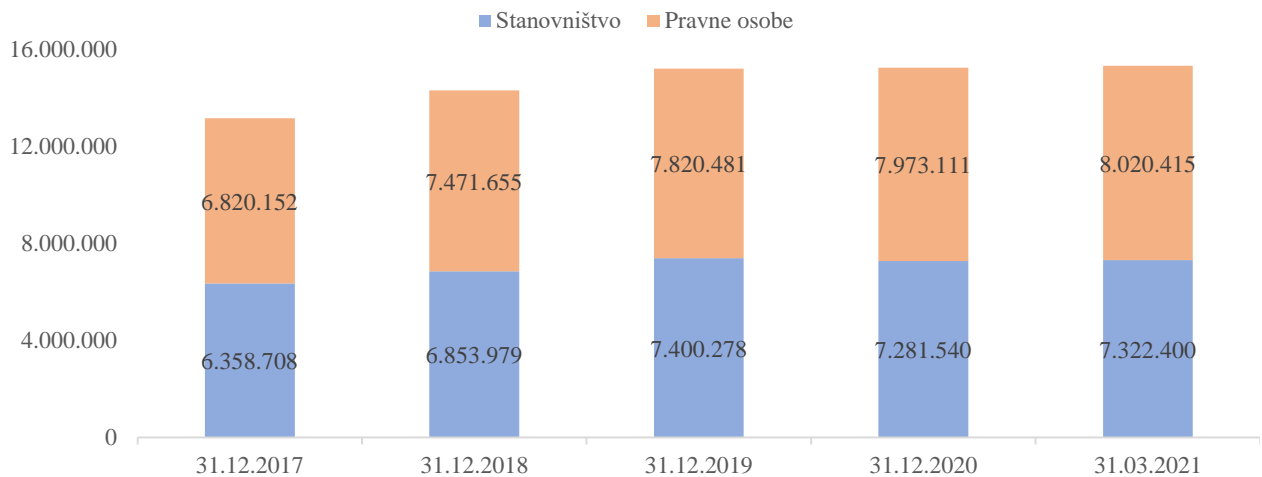
Ukupna pokrivenost ECL-om izvanbilančnih izloženosti iznosi 1,5% i na istoj je razini kao i na kraju prethodne godine, dok je povećanje pojedinačnih stopa pokrivenosti zabilježeno kod sve tri razine kreditnog rizika.

Na dan 31. 3. 2021. krediti iznose 15,3 milijarde KM i isti su veći za 88,2 milijuna KM ili za 0,6% u odnosu na kraj 2020. godine. Krediti odobreni stanovništvu iznose 7,3 milijarde KM, s udjelom u ukupnim kreditima od 47,7%, u odnosu na kraj 2020. godine povećani su za 40,9 milijuna KM ili za 0,6%, dok su krediti odobreni pravnim osobama, koji iznose osam milijardi KM, s udjelom u ukupnim kreditima od 52,3%, u odnosu na kraj 2020. godine ostvarili povećanje od 47,3 milijuna KM ili 0,6%.

U sljedećem grafikonu daje se pregled kredita odobrenih stanovništvu i kredita odobrenih pravnim osobama u bankarskom sektoru FBiH, za razdoblje 31.12.2017. - 31. 3. 2021.:

- 000 KM -

Grafikon 9: Krediti

Trend i promjena udjela pojedinih sektora - korisnika kredita u ukupnoj strukturi kredita dani su u sljedećoj tablici:

- 000 KM -

Tablica 23: Sektorska struktura kredita

R. br.	Sektori	31. 12. 2019.		31. 12. 2020.		31. 3. 2021.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vladine institucije	189.360	1,2	199.032	1,3	191.396	1,3	105	96
2.	Javna poduzeća	359.635	2,4	395.157	2,6	393.525	2,6	110	100
3.	Privatna poduzeća i društva	6.922.742	45,5	6.500.322	42,6	6.571.346	42,8	94	101
4.	Bankarske institucije	247.501	1,6	772.554	5,1	772.746	5,0	312	100
5.	Nebankarske fin. institucije	86.902	0,6	83.921	0,6	69.284	0,5	97	83
6.	Građani	7.400.278	48,6	7.281.540	47,7	7.322.400	47,7	98	101
7.	Ostalo	14.341	0,1	22.125	0,1	22.118	0,1	154	100
Ukupno		15.220.759	100	15.254.651	100	15.342.815	100	100	101

U sljedećoj tablici daje se ročna struktura kredita po sektorima:

R. br.	Sektori	31.12.2020.			31.3.2021.			Indeks		
		Kratk. krediti	Dug. krediti	Dospjela potraž.	Kratk. krediti	Dug. krediti	Dospjela potraž.	(6/3)	(7/4)	(8/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Vladine institucije	4.732	193.928	372	3.661	187.577	158	77	97	42
2.	Javna poduzeća	40.618	342.373	12.166	64.981	325.229	3.315	160	95	27
3.	Privatna poduzeća i druš.	2.301.850	3.782.059	416.413	2.358.658	3.767.581	445.107	102	100	107
4.	Bankarske institucije	772.554	0	0	772.746	0	0	100	-	-
5.	Nebankarske fin. institucije	18.777	65.113	31	10.765	58.480	39	57	90	126
6.	Građani	400.340	6.655.109	226.091	397.517	6.687.580	237.303	99	100	105
7.	Ostalo	6.476	15.426	223	6.757	15.090	271	104	98	122
Ukupno		3.545.347	11.054.008	655.296	3.615.085	11.041.537	686.193	102	100	105

Sa 31. 3. 2021., u odnosu na kraj 2020. godine, kratkoročni krediti bankarskog sektora FBiH su povećani za 69,7 milijuna KM ili 2%, a dugoročni krediti su smanjeni za 12,5 milijuna KM ili 0,1%. Dospjela potraživanja iznose 686,2 milijuna KM i veća su za 30,9 milijuna KM ili 4,7% u odnosu na kraj 2020. godine.

U valutnoj strukturi kredita najveći udjel od 50,1% ili 7,7 milijardi KM imaju krediti odobreni u domaćoj valuti, zatim slijede krediti odobreni s valutnom klauzulom s udjelom od 44,4% ili 6,8 milijardi KM (EUR: 6,8 milijardi KM ili 99,9%, CHF: 10 milijuna KM ili 0,1%), a najmanji udjel od 5,5% ili 839,9 milijuna KM imaju krediti odobreni u stranoj valuti (od toga se na EUR odnosi 839,5 milijuna KM ili 99,9%).

U sljedećoj tablici daje se pregled kredita pravnim osobama i stanovništvu prema razinama kreditnog rizika i pripadajućih ECL:

R. br.	Opis	31.12.2019.			31.12.2020.			31.3.2021.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I. Krediti pravne osobe										
1.	Razina kreditnog rizika 1	6.146.371	51.146	0,8	6.272.170	78.817	1,3	6.385.386	76.210	1,2
2.	Razina kreditnog rizika 2	904.039	55.829	6,2	1.157.194	141.218	12,2	1.114.635	145.366	13,0
3.	Razina kreditnog rizika 3	770.071	516.128	67,0	543.747	421.893	77,6	520.394	404.677	77,8
Ukupno I.		7.820.481	623.103	8,0	7.973.111	641.928	8,1	8.020.415	626.253	7,8
II. Krediti stanovništvo										
4.	Razina kreditnog rizika 1	6.451.878	59.562	0,9	6.395.495	84.591	1,3	6.404.318	84.695	1,3
5.	Razina kreditnog rizika 2	471.019	57.081	12,1	446.971	58.801	13,2	467.556	60.274	12,9
6.	Razina o kreditnog rizika 3	477.381	381.194	79,9	439.074	341.856	77,9	450.526	351.758	78,1
Ukupno II.		7.400.278	497.837	6,7	7.281.540	484.248	6,7	7.322.400	496.727	6,8
Ukupno krediti										
7.	Razina kreditnog rizika 1	12.598.249	110.708	0,9	12.667.665	163.408	1,3	12.789.704	160.905	1,3
8.	Razina kreditnog rizika 2	1.375.058	112.910	8,2	1.604.165	200.019	12,5	1.582.191	205.640	13,0
9.	Razina kreditnog rizika 3	1.247.452	897.322	71,9	982.821	763.749	77,7	970.920	756.435	77,9
Ukupna krediti (I+II)		15.220.759	1.120.940	7,4	15.254.651	1.127.176	7,4	15.342.815	1.122.980	7,3

Kreditni portfelj raspoređen u razinu kreditnog rizika 1 na dan 31. 3. 2021. iznosi 12,8 milijardi KM i čini 83,4% ukupnog kreditnog portfelja. Isti je u odnosu na kraj 2020. godine povećan za 122

milijuna KM ili za 1%. Stopa pokrivenosti ECL za razinu kreditnog rizika 1 iznosi 1,3% (za pravne osobe 1,2% , a za stanovništvo 1,3%) i na istoj je razini kao na kraju 2020. godine.

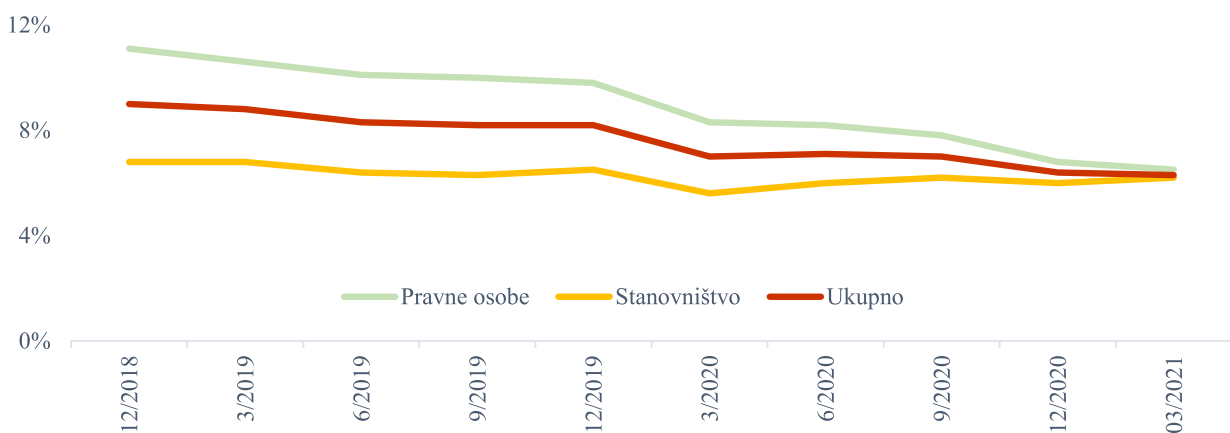
Kreditni portfelj u razini kreditnog rizika 2 na dan 31. 3. 2021. iznosi 1,6 milijardi KM i čini 10,3% ukupnog kreditnog portfelja. U odnosu na kraj 2020. godine isti je manji za 22 milijuna KM ili 1,4%. Stopa pokrivenosti ECL za razinu kreditnog rizika 2 iznosi 13% (pravne osobe 13%, stanovništvo 12,9%) i u odnosu na 31. 12. 2020. veća je za 0,5 postotnih bodova.

Kreditni portfelj u razini kreditnog rizika 3 (NPL) na dan 31. 3. 2021. iznosi 970,9 milijuna KM i čini 6,3% ukupnog kreditnog portfelja. Smanjenje istog za 11,9 milijuna KM ili 1,2% u odnosu na kraj 2020. godine nastalo je kao neto efekt: novih nekvalitetnih kredita u iznosu od 64,4 milijuna KM, oporavka u iznosu od 16,7 milijuna KM, naplate u iznosu od 34,9 milijuna KM, računovodstvenog otpisa u iznosu od 14,8 milijuna KM i trajnog otpisa od 9,9 milijuna KM. Stopa pokrivenosti ECL za razinu kreditnog rizika 3 iznosi 77,9% (pravne osobe 77,8%, a stanovništvo 78,1%) i u odnosu na 31. 12. 2020. veća je za 0,2 postotna boda.

Od ukupnih kredita plasiranih pravnim osobama, na NPL se odnosi 520,4 milijuna KM ili 6,5%, što je za 0,3 postotna boda manje nego na kraju 2020. godine. Za sektor stanovništva NPL iznosi 450,5 milijuna KM ili 6,2% kreditnog portfelja stanovništva, što je za 0,2 postotna boda veće nego na kraju 2020. godine.

Pregled NPL-a (kreditni portfelj raspoređen u razinu kreditnog rizika 3) daje se u sljedećem grafikonu:

Grafikon 10: Udjel NPL-a u kreditima

Detaljnija i potpunija sektorska analiza kreditnog portfelja bankarskog sektora FBiH može se sagledati iz Priloga 4. Informacije, a zasnovana je na podacima o granskoj koncentraciji kredita unutar sektora pravnih osoba (prema NACE šafraniku djelatnosti) i stanovništvu (po namjeni).

Kod kredita odobrenim pravnim osobama, najveći udjel imaju krediti odobreni trgovini (2,8 milijardi KM ili 34,4% kredita pravnih osoba, odnosno 18% ukupnog kreditnog portfelja), prerađivačkoj industriji (1,9 milijardi KM ili 23,5% kredita pravnih osoba, odnosno 12,3% ukupnih kredita), te financijskoj djelatnosti (880,9 milijuna KM ili 11% kredita pravnih osoba, odnosno 5,7% ukupnih kredita). Udjel NPL-a kod kredita odobrenih trgovini iznosi 6,4%, kod prerađivačke industrije je 9,7%, dok kod financijske djelatnosti nema NPL-a. Kod kredita odobrenih ostalim pravnim osobama, najveći udjel NPL-a na kraju prvog kvartala 2021. godine prisutan je kod kredita

odobrenih obrazovanju (27,1%), poljoprivredi (22,2%), te djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva (12,3%).

Kod kredita odobrenih stanovništvu najveći udjel imaju krediti za opću potrošnju (5,8 milijardi KM ili 79% kredita stanovništvu, odnosno 37,7% ukupnog kreditnog portfelja) i krediti odobreni za stambene potrebe (1,4 milijarde KM ili 19,7% kredita stanovništvu, odnosno 9,4% ukupnog kreditnog portfelja). Udjel NPL-a kod kredita odobrenih za opću potrošnju iznosi 6,8%, dok je kod stambenih kredita 3,3%. Visoki udjel kredita za opću potrošnju u kreditnom portfelju bankarskog sektora FBiH ukazuje na potrebu pojačanog opreza u oblikovanju kreditnih politika banaka.

Kreditni rizik je dominantan rizik u bankarskom sektoru FBiH, zbog čega je fokus supervizora na ocjeni praksi upravljanja kreditnim rizikom, odnosno ocjeni prakse odobravanja, praćenja i analize izloženosti kreditnom riziku, uspostave sustava ranog upozorenja na povećanje kreditnog rizika, raspoređivanja izloženosti u razine kreditnog rizika i utvrđivanja ECL, postupanje s nekvalitetnim izloženostima, te upravljanja rizikom koncentracije. Ključni pokazatelji mjerenja kreditnog rizika bankarskog sektora FBiH: udjel NPL-a u ukupnim kreditima i kreditnom portfelju pravnih osoba i stope pokrivenosti ECL-a bilježi poboljšanje u prva tri mjeseca 2021. godine, dok udjel NPL-a u kreditnom portfelju stanovništva bilježi rast. Udjel dospjelih kredita bilježi povećanje u odnosu na kraj 2020. godine, što može biti rani pokazatelj pogoršanja kvalitete kreditnog portfelja uslijed negativnih efekata pandemije na ekonomiju zemlje.

Mjere koje je FBA propisala u ožujku 2021. godine imaju za cilj izbjegavanje negativnih ekonomskih posljedica pandemije i omogućavanje oporavka gospodarstva, a što bi trebalo rezultirati i ublažavanjem rasta NPL-a u ukupnom kreditnom portfelju u narednom razdoblju. Rast NPL-a je očekivan, ali može zavisiti i od efikasnosti drugih mjera koje imaju za cilj zadržavanje i oporavak ekonomskih aktivnosti.

Zaključno s krajem prvog kvartala 2021. godine, 814,3 milijuna KM ili 5,3% od iznosa ukupnih kredita je obuhvaćeno nekom od aktivnih mjera propisanih Odlukom o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19. Ukupan iznos kreditnog portfelja pravnih osoba koji je obuhvaćen nekom od aktivnih mjera iznosi 730,4 milijuna KM ili 9,1% kreditnog portfelja pravnih osoba, dok portfelj stanovništva pod aktivnim mjerama iznosi 83,9 milijuna KM ili 1,1% kreditnog portfelja stanovništva.

1.2.5. Profitabilnost

Na profitabilnost banaka, najznačajnije utječu kvaliteta aktive, odnosno rizici, struktura, diverzificiranost i troškovi izvora financiranja, troškovna efikasnost, vanjski faktori koji su specifični za bankarski, odnosno financijski sektor u FBiH (razvijenost financijskog sustava, regulatorna obilježja, industrijska koncentracija i dr.) i vanjski makroekonomski faktori (ekonomski rast, kamatne stope na svjetskom tržištu, stopa zaposlenosti i nezaposlenosti, kretanje plaća, inflacija i dr.).

Iz supervizorske perspektive, profitabilnost bankarskog sektora u FBiH, kao i pojedinačnih banaka u sektoru, promatra se u kontekstu održivosti, odnosno stabilnosti razine i kvalitete zarade i jačanja kapitalne osnove putem zadržane dobiti.

Razina, kvaliteta i trend zarade bankarskog sektora u FBiH

Na razini bankarskog sektora u FBiH za razdoblje 1.1.-31. 3. 2021. iskazan je pozitivan financijski rezultat u iznosu od 79 milijuna KM, što je za 6,5 milijuna KM ili 8,9% veće u odnosu na isto

razdoblje 2020. godine. Neto dobit je iskazalo 14 banaka, dok je gubitak iskazala jedna banka.

U Prilogu 5. prikazan je zbirni račun dobiti i gubitka banaka u FBiH za razdoblje 1.1.-31. 3. 2021. po shemi FBA, s usporednim podacima za isto izvještajno razdoblje 2020. godine.

U sljedećoj tablici daje se pregled iskazanog financijskog rezultata na razini bankarskog sektora u FBiH, kroz sljedeća izvještajna razdoblja:

- 000 KM -

Tablica 26: Ostvareni financijski rezultat: dobit/gubitak

R. br.	Opis	31. 3. 2019.		31. 3. 2020.		31. 3. 2021.	
		Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Dobit	89.941	14	76.391	12	79.046	14
2.	Gubitak	132	1	3.824	3	16	1
Ukupno		89.809	15	72.567	15	79.030	15

Ukupni prihodi bankarskog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima banaka, u prva tri mjeseca 2021. godine na razini bankarskog sektora u FBiH ostvareni su ukupni prihodi u iznosu od 290,8 milijuna KM i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine smanjeni su za dva milijuna KM ili za 0,7%.

- 000 KM -

Tablica 27: Struktura ukupnih prihoda

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	31. 3. 2020.		31. 3. 2021.		Indeks (5/3)
		Iznos	%	Iznos	%	
1	2	3	4	5	6	7
I. Prihodi od kamata i slični prihodi						
1.	Kamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija	1.091	0,4	194	0,1	18
2.	Kredit i poslovi leasinga	159.120	54,3	154.291	53,1	97
3.	Ostali prihodi od kamata	17.805	6,1	16.693	5,7	94
Ukupno I.		178.016	60,8	171.178	58,9	96
II. Operativni prihodi						
4.	Naknade za izvršene usluge	85.049	29,1	87.059	29,9	102
5.	Prihodi iz posl. s devizama	13.831	4,7	13.770	4,7	100
6.	Ostali operativni prihodi	15.922	5,4	18.826	6,5	118
Ukupno II.		114.802	39,2	119.655	41,1	104
Ukupni prihodi (I+II)		292.818	100	290.833	100	99

U strukturi ukupnih prihoda, prihodi od kamata i slični prihodi sudjeluju sa 58,9%, dok operativni prihodi sudjeluju sa 41,1%. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, došlo je do smanjenja udjela prihoda od kamata i sličnih prihoda za 1,9 postotnih bodova, koliko iznosi povećanje udjela operativnih prihoda. Ukupni kamatni i slični prihodi su u promatranom razdoblju zabilježili smanjenje od 6,8 milijuna KM ili 3,8%. Dominantna stavka u ovim prihodima su kamatni prihodi po kreditima i poslovima leasinga, čiji je udjel u ukupnim prihodima smanjen za 1,2 postotna boda. U istom razdoblju smanjen je udjel kredita i potraživanja po poslovima leasinga u ukupnoj aktivni za 1,5 postotnih bodova (sa 64,1% na 62,6%), dok su prosječne ponderirane NKS na kredite povećane sa 3,06% na 3,30% (za 0,24 postotna boda).

U prva tri mjeseca 2021. godine kamatni prihodi po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija smanjeni su za 0,9 milijuna KM ili 82,2% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. U istom razdoblju, udjel kamatonosnih računa depozita kod depozitnih institucija u ukupnoj aktivni bankarskog sektora u FBiH smanjen je sa 15,6% na 15,2% (za 0,4 postotna boda).

U okviru ostalih prihoda od kamata zabilježeno je povećanje na pozicijama kamatnih prihoda od vrijednosnih papira koji se drže do dospelja za 7,5% i plasmana drugim bankama za 25,2%, dok su ostali prihodi od kamata smanjeni za 8,5%.

Ukoliko se promatra sektorska struktura ostvarenih kamatnih prihoda, najveći dio odnosi se na prihode od stanovništva (62%), iako krediti stanovništvu čine 47,7% ukupnog kreditnog portfelja bankarskog sektora FBiH, zbog većih prosječnih NKS, koje za stanovništvo iznose 5,53%, a za gospodarstvo 2,44%. Od ukupnih kamatnih prihoda, na prihode od privatnih poduzeća odnosi se 28,9%, od vladinih institucija 4,9%, a od javnih poduzeća 1,6%.

Ukupni operativni prihodi su u promatranom razdoblju zabilježili povećanje od 4,9 milijuna KM ili 4,2%. U strukturi ukupnih operativnih prihoda, najveća stavka su prihodi po naknadama za izvršene usluge koji su zabilježili povećanje za dva milijuna KM ili 2,4%. Povećani su i ostali operativni prihodi za 2,9 milijuna KM ili za 18,2%, dok su prihodi iz poslovanja s devizama ostvareni na istoj razini kao u prva tri mjeseca prethodne godine.

Ukupni rashodi bankarskog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima banaka, ukupni rashodi na razini bankarskog sektora u FBiH u prvom kvartalu 2021. godine iznose 211,4 milijuna KM i u odnosu na isto razdoblje prethodne godine manji su za 8,3 milijuna KM ili 3,8%. Struktura ukupnih rashoda bankarskog sektora u FBiH u promatranom razdoblju daje se u sljedećoj tablici:

- 000 KM -

<i>Tablica 28: Struktura ukupnih rashoda</i>						
R. br.	Struktura ukupnih rashoda	31. 3. 2020.		31. 3. 2021.		Indeks (5/3)
		Iznos	%	Iznos	%	
1	2	3	4	5	6	7
I. Rashodi od kamata i slični rashodi						
1.	Depoziti	24.025	10,9	20.654	9,8	86
2.	Obveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	2.044	0,9	1.851	0,9	91
3.	Ostali rashodi od kamata	7.808	3,6	7.757	3,6	99
Ukupno I.		33.877	15,4	30.262	14,3	89
II. Nekamatni rashodi						
4.	Troškovi IV, rezerv. po pot. obav. i ost. vrijed.usklađenja	20.659	9,4	20.661	9,8	100
5.	Troškovi plaća i doprinosa	64.056	29,2	64.186	30,4	100
6.	Troškovi poslovnog prostora i amortizacija	38.763	17,6	39.802	18,8	103
7.	Ostali poslovni i direktni troškovi	33.859	15,4	33.574	15,9	99
8.	Ostali operativni troškovi	28.545	13,0	22.928	10,8	80
Ukupno II.		185.882	84,6	181.151	85,7	97
Ukupni rashodi (I+II)		219.759	100	211.413	100	96

U strukturi ukupnih rashoda, dominiraju nekamatni rashodi s udjelom od 85,7%, dok rashodi od kamata i slični rashodi sudjeluju sa 14,3%. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, smanjen je udjel rashoda od kamata za 1,1 postotni bod, za koliko je povećan udjel nekamatnih rashoda.

U promatranom razdoblju kamatni i slični rashodi smanjeni su za 3,6 milijuna KM ili 10,7%, što je najvećim dijelom rezultat smanjenja kamatnih rashoda po depozitima, koji su smanjeni za 3,4 milijuna KM ili 14%, iako depoziti predstavljaju dominantan izvor financiranja bankarskog sektora u FBiH. Depozitni potencijal na kraju prvog tromjesečja 2021. godine iznosi 19,8 milijardi KM i veći je za 657,4 milijuna KM u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kada je iznosio 19,1 milijardu KM. Kamatonosni depoziti u ukupnom depozitnom potencijalu sa 31. 3. 2021. sudjeluju sa 68,8%, i smanjen im je udjel, s obzirom da su sa 31. 3. 2020. sudjelovali sa 71,8%. Smanjenje kamatnih rashoda po depozitima posljedica je, pored smanjenja udjela kamatonosnih depozita, i

smanjenja prosječne NKS za depozite sa 0,78%, koliko je iznosila 31. 3. 2020. na 0,56% koliko iznosi na kraju prvog kvartala 2021. godine.

Ostali rashodi od kamata smanjeni su u promatranom razdoblju za 51 tisuću KM ili 0,7%. U okviru istih, najznačajnije promjene odnose se na povećanje kamatnih rashoda po osnovi negativne naknade na sredstva banaka iznad obavezne rezerve kod CBBiH i negativne kamatne stope na depozite kod ino-banaka za 194 tisuće KM ili 4%, a smanjenje rashoda po kamatama po subordiniranim dugovima za 154 tisuće KM ili 8,3% i ostalih kamatnih rashoda u iznosu od 108 tisuća KM ili 11,4%.

Kamatni rashodi po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama u promatranom razdoblju smanjeni su za 193 tisuće KM ili za 9,4%, jer je u isto vrijeme razina zaduženja bankarskog sektora u FBiH po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama smanjena za 91 milijun KM ili 10,5%.

Na razini bankarskog sektora u FBiH, u promatranom razdoblju, ukupni nekamatni rashodi su smanjeni za 4,7 milijuna KM ili 2,5%, pri čemu se najznačajnije strukturalne promjene odnose na povećanje troškova poslovnog prostora i amortizacija za jedan milijun KM ili 2,7% i smanjenje ostalih operativnih troškova za 5,6 milijuna KM ili 19,7%.

Koeficijenti profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti poslovanja bankarskog sektora u FBiH

U sljedećoj tablici daa je pregled najznačajnijih veličina i koeficijenata koji se koriste kao mjere za ocjenu profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti poslovanja banaka u FBiH:

- 000 KM ili % -

<i>Tablica 29: Pokazatelji profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti</i>				
R. br.	Opis	31. 3. 2019.	31. 3. 2020.	31. 3. 2021.
1	2	3	4	5
1.	Neto dobit	89.809	72.567	79.030
2.	Prosječna neto aktiva	22.310.596	23.949.225	24.343.169
3.	Prosječni ukupni kapital	3.035.999	2.933.541	3.105.297
4.	Ukupan prihod	256.231	258.941	260.571
5.	Neto kamatni prihod	149.419	144.139	140.916
6.	Operativni prihodi	106.812	114.802	119.655
7.	Operativni rashodi	126.045	131.364	126.916
8.	Poslovni i direktni rashodi	39.900	54.518	54.235
9.	Ostali poslovni i direktni troškovi	29.610	33.859	33.574
10.	Dobit na prosječnu aktivu (ROAA)	0,4	0,3	0,3
11.	Dobit na prosječni ukupni kapital (ROAE)	3,0	2,5	2,5
12.	Ukupan prihod/prosječna aktiva	1,1	1,1	1,1
13.	Neto kamatni prihod/prosječna aktiva (NIM)*	0,7	0,6	0,6
14.	Neto kamatna marža (kamatni prihod/prosječna kamatonosna aktiva-kamatni rashod/prosječna kamatonosna pasiva)	0,7	0,6	0,6
15.	Operativni rashodi/ukupni prihod umanjen za ostale poslov. i dir. troš. (CIR)**	55,6	58,4	55,9

* NIM eng. Net Income Margin

** CIR eng. Cost-income Ratio

Svi pokazatelji profitabilnosti su na istoj razini u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, osim CIR-a, koji je poboljšan zbog značajnog smanjenja operativnih rashoda u prva tri mjeseca 2021. godine.

Ukoliko se promatra neto kamatni prihod, zabilježen je pad istog u odnosu na isto razdoblje 2020. godine za 3,2 milijuna KM ili 2,2% i isti čini 54,1% ukupnog prihoda, dok je u istom razdoblju 2020. godine činio 55,7% ukupnog prihoda.

1.2.6. Ponderirane NKS i EKS

S ciljem veće transparentnosti i lakše usporedivosti uvjeta banaka za odobravanje kredita i primanje depozita i zaštite klijenata kroz uvođenje transparentnog prikaza troškova kredita, odnosno prihoda depozita, a sukladno međunarodnim standardima, kriterijima i praksama u drugim zemljama, FBA je propisala jedinstven način obračuna i iskazivanja EKS za sve banke sa sjedištem u FBiH, kao i za organizacijske dijelove banaka sa sjedištem u RS-u, a koji posluju u FBiH, te obvezno mjesečno izvješćivanje FBA o ponderiranim NKS i EKS na odobrene kredite i primljene depozite u izvještajnom mjesecu, sukladno propisanoj metodologiji¹⁸.

Za potrebe korisnika kredita, prilikom analize trenda kamatnih stopa relevantno je pratiti kretanje ponderirane EKS, s obzirom da uključuje sve troškove koje korisnik plaća, a koji su direktno povezani s kreditom, tj. uvjetima korištenja kredita i koji ulaze u obračun cijene kredita (na primjer: troškovi za obradu kredita, troškovi premije osiguranja kod fizičkih osoba ako je osiguranje uvjet za odobravanje kredita, zatim drugi troškovi u vezi sa sporednim uslugama koje plaća klijent, a uvjet su za korištenje kredita).

U Prilogu 6. daju se prosječne ponderirane NKS i EKS na kredite i depozite po razdobljima.

Ukupna prosječna ponderirana EKS na kredite u bankarskom sektoru FBiH sa 31. 3. 2021. iznosi 3,85% i u odnosu na isto razdoblje 2020. godine, kada je iznosila 3,55%, povećana je za 0,3 postotna boda. Povećanje prosječne ponderirane EKS na razini bankarskog sektora u FBiH u promatranom razdoblju prisutno je kod dugoročnih kredita za 0,17 postotnih bodova (sa 5,47% na 5,64%), a kod kratkoročnih kredita došlo je do smanjenja prosječne ponderirane EKS za 0,1 postotni bod (sa 2,49% na 2,39%).

U navedenom razdoblju, promatrano prema sektorskoj strukturi, EKS na ukupne kredite odobrene gospodarstvu povećana je za 0,08 postotnih bodova (sa 2,59% na 2,67%), a EKS na ukupne kredite odobrene stanovništvu smanjena je za 0,03 postotna boda (sa 6,96% na 6,93%).

Ukupna prosječna ponderirana EKS na depozite u bankarskom sektoru FBiH sa 31. 3. 2021. iznosi 0,57% i u odnosu na isto razdoblje 2020. godine, kada je iznosila 0,79%, smanjena je za 0,22 postotna boda.

Promatrano prema ročnosti depozita, prosječna ponderirana EKS na kratkoročne depozite zabilježila je smanjenje za 0,33 postotna boda (sa 0,51% na 0,18%), dok je na dugoročne depozite smanjena za 0,07 postotnih bodova (sa 0,95% na 0,88%).

Na ukupnoj razini, u promatranom razdoblju povećana je EKS na kredite za 0,3 postotna boda, dok je EKS na depozite smanjena za 0,22 postotna boda.

1.2.7. Likvidnost

Upravljanje rizikom likvidnosti je, uz upravljanje kreditnim rizikom, jedan od najvažnijih i najsloženijih segmenata bankarskog poslovanja. Održavanje likvidnosti u tržišnoj ekonomiji je permanentna obveza banke i osnovna pretpostavka za njenu održivost na financijskom tržištu, te jedan od ključnih preduvjeta za uspostavljanje i očuvanje povjerenja u bankarski sektor, njegovu stabilnost i sigurnost.

U sljedećoj tablici daje se pregled ispunjenja LCR-a u bankarskom sektoru u FBiH:

---

¹⁸ Odluka o jedinstvenom načinu obračuna iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite ("Službene novine Federacije BiH", broj: 81/17) i Uputa za izračunavanje ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope

Tablica 30: LCR

R. br.	Opis				Indeks	
		31. 12. 2019.	31. 12. 2020.	31. 3. 2021.	(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Zaštitni sloj likvidnosti	4.727.454	5.849.379	5.805.339	124	99
2.	Neto likvidnosni odljevi	1.628.421	2.186.642	2.246.228	134	103
LCR		290%	268%	258%	92	97

Sa 31. 3. 2021. LCR na razini bankarskog sektora FBiH iznosi 258%. Sve banke u bankarskom sektoru FBiH ispunjavaju zahtjeve u pogledu LCR-a, s tim da pet banaka ima LCR iznad prosjeka, a deset ispod prosjeka bankarskog sektora FBiH.

Ročna struktura depozita po preostalom dospijeću prikazana je u sljedećoj tablici:

Tablica 31: Ročna struktura depozita po preostalom dospijeću

R. br.	Depoziti	31. 12. 2019.		31. 12. 2020.		31. 3. 2021.		Indeks	
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Štednja i dep. po viđ. (do 7 dana)	11.196.133	57,7	12.948.828	65,9	13.313.038	67,2	116	103
2.	7-90 dana	855.191	4,4	989.184	5,0	765.261	3,9	116	77
3.	91 dan do jedne god.	3.175.998	16,4	2.153.403	10,9	2.338.803	11,8	68	109
I. Ukupno kratkoročni		15.227.322	78,5	16.091.415	81,8	16.417.102	82,9	106	102
4.	Do 5 godina	3.983.643	20,5	3.388.072	17,3	3.199.909	16,1	85	94
5.	Preko 5 godina	203.329	1,0	181.375	0,9	188.516	1,0	89	104
II. Ukupno dugoročni		4.186.972	21,5	3.569.447	18,2	3.388.425	17,1	85	95
Ukupno (I + II)		19.414.294	100	19.660.862	100	19.805.527	100	101	101

Sa 31. 3. 2021. kratkoročni depoziti imali su udjel od 82,9%, a dugoročni 17,1%, pri čemu je došlo do povećanja udjela kratkoročnih, odnosno smanjenja udjela dugoročnih depozita za 1,1 postotni bod u odnosu na kraj 2020. godine. U promatranom razdoblju zabilježeno je povećanje kratkoročnih depozita za 325,7 milijuna KM ili 2%, dok su dugoročni depoziti smanjeni za 181 milijun KM ili 5,1%. Smanjenje dugoročnih depozita ostvareno je kod depozita ročnosti do pet godina (za 188,2 milijuna KM ili 5,6%), a kod depozita preko pet godina došlo je do povećanja (za 7,1 milijun KM ili 3,9%). Ako se analizira struktura dugoročnih depozita po preostalom dospijeću, vidljivo je da dominiraju depoziti s preostalom ročnošću do pet godina (94,4%).

Pregled osnovnih pokazatelja likvidnosti prikazan je u sljedećoj tablici:

Tablica 32: Koeficijenti likvidnosti

R. br.	Koeficijenti	31. 12. 2019.	31. 12. 2020.	31. 3. 2021.
1	2	3	4	5
1.	Likvidna sredstva ¹⁹ /neto aktiva	31,9	31,3	31,2
2.	Likvidna sredstva/kratkoročne fin. obveze	49,2	45,9	45,2
3.	Kratkoročne fin. obveze/ukupne fin. obveze	75,4	78,9	80,0
4.	Kredit/depoziti i uzeti krediti	75,1	74,5	74,6
5.	Kredit/depoziti, uzeti krediti i subord. dugovi ²⁰	74,4	73,8	73,9

U odnosu na kraj 2020. godine, smanjen je odnos likvidnih sredstava i kratkoročnih financijskih obveza, povećan je udjel kratkoročnih financijskih obveza u ukupnim financijskim obvezama, ali je

¹⁹ Likvidna sredstva u užem smislu: gotovina i depoziti i druga financijska sredstva s preostalim rokom dospijeca manjim od tri mjeseca, isključujući međubankarske depozite

²⁰ Prethodni koeficijent je proširen, u izvore su uključeni i subordinirani dugovi, što je realniji pokazatelj

odnos likvidnih sredstava u neto aktivni i dalje zadovoljavajući. Također, pokazatelj „kreditni/depoziti i uzeti krediti“ je u zoni zadovoljavajućeg.

U funkciji planiranja potrebne razine likvidnih resursa, banke trebaju planirati izvore i strukturu adekvatnog likvidnog potencijala i u vezi s tim planirati i kreditnu politiku. Ročnost plasmana, odnosno kreditnog portfelja je determinirana upravo ročnošću izvora. Važan aspekt praćenja i analize pozicije likvidnosti je ročna usklađenost preostalih dospijuća stavki financijske aktive i obveza prema vremenskoj skali, koja je propisanim minimalnim limitima kreirana na vremenski horizont od 180 dana. S obzirom da je ročna transformacija sredstava kod banaka inherentno povezana s funkcionalnim karakteristikama bankarskog poslovanja, banke kontinuirano kontroliraju ročnu neusklađenost između izvora i plasmana, održavajući je sukladno propisanim limitima.

S ciljem ublažavanja negativnih efekata izazvanih pandemijom, te nepovoljnih posljedica na ekonomsko stanje u zemlji, FBA je u svibnju 2020. godine izvršila izmjene i dopune Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke u cilju stimuliranja kreditnih aktivnosti banaka. Navedeno omogućava bankama da u novonastalim okolnostima poslovanja primijene mjere koje se odnose na smanjenje propisanih ograničenja ročne usklađenosti financijske aktive i financijskih obveza u razdobljima ročnosti do 180 dana, kako bi bile fleksibilnije u odgovoru na zahtjeve klijenata i upravljanju pozicijama likvidnosti.

U sljedećoj tablici daje se pregled ročne usklađenosti financijske aktive i obveza do 180 dana:

- 000 KM -

<i>Tablica 33: Ročna usklađenost financijske aktive i obveza do 180 dana</i>						
R. br.	Opis	31. 12. 2019.*	31. 12. 2020.	31. 3. 2021.	Indeks	
		Iznos	Iznos	Iznos	(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
I. 1-30 dana						
1.	Iznos financijske aktive	10.586.283	10.981.471	11.097.806	104	101
2.	Iznos financijskih obveza	11.624.766	13.510.009	13.740.255	116	102
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-1.038.483	-2.528.538	-2.642.449	-	-
<i>Obračun izvršenja propisane obveze u %</i>						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	91,1%	81,3%	80,8%		
b)	Propisani minimum %	85,0%	65,0%	65,0%		
Više (+) ili manje (-) = a - b		6,1%	16,3%	15,8%		
II. 1-90 dana						
1.	Iznos financijske aktive	11.648.306	12.065.528	12.225.629	104	101
2.	Iznos financijskih obveza	12.367.913	14.303.357	14.403.195	116	101
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-719.607	-2.237.829	-2.177.566	-	-
<i>Obračun izvršenja propisane obveze u %</i>						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	94,2%	84,4%	84,9%		
b)	Propisani minimum %	80,0%	60,0%	60,0%		
Više (+) ili manje (-) = a - b		14,2%	24,4%	24,9%		
III. 1-180 dana						
1.	Iznos financijske aktive	12.992.018	13.257.364	13.441.543	102	101
2.	Iznos financijskih obveza	13.550.664	15.167.836	15.228.273	112	100
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-558.646	-1.910.472	-1.786.730	-	-
<i>Obračun izvršenja propisane obveze u %</i>						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	95,9%	87,4%	88,3%		
b)	Propisani minimum %	75,0%	55,0%	55,0%		
Više (+) ili manje (-) = a - b		20,9%	32,4%	33,3%		

* Podaci korigirani uslijed promjene računovodstvene politike vrednovanja dijela vrijednosnih papira kod jedne banke, u skladu s nalogom vanjskog revizora

Na dan 31. 3. 2021. financijska aktiva u sva tri intervala bila je manja od financijskih obveza, a ostvareni procenti ročne usklađenosti bili su iznad propisanog minimuma, i to u prvom intervalu za 15,8%, u drugom za 24,9% i u trećem intervalu za 33,3%.

Promatrajući osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utječu na poziciju likvidnosti banaka, može se zaključiti da je likvidnost bankarskog sektora u FBiH na kraju prvog kvartala 2021. godine zadovoljavajuća, i pored negativnih efekata pandemije na gospodarstvo.

1.2.8. Devizni (FX) rizik

U svom poslovanju banke su izložene rizicima proizašlim iz mogućih gubitaka po bilančnim i izvanbilančnim stavkama nastalim uslijed promjene cijena na tržištu. Jedan od tih rizika je i FX rizik, koji nastaje kao rezultat promjena valutnih tečajeva i/ili neusklađenosti razine aktive, pasive i izvanbilančnih stavki u istoj valuti - individualna devizna pozicija ili svih valuta zajedno s kojima banka posluje - ukupna devizna pozicija banke. Odlukom o upravljanju deviznim rizikom banke, propisan je način izračunavanja devizne pozicije i najveća dopuštena izloženost FX riziku, tj. ograničenja za otvorenu individualnu i ukupnu deviznu poziciju (duga ili kratka), obračunata u odnosu na priznati kapital banke. U cilju ublažavanja posljedica pandemije, FBA je u navedenoj Odluci izvršila izmjene u smislu povećanja limita za individualnu deviznu poziciju za EUR i ukupnu deviznu poziciju banke.

Prema stanju na dan 31. 3. 2021. na razini bankarskog sektora u valutnoj strukturi aktive banaka stavke u stranim valutama iznose 4,1 milijardu KM, s udjelom od 16,6% (na kraju 2020. godine 3,9 milijardi KM ili 16%). Valutna struktura pasive bitno je drugačija, jer je udjel obveza u stranoj valuti znatno veći i iznosi 8,1 milijardu KM ili 32,8% (na kraju 2020. godine osam milijardi KM, uz udjel od 32,9%).

U sljedećoj tablici daje se struktura financijske aktive i financijskih obveza i devizna pozicija za EUR, kao najznačajnije valute i ukupna devizna pozicija na razini bankarskog sektora:

- milijuni KM -

Tablica 34: Devizna usklađenost financijske aktive i obveza (EUR i ukupno)											
R. br.	O p i s	31. 12. 2020.				31. 3. 2021.				Indeks	
		EUR		Ukupno		EUR		Ukupno		EUR	Ukupno
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	(7/3)	(9/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I. Financijska aktiva											
1.	Novčana sredstva	1.405	14,5	1.950	18,8	1.551	15,9	2.136	20,3	110	110
2.	Kreditni	826	8,5	826	7,9	826	8,4	826	7,9	100	100
3.	Kreditni sa val. kl.	6.321	65,4	6.323	60,8	6.222	63,7	6.223	59,3	98	98
4.	Ostalo	929	9,6	1.117	10,7	964	9,9	1.112	10,6	104	100
5.	Ostala fin. akt. sa val. kl.	190	2,0	190	1,8	204	2,1	204	1,9	107	107
Ukupno I. (1+2+3+4+5)		9.671	100	10.406	100	9.767	100	10.501	100	101	101
II. Izvanbilanca											
6.	Depoziti	6.221	72,5	6.965	74,6	6.260	72,8	7.021	74,9	101	101
7.	Uzeti krediti	809	9,4	809	8,7	770	8,9	770	8,2	95	95
8.	Dep. i kred. s val. kl.	1.319	15,4	1.319	14,1	1.324	15,4	1.324	14,1	100	100
9.	Ostalo	230	2,7	244	2,6	247	2,9	262	2,8	107	107
Ukupno II. (6+7+8+9)		8.579	100	9.337	100	8.601	100	9.377	100	100	100
III. Izvanbilanca											
10.	Aktiva	26		61		16		69			
11.	Pasiva	1.025		1.034		1.026		1.035			
Duga (iznos)		93		96		156		158			
%		3,4%		3,6%		5,7%		5,8%			
Kratka											
%											
Dopuštena		40,0%		40,0%		40,0%		40,0%			
Manja od dopuštene		36,6%		36,4%		34,3%		34,2%			

Promatrano po bankama i ukupno na razini bankarskog sektora FBiH može se konstatirati da se izloženost banaka i sektora FX riziku sa 31. 3. 2021. kretala u okviru propisanih ograničenja.

Sa 31. 3. 2021. dugu deviznu poziciju imalo je 12 banaka, a tri banke kratku poziciju. Na razini sektora iskazana je duga devizna pozicija od 5,8% ukupnog priznatog kapitala banaka, što je za 34,2 postotna boda manje od dopuštene. Individualna devizna pozicija za EUR, iznosila je 5,7%, što je za 34,3 postotnih bodova manje od dopuštene, pri čemu su stavke financijske aktive bile veće od financijskih obveza (duga pozicija).

Ako se analizira struktura stranih valuta, u financijskoj aktivi²¹ dominantan je udjel EUR-a od 82% (31. 12. 2020. godine 81,1%), uz povećanje nominalnog iznosa za 181,9 milijuna KM ili 5,8% u odnosu na kraj 2020. godine. Udjel EUR-a u financijskim obvezama je 90,4% (31. 12. 2020. godine 90,6%) i u odnosu na kraj 2020. godine povećano je za 16,3 milijuna KM ili 0,2%. Osnovica za izračun udjela EUR-a u financijskoj aktivi i financijskim obvezama ne uključuje stavke s valutnom klauzulom.

1.3. PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR

FBA će, sukladno propisanim nadležnostima za nadzor poslovanja banaka u FBiH, nastaviti s poduzimanjem mjera i aktivnosti na očuvanju i jačanju stabilnosti bankarskog sektora i zaštite deponenata, te unapređenja sigurnog, kvalitetnog i zakonitog poslovanja banaka u FBiH. Navedene mjere i aktivnosti će naročito biti usmjerene na nastavak kontinuiranog nadzora banaka, s težištem na:

- praćenju efekata posebnih mjera FBA na oporavku od negativnih posljedica uzrokovanih pandemijom i postupanju banaka po istima;
- provođenju SREP-a za sve banke u skladu s usvojenom Metodologijom i utvrđivanju dodatnih kapitalnih zahtjeva kao rezultat SREP procjene;
- kontrolama dominantnih rizičnih segmenata poslovanja, kontrolama banaka od sistemskog značaja za razvoj kreditnih aktivnosti i banaka kod kojih su koncentrirani veliki iznosi štednje i drugih depozita, te kontrolama primijenjenih praksi u bankama u segmentu zaštite korisnika financijskih usluga i žiranata i dr.;
- realizaciji planova kapitala banaka;
- praćenju realizacije strategija postupanja s nekvalitetnim izloženostima i godišnjih operativnih planova za banke kod kojih je udjel NPL-a u ukupnim kreditima veći od 5%;
- praćenju primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka;
- provođenje testiranja otpornosti banaka na stres s ciljem praćenja poslovanja svake banke, ocjenjivanja rizika i blagovremenog poduzimanja odgovarajućih mjera;
- nastavku kontinuirane suradnje s nadležnim supervizorskim tijelima za nadzor bankarskih grupa iz EU i trećih zemalja čije članice imaju sjedište u FBiH, u cilju efikasnije supervizije i unapređenja supervizorskih praksi, te suradnje i razmjene informacija sa ECB-om i EBA-om po pitanjima supervizije i bankarske regulative, kao i s međunarodnim financijskim institucijama;
- unapređenju suradnje kroz potpisivanje novih sporazuma o suradnji s relevantnim institucijama u BiH, koje su uključene u institucionalni okvir za obavljanje supervizije, upravljanje kriznim situacijama i sistemskim rizikom, zaštite korisnika financijskih usluga;
- nastavku suradnje sa UBBiH s ciljem unapređenja poslovanja banaka, usklađenosti njihovog poslovanja s propisima, međunarodnim standardima i pravilima struke, zahtjevima tržišta i dr.

²¹ Izvor: Izvješće o deviznoj poziciji banke - dio financijske aktive (u stranim valutama denominirana u KM). Stavke bilančne aktive i izvanbilance se iskazuje po neto načelu, odnosno umanjuju se za iznos očekivanih kreditnih gubitaka

Polazeći od propisanih nadležnosti, FBA će nastaviti poduzimati mjere i aktivnosti s ciljem realizacije preporuka posljednje FSAP misije, projekte jačanja bankarske supervizije u okviru tehničke pomoći koju pružaju međunarodne financijske institucije SB i MMF, te u okviru USAID FINRA Projekta i dr.

Zbog posebne uloge i odgovornosti banaka u financijskom sustavu i ukupnom gospodarskom sustavu, dostignute razine razvijenosti bankarskog sektora u FBiH, te činjenice da depoziti građana predstavljaju dominantan izvor financiranja banaka, a imajući u vidu negativne posljedice izazvane pandemijom, od banaka se očekuje da u narednom razdoblju svoje aktivnosti usmjere na:

- dosljednu primjenu posebnih mjera koje je FBA usvojila u cilju oporavka od negativnih posljedica pandemije, na način da:
  - podrže oporavak gospodarstva i stimuliraju kreditni rast kroz kontinuirano financiranje klijenata i održive kreditne aranžmane;
  - zajednički djeluju u cilju iznalaženja odgovarajućih modaliteta za klijente pogođene pandemijom;
  - u što većoj mjeri koriste Garancijski fond FBiH i druge potencijalne mehanizme podrške koji izvršne vlasti uspostavljaju u cilju ublažavanja posljedica pandemije;
  - unaprijede operativnu spremnost i kapacitete za odgovor na krizu;
  - posebno prate kvalitetu portfelja pod posebnim mjerama i procjenjuju buduće otplatne kapacitete klijenata i pravodobno formiraju rezerve za očekivane kreditne gubitke, kako bi se izbjegao potencijalni negativni efekt naglog rasta iznosa rezervi za očekivane kreditne gubitke u budućem razdoblju;
- oprezno i odgovorno upravljanje rizicima, u skladu s važećim računovodstvenim i regulatornim okvirom, domaćim i međunarodnim standardima dobre prakse;
- usklađivanje poslovanja s novim regulatornim zahtjevima za poslovanje i nadzor banaka, što uključuje i zahtjeve koji se odnose na planiranje oporavka i restrukturiranja banaka;
- ažuriranje planova kontinuiteta poslovanja u cilju adekvatne pripreme za poslovanje u izvanrednim situacijama;
- ažuriranje planova oporavka s posebnom pažnjom u ključnim segmentima: proces eskalacije, pokazatelji i opcije oporavka;
- unapređenje ICAAP-a i ILAAP-a u skladu s novim regulatornim zahtjevima;
- dosljednu primjenu propisa u segmentu platnog prometa, SPNiFTA, zaštite korisnika financijskih usluga i žiranata, sigurnosti i zaštiti novca u banci i u transportu;
- dodatno praćenje pojačanih rizika koji su vezani za sigurnost informacijskim sustava i primjene novih tehnologija, a naročito sa stanovišta poslovanja klijenata i dr.

2. SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANCIJSKIH INSTITUCIJA

U ovom dijelu Informacije daje se pregled strukture i finansijskih pokazatelja poslovanja NFI u FBiH (MKO, leasing društva i faktoring poslovanje) sa 31. 3. 2021. čije je osnivanje, poslovanje, upravljanje, nadzor i prestanak rada uređeno posebnim zakonskim i podzakonskim propisima.

Aktivan broj dužnika NFI, obuhvaćen nekom od posebnih mjera propisanih Odlukom o privremenim mjerama koje leasing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem COVID-19 sa 31. 3. 2021., je 6.768 i iznosi 69,4 milijuna KM ili 8,7% od iznosa ukupnog kreditnog portfelja NFI. U segmentu stanovništva izloženosti obuhvaćene nekom od posebnih mjera iznose 39,5 milijuna KM i imaju udjel od 7,2% u ukupnom portfelju stanovništva NFI, dok u segmentu pravnih osoba izloženosti obuhvaćene nekom od posebnih mjera iznose 29,9 milijuna KM i imaju udjel od 12% u ukupnom kreditnom portfelju pravnih osoba.

2.1. MIKROKREDITNI SEKTOR

2.1.1. STRUKTURA MIKROKREDITNOG SEKTORA U FBiH

2.1.1.1. Status, broj i poslovna mreža

U FBiH sa 31. 3. 2021., dozvolu za rad FBA ima 14 MKO koje čine mikrokreditni sektor u FBiH, od toga 11 MKF (neprofitne organizacije) i tri MKD (profitne organizacije). U odnosu na 31. 12. 2020., nije bilo promjena u broju MKO.

Sa 31. 3. 2021., MKO sa sjedištem u FBiH posluju putem 360 organizacijskih dijelova, dok četiri MKD koja imaju sjedište u RS-u posluju u FBiH putem 55 organizacijskih dijelova.

U Prilogu 7. dani su osnovni podaci o MKF i MKD, koji sa 31. 3. 2021. imaju dozvolu FBA za obavljanje djelatnosti mikrokreditiranja.

2.1.1.2. Struktura vlasništva

MKO je pravna osoba koja se, sukladno propisima, može osnovati i poslovati kao MKF ili MKD. MKF u FBiH su osnovane od strane nevladinih, većinom humanitarnih organizacija, udruga građana i fizičkih osoba koji su registrirani osnivači MKF, ali bez prava vlasništva nad kapitalom. Od tri MKD, jedno MKD je u 100%-tnom vlasništvu jedne MKF, jedno MKD je u 100%-tnom vlasništvu nerezidentne pravne osobe, dok je jedno MKD u 100%-tnom vlasništvu rezidentne pravne osobe.

2.1.1.3. Kadrovska struktura

U mikrokreditnom sektoru u FBiH sa 31. 3. 2021. zaposleno je ukupno 1.393 radnika, što je za jednog radnika ili 0,1% manje u odnosu na stanje sa 31. 12. 2020. Analitički promatrano, povećanje broja zaposlenih prisutno je kod tri MKF i jednog MKD, dok je kod tri MKF i jednog MKD došlo do smanjenja broja zaposlenih, te je kod pet MKF i jednog MKD broj zaposlenih ostao nepromijenjen. Od ukupnog broja zaposlenih u mikrokreditnom sektoru u FBiH, u MKF je zaposleno 1.145 radnika ili 82,2%, a u MKD ukupno 248 radnika ili 17,8%.

Pregled kvalifikacijske strukture zaposlenih na razini mikrokreditnog sektora u FBiH, daje se u sljedećoj tablici:

Tablica 35: Kvalifikacijska struktura zaposlenih u MKO u FBiH

R. br.	Stupanj stručne spreme	31. 12. 2020.		31. 3. 2021.		Indeks (5/3)
		Broj zaposlenih	Udjel %	Broj zaposlenih	Udjel %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Visoka stručna sprema – VSS	743	53,3	743	53,3	100
2.	Viša stručna sprema – VŠS	104	7,5	108	7,8	104
3.	Srednja stručna sprema - SSS	536	38,4	532	38,2	99
4.	Ostali	11	0,8	10	0,7	91
Ukupno		1.394	100	1.393	100	100

Analizom podataka o efikasnosti osoblja na razini mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2021., zaključuje se da aktiva po zaposlenom u MKO iznosi 473,7 tisuća KM, što je za 0,3% više u odnosu na 31. 12. 2020.

2.1.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

2.1.2.1. Bilanca stanja

Ukupna aktiva mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2021. iznosi 659,8 milijuna KM i za 1,7 milijuna KM ili 0,3% je veća u odnosu na stanje sa 31. 12. 2020. Najveći udjel u ukupnoj bilanci MKO ima pet MKF i jedno MKD s aktivom u iznosu od 607,1 milijun KM ili 92% ukupne aktive mikrokreditnog sektora.

U prilogima 8. i 9. dan je zbirni prikaz bilance stanja MKF i MKD, dok je u Prilogu 10. dan pregled osnovnih financijskih pokazatelja MKO prema izvještajnim podacima na dan 31. 3. 2021.

Zbirna bilanca stanja mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2021. i usporednim podacima sa 31. 12. 2020. prikazana je u sljedećoj tablici:

- 000 KM -

Tablica 36: Bilanca stanja mikrokreditnog sektora

R. br.	Opis	31. 12. 2020.				31. 3. 2021.				Indeks (9/5)
		Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
AKTIVA										
1.	Novčana sredstva	42.575	12.356	54.931	8,4	46.822	12.615	59.437	9,0	108
2.	Plasmani bankama	110	0	110	0,0	110	0	110	0,0	100
3.	Mikrokrediti	389.972	150.918	540.890	82,2	384.381	153.977	538.358	81,6	100
4.	RKG	4.108	2.936	7.044	1,1	4.306	3.430	7.736	1,2	110
5.	Neto mikrokrediti	385.864	147.982	533.846	81,1	380.075	150.547	530.622	80,4	99
6.	Materijalna i nematerijalna imovina	26.764	4.540	31.304	4,8	26.389	4.630	31.019	4,7	99
7.	Dugoročne investicije	33.061	0	33.061	5,0	33.344	0	33.344	5,1	101
8.	Ostala aktiva	3.565	1.248	4.813	0,7	3.812	1.475	5.287	0,8	110
9.	Rezerve na ostale stavke aktive, osim kredita	10	0	10	0,0	10	0	10	0,0	100
Ukupno aktiva		491.929	166.126	658.055	100	490.542	169.267	659.809	100	100
PASIVA										
10.	Obv. po uzetim kred.	207.503	107.920	315.423	47,9	203.102	109.380	312.482	47,4	99
11.	Ostale obveze	23.130	7.928	31.058	4,7	22.730	7.841	30.571	4,6	98
12.	Kapital	261.296	50.278	311.574	47,4	264.710	52.046	316.756	48,0	102
Ukupno pasiva		491.929	166.126	658.055	100	490.542	169.267	659.809	100	100
13.	Izvanbilančna evidencija	190.541	35.801	226.342		188.977	30.755	219.732		97

U strukturi aktive mikrokreditnog sektora FBiH sa 31. 3. 2021., smanjena je razina neto kredita, materijalne i nematerijalne imovine, dok je neznatno smanjena razina bruto kredita. U odnosu na kraj prethodne godine, bilančne stavke koje su zabilježile rast su: novčana sredstva, RKG, dugoročne investicije i ostala aktiva, dok su plasmani bankama i rezerve za ostale stavke aktive, osim kredita, na istoj razini.

Stopa fiksne aktive u odnosu na ukupnu aktivu umanjenu za donirani kapital na razini mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2021. iznosi 5,07%, što je u okviru propisanog standarda poslovanja.

Neto mikrokreditni portfelj, kao dominantna stavka aktive mikrokreditnog sektora iznosi 530,6 milijuna KM s udjelom od 80,4% u ukupnoj aktivu, te je zabilježio pad u apsolutnom iznosu od 3,2 milijuna KM ili 0,6%, od čega su neto mikrokrediti u MKF smanjeni za iznos od 5,8 milijuna KM sa stopom pada od 1,5%, dok su neto krediti u MKD porasli za iznos od 2,6 milijuna KM, odnosno 1,7% u odnosu na 31. 12. 2020. Razina RKG na ukupan mikrokreditni portfelj je u promatranom razdoblju veća za 0,7 milijuna KM ili 9,8%, što je najvećim dijelom posljedica utjecaja negativnih efekata pandemije. RKG kod MKF povećane su za 0,2 milijuna KM, sa stopom rasta od 4,8%, a kod MKD za iznos od 0,5 milijuna KM, sa stopom rasta od 16,8%.

Ukupna izvanbilančna evidencija sa 31. 3. 2021. iznosi 219,7 milijuna KM i u odnosu na 31. 12. 2020. manja je za 6,6 milijuna KM ili 2,9%, pri čemu je kod MKF smanjena za 1,5 milijuna KM ili 0,8%, dok je kod MKD smanjena za pet milijuna KM ili 14,1%. Od ukupnog iznosa izvanbilančne evidencije, na otpisane kredite (u koje su uključeni glavnica i redovna kamata, te zatezna kamata i sudski troškovi) odnosi se 154,6 milijuna KM ili 70,4% izvanbilance, a isti su veći za 5,1 milijun KM ili 3,4% u odnosu na kraj prethodne godine, uslijed porasta zateznih kamata po otpisanim kreditima za 5,3 milijuna KM ili 12,4%. Ukupan broj otpisanih mikrokreditnih partija sa 31. 3. 2021. je 36.750, što u odnosu na 31. 12. 2020. predstavlja smanjenje za ukupno 34 mikrokreditne partije (0,1%), kao neto efekt novih otpisa, izvršenih trajnih otpisa i u potpunosti naplaćenih mikrokreditnih partija.

2.1.2.2. Kapital i obveze

Najveće stavke pasive mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2021. odnose se na: obveze po uzetim kreditima koje iznose 312,5 milijuna KM ili 47,4% ukupne pasive i kapital koji iznosi 316,7 milijuna KM i čini 48% ukupne pasive. Preostali iznos od 30,6 milijuna KM ili 4,6% odnosi se na ostale obveze.

Ročna struktura obveza po uzetim kreditima prikazana je u sljedećoj tablici:

- 000 KM -

Tablica 37: Ročna struktura uzetih kredita

R. br.	Opis	31. 12. 2020.				31. 3. 2021.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	%	MKF	MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Obv. po uzetim kratk. kred.	20.476	360	20.836	6,6	8.899	4.360	13.259	4,2	64
2.	Obv. po uzetim dug. kred.	186.128	106.468	292.596	92,8	193.000	104.028	297.028	95,1	102
3.	Obveze po dosp. kamatama	899	1.092	1.991	0,6	1.203	992	2.195	0,7	110
Ukupno		207.503	107.920	315.423	100	203.102	109.380	312.482	100	99

U odnosu na 31. 12. 2020., obveze po uzetim kreditima su na kraju prvog tromjesečja 2021. godine smanjene za iznos od 2,9 milijuna KM ili 0,9%. U strukturi ukupnih obveza po uzetim kreditima sa 31. 3. 2021., kreditne obveze MKF čine 65%, a MKD 35%. U pogledu ročne strukture obveza po uzetim kreditima, u odnosu na 31. 12. 2020., kratkoročne obveze su na kraju prvog tromjesečja 2021. godine smanjene za 36,3%, dok su dugoročne obveze povećane za 1,5%. Obveze po dospjelim kamatama povećane su za 10,2%. Najveća tri kreditora mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2021., prema njihovom udjelu u ukupnom kreditnom zaduženju MKO, su EFSE - Luksemburg sa 15,6%, Blue Orchard - Švicarska sa 6,5% i Hansainvest Finance - Njemačka sa 4,8%.

U promatranom razdoblju ukupno povećanje kapitala na razini mikrokreditnog sektora u FBiH je iznosilo 5,2 milijuna KM ili 1,7%, od čega je kapital MKF povećan za 3,4 milijuna KM ili 1,3%, dok je kapital MKD u promatranom razdoblju povećan za iznos od 1,8 milijuna KM ili 3,5%.

Struktura kapitala mikrokreditnog sektora u FBiH prikazana je u sljedećoj tablici:

- 000 KM -

Tablica 38: Struktura kapitala mikrokreditnog sektora

R. br.	Opis	31. 12. 2020.				31. 3. 2021.				Indeks (9/5)
		Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Donirani kapital	48.076	0	48.076	15,4	48.076	0	48.076	15,2	100
2.	Temeljni kapital	3.868	33.100	36.968	11,9	3.767	33.100	36.867	11,6	100
3.	Višak/manjak prih. nad rash.	209.248	0	209.248	67,2	212.766	0	212.766	67,2	102
4.	Emisioni ažio	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	0
5.	Neraspor. dobit	0	9.168	9.168	2,9	0	9.536	9.536	3,0	104
6.	Zakonske rezerve	0	3.568	3.568	1,1	0	3.568	3.568	1,1	100
7.	Ostale rezerve	104	4.442	4.546	1,5	101	5.842	5.943	1,9	131
Ukupno kapital		261.296	50.278	311.574	100	264.710	52.046	316.756	100	102

Od ukupnog kapitala mikrokreditnog sektora FBiH koji sa 31. 3. 2021. iznosi 316,7 milijuna KM, ukupan kapital MKF iznosi 264,7 milijuna KM ili 83,6%, a najveće stavke su višak prihoda nad rashodima, koji iznosi 212,8 milijuna KM i čini 80,4% ukupnog kapitala MKF i donirani kapital koji iznosi 48,1 milijun KM ili 18,2%. Od ukupnog iznosa doniranog kapitala, donacije za kreditni fond iskazuje devet MKF, pri čemu se na tri MKF odnosi 64,5%, a samo na jednu MKF 39,1% ukupnog iznosa donacija za kreditni fond. Pet najvećih pojedinačnih donatora u MKF u FBiH sudjeluju sa 69,1% (33,2 milijuna KM), pri čemu najveći donator samo jedne MKF sudjeluje sa 10,1 milijun KM ili 21% u ukupnom doniranom kapitalu.

Ukupan kapital MKD iznosi 52 milijuna KM, što čini 16,4% ukupnog kapitala mikrokreditnog sektora, a u strukturi istog najveće stavke su temeljni kapital, u iznosu od 33,1 milijun KM ili 63,6% i neraspoređena dobit u iznosu od 9,5 milijuna KM ili 18,3%, a preostalih 9,4 milijuna KM ili 18,1% kapitala MKD odnosi se na zakonske i ostale rezerve.

Promatrajući pokazatelj stope kapitala umanjenog za donirani kapital u odnosu na aktivu, koji sa 31. 3. 2021. na razini mikrokreditnog sektora iznosi 40,72%, može se konstatirati da je isti u skladu s propisanim ograničenjem.

Ostale obveze na razini mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2021. iznose 30,6 milijuna KM ili 4,6% ukupne pasive i u usporedbi sa 31. 12. 2020. smanjene su za iznos od 0,5 milijuna KM ili 1,6%.

2.1.2.3. Aktiva i kvaliteta aktive

Mikrokreditni portfelj, iskazan u bruto iznosu u ukupnoj bilančnoj sumi mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2021., sudjeluje sa 81,6% ukupne aktive mikrokreditnog sektora i iznosi 538,3 milijuna KM. Ukoliko se isti umanjuje za pripadajuće RKG u ukupnom iznosu od 7,7 milijuna KM, neto mikrokreditni portfelj čini 80,4% ukupne aktive mikrokreditnog sektora u FBiH i iznosi 530,6 milijuna KM. U usporedbi sa 31. 12. 2020. bruto mikrokreditni portfelj je smanjen za iznos od 2,5 milijuna KM ili 0,5%, dok je neto mikrokreditni portfelj smanjen za iznos od 3,2 milijuna KM ili 0,6%.

U istom razdoblju razina RKG je povećana za 0,7 milijuna KM ili 9,8% zbog pogoršanja kvalitete portfelja uslijed otežanih uvjeta poslovanja u razdoblju pandemije. Omjer RKG u odnosu na ukupan bruto mikrokreditni portfelj sa 31. 3. 2021. iznosi 1,4%, što u usporedbi s istim omjerom 31. 12. 2020., kada je iznosio 1,3%, predstavlja povećanje za 0,1 postotni bod. U strukturi ukupnog neto mikrokreditnog portfelja sa 31. 3. 2021., neto mikrokrediti MKF iznose 380,1 milijun KM i čine 71,6% ukupnih neto mikrokredita na razini sektora, dok se na MKD odnosi iznos od 150,5 milijuna KM ili 28,4% ukupnih neto mikrokredita na razini sektora. U usporedbi sa 31. 12. 2020. neto mikrokrediti MKF su smanjeni za iznos od 5,8 milijuna KM ili 1,5%, dok su neto mikrokrediti MKD povećani za iznos od 2,6 milijuna KM ili 1,7%.

Neto mikrokrediti sa 31. 3. 2021. su prikazani u sljedećoj tablici:

- 000 KM -

Tablica 39: Neto mikrokrediti								
R. br.	Opis	31. 12. 2020.			31. 3. 2021.			Indeks (8/5)
		MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7	9
1.	Mikrokrediti (bruto)	389.972	150.918	540.890	384.381	153.977	538.358	100
2.	RKG	4.108	2.936	7.044	4.306	3.430	7.736	110
3.	Neto mikrokrediti (1.-2.)	385.864	147.982	533.846	380.075	150.547	530.622	99

Detaljni podaci o sektorskoj i ročnoj strukturi mikrokreditnog portfelja (umanjenog za odgođeni prihod po osnovi naknada) na dan 31. 3. 2021. prikazani su u sljedećoj tablici:

- 000 KM -

Tablica 40: Sektorska i ročna struktura mikrokredita						
R. br.	Mikrokrediti	Kratkoročni mikrokrediti	Dugoročni Mikrokrediti	Dospjela potraživanja	Ukupno	%
1	2	3	4	5	6=3+4+5	7
1.	Pravnim osobama					
a)	Uslužne djelatnosti	265	8.457	75	8.797	54,9
b)	Trgovina	184	3.084	5	3.273	20,4
c)	Poljoprivreda	8	1.078	1	1.087	6,8
d)	Proizvodnja	77	2.578	17	2.672	16,7
e)	Ostalo	25	164	0	189	1,2
	Ukupno 1	559	15.361	98	16.018	100
2.	Fizičkim osobama					
a)	Uslužne djelatnosti	2.417	81.258	276	83.951	16,3
b)	Trgovina	599	11.431	47	12.077	2,3
c)	Poljoprivreda	5.093	161.175	351	166.619	32,3
d)	Proizvodnja	327	10.940	33	11.300	2,2
e)	Stambene potrebe	3.315	118.060	279	121.654	23,5
f)	Ostalo	18.603	101.387	1.013	121.003	23,4
	Ukupno 2	30.354	484.251	1.999	516.604	100
	Ukupno (1+2)	30.913	499.612	2.097	532.622	-

U ročnoj strukturi mikrokreditnog portfelja sa 31. 3. 2021., najveći udjel imaju dugoročni mikrokrediti sa 93,8%, kratkoročni mikrokrediti sudjeluju sa 5,8% i dospjela potraživanja po mikrokreditima sa 0,4%.

Promatrajući sektorsku strukturu, dominantan je udjel mikrokredita odobrenih fizičkim osobama u visini od 97%, a preostalih 3% se odnosi na mikrokredite odobrene pravnim osobama. U okviru mikrokreditnog portfelja fizičkih osoba, najveći je udjel mikrokredita odobrenih za poljoprivredu koji je iznosio 32,3% i za stambene potrebe 23,5%. Prema visini udjela slijede ostali sektori sa 23,4% i uslužne djelatnosti sa 16,3%. Udjel mikrokredita za trgovinu je 2,3%, a za proizvodnju 2,2%. U strukturi mikrokredita pravnim osobama, dominantan je udjel mikrokredita za uslužne djelatnosti sa 54,9%.

U sljedećoj tablici daje se pregled potraživanja s pripadajućim rezerviranjima po grupama prema broju dana kašnjenja, kao i podatak o nenaplaćenim dospjelim potraživanjima preko 180 dana, koja su isknjižena iz bilance stanja, na dan 31. 3. 2021.:

- 000 KM -

Tablica 41: RKG												
R. br.	Dani kašnjenja	Stope rezerv.	Iznos kredita	Udjel (%)	Dospjela kamata		Iznos ost. stavki aktive	Rezerviranja				Ukupna rezerviranja
					Stopa rezer.	Iznos kamate		Po mikrokr.	Po dosp. kam.	Po ost. stavkama aktive	Više izdv. rezerve	
1	2	3	4	5	6	7	8	9=4x3	10=7x6	11=8x3	12	13=9+10+11+12
1.	0	0%	513.501	96,4	0%	198	374	0	0	0	0	0
2.	1-15	2%	5.400	1,0	2%	93	0	109	2	0	1	112
3.	16-30	15%	5.476	1,0	100%	83	0	821	83	0	31	935
4.	31-60	50%	3.253	0,6	100%	106	0	1.628	106	0	13	1.747
5.	61-90	80%	2.094	0,4	100%	108	0	1.675	108	0	11	1.794
6.	91-180	100%	2.898	0,6	100%	246	0	2.898	246	0	4	3.148
Ukupno			532.622	100		834	374	7.131	545	0	60	7.736
7.	preko 180	Otpis	1.616	-	-	422	0	0	0	0	0	0

U mikro kreditnom portfelju na razini sektora, 96,4% se odnosi na mikrokredite u čijoj otplati nema kašnjenja, dok kod preostalih 3,6% mikrokredita ima kašnjenja, od čega se na kašnjenja do 30 dana odnosi 2% mikrokredita, a na kašnjenja u otplati od 31 do 180 dana 1,6% mikrokredita. Od ukupnog iznosa dospjele kamate (0,8 milijuna KM), kašnjenja u otplati do 30 dana čine 21,1%, a kašnjenja od 31 do 180 dana čine 55,2%.

Ukupan iznos rezerviranja po osnovi mikrokredita, kamata i ostalih stavki aktive sa 31. 3. 2021. je 7,7 milijuna KM, a najveću stavku čine rezerviranja izvršena po mikrokreditima u kašnjenju od 91 do 180 dana, koja iznose 3,1 milijun KM i čine 40,7% ukupnog iznosa rezerviranja.

Ključni pokazatelji kvalitete mikro kreditnog portfelja

Pokazatelj portfelja u riziku preko 30 dana kašnjenja (PAR>30 dana) sa 31. 3. 2021. na razini mikro kreditnog sektora iznosi 1,55% i povećan je za 0,14 postotnih bodova u odnosu na 31. 12. 2020., a najvećim dijelom uzrok je kriza izazvana pandemijom. Ovaj pokazatelj rizičnosti mikro kreditnog portfelja na razini sektora je u okviru propisanog standarda.

Na razini mikro kreditnog sektora stopa otpisa mikrokredita sa 31. 3. 2021. iznosi 1,21%, što je u okviru propisanog standarda, te je na istoj razini u odnosu na 31. 12. 2020.

Ponderirane NKS i EKS na mikrokredite

U razdoblju od 1.1. do 31.3.2021., MKO sa sjedištem u FBiH ukupno su zaključile 32.612 ugovora, te isplatile 109 milijuna KM mikrokredita, što je 1.263 ugovora ili 4% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, odnosno u vrijednosti višoj 0,8 milijuna KM ili 0,7% isplata u odnosu na promatrano razdoblje. Kod MKO sa sjedištem u FBiH, prosječne ponderirane NKS na ukupne mikrokredite su iznosile 19,43%, a EKS 25,02%, pri čemu su NKS na kratkoročne mikrokredite iznosile 19,92%, a na dugoročne 19,34%, te EKS na kratkoročne mikrokredite 32,09%, odnosno 23,86% na dugoročne mikrokredite. Prosječne ponderirane EKS na ukupne mikrokredite koje su isplatile MKO sa sjedištem u FBiH u razdoblju 1.1.-31.3.2021., bilježe povećanje za 0,17 postotnih bodova u odnosu na isto razdoblje 2020. godine, pri čemu su prosječne ponderirane EKS na kratkoročne mikrokredite zabilježile pad za 1,22 postotna boda, dok su na dugoročne mikrokredite zabilježile povećanje za 0,35 postotnih bodova.

U Prilogu 11. daje se pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS, prema ročnosti i namjeni, za mikrokredite koje su u razdoblju 1.1.-31.3.2021. isplatile MKO sa sjedištem u FBiH.

U Prilogu 11a. daje se usporedan pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS na isplaćene mikrokredite (kratkoročne, dugoročne i ukupne) u razdoblju 2017-2021. godine.

2.1.2.4. Financijski rezultat mikrokreditnog sektora FBiH

Na razini mikrokreditnog sektora u FBiH za razdoblje 1.1.-31.3.2021. iskazan je pozitivan financijski rezultat u iznosu od 3,8 milijuna KM, što je za 0,7 milijuna KM ili 24,1% više u odnosu na isto razdoblje 2020. godine.

MKF su iskazale višak prihoda nad rashodima u iznosu od 3,4 milijuna KM, koji je za 19 tisuća KM ili 0,6% viši u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, dok su MKD iskazala neto dobit u iznosu od 0,4 milijuna KM, koja je za 0,7 milijuna KM viša u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, s obzirom da je jedno MKD koje ima 94,4% udjela u ukupnoj aktivni MKD, iskazalo značajno povećanje poslovnog rezultata. Iskazani ukupni višak prihoda nad rashodima MKF iznosio je 3,6 milijuna KM (sedam MKF), a manjak prihoda nad rashodima su iskazale četiri MKF u iznosu od 0,2 milijuna KM. Dva MKD su iskazala neto dobit u iznosu od 1,9 milijuna KM, dok je jedno MKD iskazalo gubitak u iznosu od 1,5 milijuna KM.

U prilogima 12. i 13. dani su zbirni računi dobiti i gubitka za MKF i MKD.

Prema izvještajnim podacima MKO, ukupni prihodi mikrokreditnog sektora u FBiH ostvareni u razdoblju 1.1.-31.3.2021. iznose 28,9 milijuna KM i isti su veći za 0,4 milijuna KM ili 1,3% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Razina i struktura ukupnih prihoda s usporednim podacima za isto razdoblje prethodne poslovne godine predstavljani su u sljedećoj tablici:

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	1.1.-31.3.2020.				1.1.-31.3.2021.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	Udjel %	MKF	MKD	Ukupno	Udjel %	
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8	9=(7+8)	10	11
1.	Prihod od kamata i slični prihodi									
1.1.	Kamata na kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	2	1	3	0,0	0	0	0	0,0	0
1.2.	Kamate na plasmane bankama	7	0	7	0,0	3	0	3	0,0	43
1.3.	Kamate na kredite	17.596	6.493	24.089	84,5	17.848	6.988	24.836	86,0	103
1.4.	Naknade za obradu kredita	1.407	402	1.809	6,4	1.001	364	1.365	4,7	75
1.5.	Naknade za prijev. otplatu kredita	131	51	182	0,6	97	55	152	0,5	84
1.6.	Ostali prihodi od kamata i sl. prihodi	265	9	274	1,0	250	49	299	1,1	109
	Ukupno	19.408	6.956	26.364	92,5	19.199	7.456	26.655	92,3	101
2.	Operativni prihodi									
2.1.	Naknade za izvršene usluge	43	1	44	0,1	39	0	39	0,1	89
2.2.	Prihod od naplaćenih otpisanih potraž.	1.762	29	1.791	6,3	1.751	133	1.884	6,6	105
2.3.	Ostali operativni prihodi	4	0	4	0,0	2	4	6	0,0	150
	Ukupno	1.809	30	1.839	6,4	1.792	137	1.929	6,7	105
3.	Ostali poslovni prihodi	231	76	307	1,1	233	52	285	1,0	93
	Ukupni prihodi (1+2+3)	21.448	7.062	28.510	100	21.224	7.645	28.869	100	101

U strukturi ukupnih prihoda MKO, prihodi od kamata i slični prihodi sudjeluju sa 92,3%, operativni prihodi sa 6,7%, a ostali poslovni prihodi sa 1%. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, prihodi od kamata i slični prihodi, su zabilježili porast od 0,3 milijuna KM ili 1,1%. Prihodi od kamata na kredite, kao najznačajnija stavka prihoda od kamata i sličnih prihoda porasli su za 0,7 milijuna KM ili 3,1%.

Operativni prihodi MKO su u promatranom razdoblju zabilježili porast od 90 tisuća KM ili 4,9%, pri čemu su prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja, kao dominantna stavka, porasli za 93 tisuće KM ili 5,2%. Ostali poslovni prihodi smanjeni za 22 tisuće KM ili 7,2%.

Prema izvještajnim podacima MKO, ukupni rashodi mikrokreditnog sektora u FBiH za razdoblje 1.1.-31.3.2021. iznose 25,1 milijun KM i isti su manji za 0,4 milijuna KM ili 1,4% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Razina i struktura ukupnih rashoda s usporednim podacima u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine predstavljeni su u sljedećoj tablici:

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih rashoda	1.1.-31.3.2020.				1.1.-31.3.2021.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	Udjel %	MKF	MKD	Ukupno	Udjel %	
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8	9=(7+8)	10	11
1.	Rashodi od kamata i slični rashodi									
1.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	1.694	988	2.682	10,5	1.613	1.060	2.673	10,6	100
1.2.	Naknade za primljene kredite	134	89	223	0,9	157	122	279	1,1	125
1.3.	Naknade za prijev. otplatu kredita	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	-
1.4.	Ostali rashodi po kamatama i sl. rashodi	96	281	377	1,5	154	397	551	2,2	146
	Ukupno	1.924	1.358	3.282	12,9	1.924	1.579	3.503	13,9	107
2.	Operativni rashodi									
2.1.	Troškovi plata i doprinosa	8.338	2.273	10.611	41,6	8.890	2.147	11.037	44,0	104
2.2.	Troškovi amortizacije	1.074	322	1.396	5,5	1.058	334	1.392	5,5	100
2.3.	Materijalni troškovi	564	189	753	3,0	507	129	636	2,5	84
2.4.	Troškovi usluga	2.925	677	3.602	14,1	2.895	1.271	4.166	16,6	116
2.5.	Ostali operativni troškovi	768	466	1.234	4,9	906	207	1.113	4,5	90
	Ukupno	13.669	3.927	17.596	69,1	14.256	4.088	18.344	73,1	104
3.	Ostali poslovni rashodi	86	15	101	0,4	116	11	127	0,5	126
4.	Troškovi rezerv. za kred. i dr. gubitke	2.089	2.025	4.114	16,1	1.181	1.384	2.565	10,2	62
5.	Porez na višak prih. nad rash./dobit	313	76	389	1,5	361	211	572	2,3	147
	Ukupni rashodi (1+2+3+4+5)	18.081	7.401	25.482	100	17.838	7.273	25.111	100	99

U strukturi ukupnih rashoda MKO, dominiraju operativni rashodi s udjelom od 73,1%, dok rashodi od kamata i slični rashodi sudjeluju sa 13,9% i troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke sa 10,2%. Na ostale poslovne rashode i porez na višak prihoda nad rashodima, odnosno dobit odnosi se 2,8% ukupnih rashoda MKO.

U promatranom razdoblju rashodi od kamata i slični rashodi povećani su za 0,2 milijuna KM ili 6,7%, pri čemu su naknade za primljene kredite i ostali rashodi po kamatama i slični rashodi povećani za 25,1%, odnosno 46,1%. Rashodi po kamatama na pozajmljena sredstva su neznatno smanjeni za 0,3%.

Operativni rashodi MKF, kao dominantna stavka ukupnih rashoda, povećani su za 0,8 milijuna KM ili 4,2%, pri čemu su troškovi plaća i doprinosa, kao najznačajnija stavka, porasli za 0,4 milijuna ili 4%. Troškovi usluga su porasli za 0,6 milijuna KM ili 15,6%, dok su materijalni troškovi i ostali operativni troškovi smanjeni za 15,5%, odnosno 9,8%. Troškovi amortizacije su neznatno smanjeni za 0,3%.

Ostali poslovni rashodi povećani su za 26 tisuća KM ili 25,7%, dok su troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke smanjeni za 1,5 milijuna KM ili 37,6%. Troškovi poreza na višak prihoda nad rashodima, odnosno dobit su povećani za 0,2 milijuna KM ili 47%.

Pokazatelj efikasnosti i održivosti mikrokreditnog sektora FBiH

Operativna efikasnost poslovanja mikrokreditnog sektora FBiH sa 31. 3. 2021. iznosi 18,38%, što je u okviru propisanog pokazatelja.

Prema izvještajnim podacima na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31. 3. 2021. prilagođeni povrat na aktivu za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije (AROA), je pozitivan i iznosi 2,45%. Pokazatelj operativne održivosti mikrokreditnog sektora FBiH, koji se koristi kao uobičajeni standard i iskazuje odnosom ukupnih prihoda (umanjenih za naplatu otpisanih potraživanja i ostalih poslovnih prihoda) i ukupnih rashoda, iznosi 117,65%.

2.1.3. PREPORUKE ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor mikrokreditnog sektora u FBiH nastaviti s planiranim supervizorskim aktivnostima, koje će biti usmjerene na:

- praćenju efekata posebnih mjera FBA na oporavku od negativnih posljedica uzrokovanih pandemijom;
- usklađenosti poslovanja MKO sa zakonskim propisima, s ciljem pune primjene odredaba ZoMKO i podzakonskih propisa u pogledu ostvarenja propisanih ciljeva mikrokreditiranja, u smislu poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikrokredita, doprinosa povećanju zaposlenosti i podrške razvoju poduzetništva, povećanju transparentnosti poslovanja i zaštite prava korisnika finansijskih usluga;
- pravodobnog i adekvatnog poduzimanja aktivnosti u MKO prema izrečenim korektivnim mjerama na otklanjanju nepravilnosti i slabosti u poslovanju.

Mikrokreditni sektor u FBiH ima obvezu u svom poslovanju, a polazeći od propisanih regulatornih zahtjeva i ciljeva mikrokreditiranja, primjenjivati propisane standarde i ograničenja u obavljanju poslova mikrokreditiranja, izvješćivanja i revizije. U vezi s navedenim, potrebno je da nadležna upravljačka tijela MKO osiguraju usklađenost poslovanja s propisanim standardima, a posebno u pogledu:

- dosljedne primjene posebnih mjera koje je FBA usvojila u cilju oporavka od negativnih posljedica pandemije;
- obavljanja djelatnosti mikrokreditiranja radi poboljšanja materijalnog položaja korisnika, povećanja zaposlenosti i pružanja podrške razvoju poduzetništva, polazeći od zakonom propisanih ciljeva mikrokreditiranja uz dosljednu primjenu zakonskih odredaba o zaštiti korisnika finansijskih usluga, uključujući i usklađivanje politika kamatnih stopa na mikrokredite s propisanim ciljevima mikrokreditiranja, dajući na taj način doprinos stabilnosti i održivosti mikrokreditnog sektora u FBiH;
- održavanja i unapređenja zdrave prakse upravljanja rizicima kojima su ili kojima bi mogle biti izložene MKO, efikasnosti sustava unutarnjih kontrola i neovisne funkcije unutarnje revizije;
- optimiziranja resursa i primjene načela odgovornog mikrokreditiranja, odnosno pozitivnih praksi u poslovanju sa sredstvima MKF-a;
- usklađivanja, odnosno unapređenja pokazatelja operativne efikasnosti i operativne održivosti;
- redovnog, ažurnog i točnog dostavljanja podataka CBBiH za potrebe vođenja CRK-a;
- poboljšanja transparentnosti poslovanja i dr.

MKO koje su manje kapitalizirane i/ili imaju materijalno značajan iznos otpisanih mikrokredita trebaju uspostaviti i realizirati jasna i konzistentna strateška opredjeljenja u pogledu održivosti poslovanja, mogućeg iznalaženja prihvatljivih partnera za konsolidaciju, odnosno pripajanja većim i snažnijim MKF, kako bi se optimizirali resursi, očuvala donirana sredstva, osigurala podrška stranih kreditora, te osigurala održivost radnih mjesta u MKO, što će biti predmet supervizorske pažnje s ciljem očuvanja stabilnosti mikrokreditnog sektora i ostvarenja zakonom propisanih ciljeva i djelatnosti mikrokreditiranja u FBiH.

2.2. LEASING SEKTOR

2.2.1. STRUKTURA LEASING SEKTORA U FBiH

2.2.1.1. Broj leasing društava

Dozvolu FBA za obavljanje poslova leasinga na dan 31. 3. 2021. imaju četiri leasing društva u FBiH, te u odnosu na kraj prethodne godine nije bilo promjena. U Prilogu 14. daju se osnovni podaci o leasing društvima koja sa 31. 3. 2021. čine leasing sektor u FBiH.

2.2.1.2. Struktura vlasništva

Struktura vlasništva leasing društava u FBiH, prema podacima sa 31. 3. 2021. je sljedeća: dva leasing društva su u 100%-tnom vlasništvu nerezidentnih pravnih osoba, jedno leasing društvo je u većinskom vlasništvu nerezidentne pravne osobe, dok je jedno leasing društvo u 100%-tnom vlasništvu rezidentne pravne osobe.

2.2.1.3. Kadrovska struktura

Na dan 31. 3. 2021. u leasing sektoru u FBiH je zaposleno 107 radnika, što je za 6 radnika ili 5,9% više u odnosu na kraj prethodne godine.

Pregled kvalifikacijske strukture zaposlenih na razini leasing sektora u FBiH, daje se u sljedećoj tablici:

<i>Tablica 44: Kvalifikacijska struktura zaposlenih u leasing društvima FBiH</i>						
R. br.	Stupanj stručne spreme	31. 12. 2020.		31. 3. 2021.		Indeks (5/3)
		Broj zaposlenih	Udjel %	Broj zaposlenih	Udjel %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Visoka stručna sprema – VSS	76	75,2	79	73,8	104
2.	Viša stručna sprema – VŠS	4	4,0	4	3,8	100
3.	Srednja stručna sprema – SSS	13	12,9	17	15,9	131
4.	Ostali	8	7,9	7	6,5	88
Ukupno		101	100	107	100	106

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi leasing društva zasniva se na omjeru aktive i broja zaposlenih. Prema pokazateljima na dan 31. 3. 2021. na razini leasinga sektora u FBiH na svakog zaposlenog odnosilo se 3,3 milijuna KM aktive, što je za 0,1 milijun KM ili 3,8% manje u odnosu na 31. 12. 2020.

2.2.2. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

2.2.2.1. Bilanca stanja

Ukupna aktiva leasing sektora u FBiH na dan 31. 3. 2021. iznosi 350,5 milijuna KM i veća je za 6,7 milijuna KM ili 1,9% u odnosu na 31. 12. 2020. Na dva leasing društva, promatrano po veličini aktive, odnosi se 72,9% ukupne aktive leasing sektora u FBiH.

U Prilogu 15. dana je Zbirna bilanca stanja leasing društava u FBiH, prema izvještajnim podacima sa stanjem na dan 31. 3. 2021., dok je u Prilogu 16. dan pregled osnovnih pokazatelja leasing društava u FBiH sa 31. 3. 2021.

U strukturi ukupne aktive leasing sektora u FBiH najznačajniji je udjel neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga, koja iznose 265,1 milijun KM ili 75,7% ukupne aktive. U usporedbi sa 31. 12. 2020., neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga su veća za 8,3 milijuna KM ili 3,2%, dok su bruto potraživanja po osnovi financijskog leasinga veća za iznos od 8,1 milijun KM ili 2,9%. Jedna banka koja obavlja poslove financijskog leasinga, na 31. 3. 2021. iskazuje neto potraživanja po osnovi ugovora financijskog leasinga u ukupnom iznosu od 41,7 milijuna KM, što ukazuje da neto potraživanja na razini leasing sustava iznose 306,8 milijuna KM i ista su za 1,6 milijuna KM ili 0,5% veća u odnosu na kraj prethodne godine.

U strukturi potraživanja po osnovi financijskog leasinga na razini leasinga sektora u FBiH, promatrano prema predmetu leasinga, ugovori koji su odobreni po osnovi financiranja putničkih vozila i vozila za obavljanje djelatnosti sudjeluju sa 82,7%, ugovori po osnovi financiranja opreme sudjeluju sa 16,6%, dok se na ugovore putem kojih su financirane nekretnine odnosi 0,7%. Prema korisniku leasinga, 88,5% se odnosi na ugovore odobrene pravnim osobama. Porast potraživanja po financijskom leasingu iskazan je u segmentu pravnih osoba za 3,6%, fizičkih osoba za 1,4% i poduzetnika za 7,4%.

U sljedećim tablicama iskazana je struktura potraživanja po financijskom leasingu na razini leasing sektora u FBiH (potraživanja prije umanjena po osnovi rezervi za gubitke) na dan 31. 3. 2021. i usporedni pregled strukture potraživanja sa 31. 12. 2020. i 31. 3. 2021.:

- 000 KM -

Tablica 45: Struktura potraživanja po financijskom leasingu

R. br.	Opis	Kratkoročna potraživanja	Dugoročna potraživanja	Dospjela potraživanja	Ukupna potraživanja	Udjel %
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prema predmetu leasinga					
1.1.	Putnička vozila	42.074	87.981	1.616	131.671	49,2
1.2.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	33.610	54.503	1.416	89.529	33,5
1.3.	Strojevi i oprema	16.448	27.452	417	44.317	16,6
1.4.	Nekretnine	225	1.586	23	1.834	0,7
1.5.	Ostalo	10	21	0	31	0,0
	Ukupno	92.367	171.543	3.472	267.382	100
2.	Prema korisniku leasinga					
2.1.	Pravne osobe	82.601	151.197	2.764	236.562	88,5
2.2.	Poduzetnici	2.746	5.149	108	8.003	3,0
2.3.	Fizičke osobe	5.570	13.933	591	20.094	7,5
2.4.	Ostalo	1.450	1.264	9	2.723	1,0
	Ukupno	92.367	171.543	3.472	267.382	100

- 000 KM -

Tablica 46: Struktura potraživanja po financijskom leasingu - usporedni pregled

R. br.	Opis	31. 12. 2020.	31. 3. 2021.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prema predmetu leasinga			
1.1.	Putnička vozila	127.102	131.671	104
1.2.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	91.011	89.529	98
1.3.	Strojevi i oprema	38.840	44.317	114
1.4.	Nekretnine	1.909	1.834	96
1.5.	Ostalo	34	31	91
	Ukupno	258.896	267.382	103
2.	Prema korisniku leasinga			
2.1.	Pravne osobe	228.329	236.562	104
2.2.	Poduzetnici	7.451	8.003	107
2.3.	Fizičke osobe	19.805	20.094	101
2.4.	Ostalo	3.311	2.723	82
	Ukupno	258.896	267.382	103

Neto potraživanja po osnovi zajma na dan 31. 3. 2021. iznose 4,9 milijuna KM ili 1,4% iznosa ukupne aktive leasing sektora u FBiH. U odnosu na 31. 12. 2020., neto potraživanja po osnovi zajma su smanjena za iznos od 0,1 milijun KM ili 1,8%. Potraživanja po osnovi zajmova u strukturi ukupne aktive leasing društava su smanjena zbog kontinuiranog smanjenja potraživanja po osnovi zajma, jer je odredbama ZoL-a leasing društvima zabranjeno zaključivanje novih ugovora o zajmu, pri čemu će ostati evidentirani u bilancama leasing društava u FBiH dok ne isteknu ugovoreni rokovi na koje su odobreni. Iskazani iznos neto potraživanja po osnovi zajma se odnosi na potraživanja jednog leasing društva, koje u svom portfelju ima značajne iznose potraživanja po zajmu supsidijarnim osobama, putem kojih su prije stupanja na snagu ZoL-a financirani projekti izgradnje nekretnina.

Bilančna pozicija novac i novčani ekvivalenti na dan 31. 3. 2021. iznosi 3,5 milijuna KM, što čini 1% ukupne aktive, a ista je za tri milijuna KM ili 46,2% manja u odnosu na 31. 12. 2020. Plasmani bankama, koje iskazuje jedno leasing društvo, na dan 31. 3. 2021. iznose 11,7 milijuna KM, što čini 3,3% ukupne aktive leasing sektora u FBiH, a što je za 0,4 milijuna KM ili 3,6% manje u odnosu na 31. 12. 2020.

Neto vrijednost osnovnih sredstava financiranih putem operativnog leasinga na dan 31. 3. 2021., koju iskazuju tri leasing društva, iznosi 55,2 milijuna KM i za 1,3 milijuna KM ili 2,3% je povećana u odnosu na 31. 12. 2020. Pojedinačno promatrano, kod dva leasing društva je iskazan porast neto vrijednosti osnovnih sredstava financiranih putem operativnog leasinga u iznosu od 1,6 milijuna KM, dok je kod jednog leasing društva iskazano smanjenje u iznosu od 0,3 milijuna KM.

Struktura neto bilančnih pozicija aktive sektora leasinga u FBiH iskazana je u sljedećoj tablici:

- 000 KM -

Tablica 47: Struktura neto bilančnih pozicija aktive

R. br.	Opis	31.12.2020.	Udjel %	31.3.2021.	Udjel %	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Financijski leasing	256.770	74,7	265.115	75,6	103
2.	Operativni leasing	53.964	15,7	55.222	15,8	102
3.	Zajam	4.982	1,4	4.891	1,4	98
4.	Ostala imovina	28.110	8,2	25.292	7,2	90
	Ukupno	343.826	100	350.520	100	102

2.2.2.2. Kapital i obveze

Ukupni kapital leasing društava na 31. 3. 2021. iznosi 29 milijuna KM, što čini 8,3% ukupne pasive leasing sektora u FBiH, a u usporedbi sa 31. 12. 2020., navedena pozicija je povećana za 1,3 milijuna KM ili 4,6%. Promatrano pojedinačno, tri leasing društva zabilježila su porast ukupnog kapitala u odnosu na 31. 12. 2020. za 1,6 milijuna, dok je jedno leasing društvo zabilježilo pad ukupnog kapitala za 0,3 milijuna KM.

Ukupne obveze leasing sektora na dan 31. 3. 2021. iznose 321,5 milijuna KM, što čini 91,7% ukupne pasive leasing društava u FBiH. U usporedbi sa stanjem na 31. 12. 2020. ukupne obveze na razini sektora su povećane za iznos od 5,4 milijuna KM ili 1,7%.

Obveze leasing društava u FBiH po uzetim kreditima na dan 31. 3. 2021. iznose 311,4 milijuna KM, te predstavljaju dominantan izvor u strukturi ukupne pasive leasing sektora u FBiH s obzirom da čine 88,8% ukupne pasive. U usporedbi sa 31. 12. 2020., pozicija obveza po kreditima je veća za iznos od 3,5 milijuna KM ili 1,1%. Promatrano prema ugovorenoj ročnosti, dominantan je udjel dugoročnih kredita u obvezama po uzetim kreditima.

2.2.2.3. Aktiva i kvaliteta aktive

Prema izvještajnim podacima na razini leasing sektora u FBiH, rezerve za gubitke po financijskom leasingu na dan 31. 3. 2021. iskazane su u iznosu od 2,3 milijuna KM i veće su u odnosu na 31. 12. 2020. za 141 tisuću KM ili 6,6%. Od ukupnog iznosa iskazanih rezervi za gubitke, 87,9% odnosi se na dva leasing društva, dok su promatrano pojedinačno, tri leasing društva iskazala povećanje RKG u odnosu na kraj prethodne godine, a jedno leasing društvo smanjenje RKG.

U strukturi potraživanja po financijskom leasingu na dan 31. 3. 2021. iskazano je ukupno 3,5 milijuna KM dospjelih neizmirenih potraživanja, koja su manja za 63 tisuće KM ili 1,8% u odnosu na 31. 12. 2020.

U sljedećoj tablici daje se detaljan pregled rezervi za financijski leasing na dan 31. 3. 2021.:

- 000 KM -

Tablica 48: Pregled rezervi za financijski leasing

R. br.	Dani kašnjenja	Stopa rezerv. za financ. leasing (pokretne stvari)	Stopa rezerv. za financ. leasing (nepokr. stvari)	Iznos potraž. za pokretne stvari	Iznos potraž. za nepokr. stvari	Iznos osnovice za pokretne stvari	Iznos osnovice za nepokr. stvari	Rezerve			Ukupne rezerve
								Za pokretne stvari	Za nepokr. stvari	Više obrač. i izdvojene rezerve	
1	2	3	4	5	6	7	8	9=7*3	10=8*4	11	12=9+10+11
1.	0-60	0,50%	0,50%	261.514	1.861	48.498	834	243	4	1.143	1.390
2.	60-90	10%	10%	2.414	0	703	0	70	0	52	122
3.	90-180	50%	50%	1.042	0	406	0	203	0	0	203
4.	preko 180	100%	75%	551	0	552	0	552	0	0	552
5.	preko 360	100%	100%	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno				265.521	1.861	50.159	834	1.068	4	1.195	2.267

Ukupan iznos otpisanih potraživanja po financijskom leasingu i zajmu na dan 31. 3. 2021. iznosi 19,9 milijuna KM, te ova pozicija iskazuje smanjenje u odnosu na 31. 12. 2020. za 1,1 milijun KM ili 5,4%.

Procijenjena tržišna vrijednost izuzetih predmeta leasinga, uslijed raskida leasing ugovora s korisnikom leasinga na dan 31. 3. 2021. na razini leasing sektora FBiH iznosi 1,3 milijuna KM i povećana je u odnosu na 31. 12. 2020. za 0,4 milijuna KM ili 47,8%, dok je ukupno 56 izuzetih predmeta, uz zabilježeno povećanje broja izuzetih predmeta za 27 jedinica ili 93,1%. Od ukupnog iskazanog iznosa procijenjene tržišne vrijednosti izuzetih predmeta leasing sektora u FBiH na dan 31. 3. 2021., na putnička vozila i vozila za obavljanje djelatnosti odnosi se 58,7%, dok se na strojeve i opremu odnosi 1,3%. Na nekretnine (poslovne objekte), odnosi se 40% ukupno iskazanog iznosa procijenjene vrijednosti izuzetih predmeta, po kojima su leasing društva ušla u posjed iz razloga nepoštivanja ugovornih obveza od strane korisnika leasinga, a cjelokupan iznos navedene pozicije odnosi se na jedno leasing društvo.

Promatrano na razini leasing sustava FBiH na dan 31. 3. 2021., tržišna vrijednost izuzetih predmeta leasinga iznosi 5,3 milijuna KM i ista je povećana za iznos od 0,4 milijuna KM ili 8,8% u odnosu na 31. 12. 2020. Od naprijed navedenog iznosa izuzetih predmeta leasinga, na predmete izuzete od strane banke koja obavlja poslove leasinga odnosi se iznos od 3,9 milijuna KM ili 74,5% ukupne tržišne vrijednosti izuzetih predmeta iskazanih na razini leasing sustava.

2.2.2.4. Profitabilnost

Prema izvještajnim podacima četiri leasing društva, na razini sektora leasinga u FBiH u razdoblju od 1.1. do 31.3.2021. iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 1,3 milijuna KM, što predstavlja povećanje za 0,4 milijuna KM u odnosu na isto razdoblje 2020. godine. Povećanje poslovnog rezultata leasing sektora najvećim dijelom posljedica je značajnog poboljšanja poslovnog rezultata kod jednog leasing društva u iznosu od 0,6 milijuna KM. Iskazana ukupna neto dobit iznosila je 1,6 milijuna KM (tri leasing društva), dok je gubitak iskazalo jedno leasing društvo u iznosu od 0,3 milijuna KM.

U Prilogu 17. dan je zbirni račun dobiti i gubitka leasing društava u FBiH za razdoblje 1.1.-31.3.2021.

Ukupni prihodi leasing sektora u FBiH ostvareni u razdoblju 1.1.-31.3.2021. iznose 8,4 milijuna KM i isti su manji za 0,6 milijuna KM ili 6,4% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Razina i struktura ukupnih prihoda s usporednim podacima za isto razdoblje prethodne poslovne godine predstavljani su u sljedećoj tablici:

- 000 KM -

Tablica 49: Struktura ukupnih prihoda

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	1.1.-31.3.2020.		1.1.-31.3.2021.		Indeks (5/3)
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prihod od kamata i slični prihodi					
1.1.	Kamate na plasmane bankama	96	1,1	18	0,2	19
1.2.	Kamate po finansijskom leasingu	2.934	32,8	2.772	33,1	94
1.3.	Ostali prihodi od kamate	355	4,0	426	5,1	120
	Ukupno	3.385	37,9	3.216	38,4	95
2.	Operativni prihodi					
2.1.	Naknade za operativni najam	4.088	45,7	4.625	55,3	113
2.2.	Naknada za izvršene usluge	0	0,0	0	0,0	-
2.3.	Ostali operativni prihodi	1.469	16,4	529	6,3	36
	Ukupno	5.557	62,1	5.154	61,6	93
3.	Prihod po osnovi otpuštanja rez. za gubitke	0	0,0	0	0,0	-
	Ukupni prihodi (1+2+3)	8.942	100	8.370	100	94

Prihodi od kamata i slični prihodi leasing sektora FBiH u razdoblju od 1.1. do 31.3.2021. iznose 3,2 milijuna KM, koji čine 38,4% ukupnih prihoda leasing sektora, i isti su manji za 0,2 milijuna KM ili 5% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Najznačajnija pozicija prihoda od kamata su prihodi po osnovi kamata po finansijskom leasingu u ukupnom iznosu od 2,8 milijuna KM i isti su za 0,2 milijuna KM ili 5,5% manji u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine.

Operativni prihodi iznose 5,2 milijuna KM s udjelom od 61,6% u ukupnim prihodima leasing sektora, i u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine smanjeni su za iznos od 0,4 milijuna KM ili 7,2%. Naknade za operativni najam, kao dominantna stavka operativnih prihoda povećane su za 0,5 milijuna KM ili 13,1%, dok su ostali operativni prihodi smanjeni za 0,9 milijuna KM, odnosno 64%, s obzirom da su tri leasing društva iskazala smanjenje ove pozicije u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Ukupni rashodi za razdoblje 1.1.-31.3.2021. iznose 7,1 milijun KM, a isti su manji za jedan milijun KM ili 12,3% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Razina i struktura ukupnih rashoda s usporednim podacima u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine predstavljani su u sljedećoj tablici:

Tablica 50: Struktura ukupnih rashoda

R. br.	Struktura ukupnih rashoda	1.1.-31.3.2020.		1.1.-31.3.2021.		Indeks (5/3)
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Rashod od kamata i slični rashodi					
1.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	1.054	13,0	984	13,8	93
1.2.	Naknade za obradu kredita	28	0,4	20	0,3	71
1.3.	Ostali rashod po kamati	0	0,0	0	0,0	-
	Ukupno	1.082	13,4	1.004	14,1	93
2.	Operativni rashodi					
2.1.	Troškovi plaća i doprinosa	1.258	15,5	1.129	15,9	90
2.2.	Troškovi poslovnog prostora	2.825	34,9	3.012	42,4	107
2.3.	Ostali troškovi	2.707	33,4	1.779	25,1	66
	Ukupno	6.790	83,8	5.920	83,4	87
3.	Troškovi rezervi	223	2,8	174	2,5	78
4.	Porez na dobit	0	0,0	0	0,0	-
	Ukupni rashodi (1+2+3+4)	8.095	100	7.098	100	88

U razdoblju 1.1.-31.3.2021., rashodi po osnovi kamata i slični rashodi u leasing sektoru iznose jedan milijun KM, s udjelom od 14,1% u ukupnim rashodima leasing sektora, te su manji u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine za 78 tisuća KM ili 7,2%. Kamatni rashodi na uzete kredite, kao dominantna stavka rashoda od kamata, zabilježili su pad za 70 tisuća KM ili 6,6%.

U promatranom razdoblju ukupni operativni rashodi leasing sektora iznose 5,9 milijuna KM s udjelom od 83,4% u ukupnim rashodima leasing sektora, i isti su manji za 0,9 milijuna KM ili 12,8% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, pri čemu su u njihovoj strukturi smanjeni troškovi plaća i doprinosa za 10,3% i ostali troškovi za 34,3%, dok su povećanje zabilježili troškovi poslovnog prostora za 6,6%, uslijed povećanja troškova amortizacije operativnog leasinga za 8,6%. Ukupni troškovi rezervi za gubitke iznose 0,2 milijuna KM koji čine 2,5% ukupnih rashoda leasing sektora, a isti su zabilježili smanjenje za iznos od 49 tisuća KM, odnosno za 22%.

2.2.2.5. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti leasinga

Vrijednost novozaključenih ugovora financijskog i operativnog leasinga ostvarenih na razini leasing sustava u razdoblju od 1.1. do 31.3.2021. iznosi 44,7 milijuna KM i veća je za 5,6 milijuna KM ili 14,5% u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine, od čega se na leasing sektor, kojeg čini četiri leasing društva, odnosi 43,7 milijuna KM, odnosno 97,8% od ukupne vrijednosti novozaključenih ugovora na razini leasing sustava.

Broj novozaključenih ugovora na razini leasing sustava, u istom razdoblju iznosi 890, što je za 12 ugovora ili 1,4% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Od toga se na leasing sektor odnosi 869 ugovora ili 97,6% od ukupnog broja zaključenih ugovora na razini leasing sustava. Prosječna vrijednost ugovora na razini leasing sustava zaključenih u razdoblju od 1.1. do 31.3.2021. iznosi 50,2 tisuće KM i ista je veća za 12,9% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kada je iznosila 44,4 tisuće KM, dok prosječna vrijednost ugovora na razini leasing sektora iznosi 50,3 tisuće KM što je za 13,3% više u odnosu na isto razdoblje 2020. godine kada je iznosila 44,4 tisuće KM.

Od ukupno ostvarene vrijednosti novozaključenih ugovora u razdoblju od 1.1. do 31.3.2021., na ugovore financijskog leasinga odnosi se 38,2 milijuna KM ili 85,6%, dok se na ugovore operativnog leasinga odnosi 6,4 milijuna KM ili 14,4%.

U sljedećoj tablici prikazan je usporedni pregled broja zaključenih ugovora u razdoblju 1.1.-31.3.2021. i u istom razdoblju prethodne poslovne godine, kao i usporedni pregled ostvarenog opsega novozaključenih ugovora u istim razdobljima:

- 000 KM -

Tablica 51: Struktura broja zaključenih ugovora i iznosa financiranja leasing sustava

R. br.	O p i s	1.1.-31.3.2020.						1.1.-31.3.2021.					
		Financijski leasing		Operativni leasing		Ukupno		Financijski leasing		Operativni leasing		Ukupno	
		Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos
1	2	3	4	5	6	7=3+5	8=4+6	9	10	11	12	13=9+11	14=10+12
1.	Vozila	564	25.426	288	10.099	852	35.525	673	29.263	164	6.429	837	35.692
2.	Oprema	26	3.487	0	0	26	3.487	53	8.972	0	0	53	8.972
3.	Nekretnine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Ostalo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ukupno	590	28.913	288	10.099	878	39.012	726	38.235	164	6.429	890	44.664

Ukupan iznos novih financiranja u prvom tromjesečju 2021. godine ostvarila su tri leasing društva i jedna banka, koja se bavi poslovima financijskog leasinga kao pravni sljednik leasing društva koje se pripojilo istoj.

U strukturi novih plasmana, prema vrsti korisnika leasinga, dominiraju plasmani prema pravnim osobama, koji čine 88,9% ukupnog iznosa financiranja u prvom tromjesečju 2021. godine. Jedan od bitnih razloga je činjenica da je financiranje putem leasinga za fizičke osobe nepovoljnije u odnosu na kreditne plasmane zbog obveze plaćanja PDV-a na kamatu, što predstavlja dodatni trošak klijentima koji nisu PDV obveznici.

Ponderirane NKS i EKS

Ukupna prosječna ponderirana NKS za ugovore financijskog leasinga zaključene u razdoblju 1.1.-31.3.2021. iznosi 4,02% za kratkoročne ugovore i 4,06% za dugoročne ugovore, dok EKS za kratkoročne ugovore iznosi 6,80%, a za dugoročne 7,47% u istom razdoblju. Ukupna prosječna ponderirana NKS iznosi 4,06%, a EKS 7,47%. U usporedbi s istim razdobljem 2020. godine, kada je iskazana ukupna prosječna ponderirana NKS od 4,18% i EKS od 7,26%, evidentan je pad NKS za 0,12 postotnih bodova, dok su EKS porasle za 0,21 postotni bod.

U Prilogu 18. dan je pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS po ugovorima o financijskom leasingu zaključenim u razdoblju 1.1.-31.3.2021., prema ročnosti, predmetu i korisniku leasinga.

Razlike u visini prosječnih ponderiranih EKS prema korisnicima leasinga su uzrokovane činjenicom da izračun EKS na ugovore zaključene s fizičkim osobama nije istovjetan izračunu iste u ugovorima zaključenim s pravnim osobama, s obzirom da se u iste ne uključuje premija kasko osiguranja, a što je za ugovore s fizičkim osobama zakonska obveza.

U Prilogu 18a. dan je usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o financijskom leasingu, koji su zaključeni u posljednjih pet godina, prema ročnosti i korisniku leasinga. Razlike između iskazanih NKS i EKS je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obavezan dio ugovora o financijskom leasingu i koji se plaća unaprijed od strane korisnika leasinga, kao i kreiranje ugovora financijskog leasinga s otkupnom vrijednošću, te dodatni troškovi leasing aranžmana koji se uključuju u izračun EKS.

2.2.3. PREPORUKE ZA LEASING SEKTOR

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor poslovanja leasing društava u FBiH nastaviti s planiranim aktivnostima koje će u narednom razdoblju biti usmjerene na:

- praćenju efekata posebnih mjera FBA na oporavku od negativnih posljedica uzrokovanih pandemijom;
- nastavak kontinuiranog nadzora poslovanja leasing sektora, odnosno sustava u FBiH, putem izvješća i kontrola na licu mjesta;
- očuvanje kapitalne adekvatnosti leasing sektora u FBiH i jačanje internih procesa definiranja parametara zaštite kapitala u subjektima leasing sektora u FBiH;
- praćenje i ocjenu efikasnosti uspostavljenih sustava upravljanja rizicima u leasing sektoru, odnosno sustavu u FBiH i kvalitete sveukupnog upravljanja;
- daljnju suradnju sa UDLBiH, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za leasing društva, kao i suradnje s drugim nadzornim i kontrolnim institucijama, te sa CBBiH u pogledu strukture i kvalitete podataka koji se odnose na izloženosti po osnovi financijskog leasinga u CRK-u;
- podršku unapređenju poslovnog ambijenta za poslovanje leasing sektora u FBiH i dr.

U okviru nadležnosti za nadzor poslovanja leasing društava, FBA očekuje od subjekata leasing sustava u FBiH da unaprijede aktivnosti i mjere s primarnim ciljem zakonitog, stabilnog, efikasnog i transparentnog pružanja usluga financiranja putem leasinga, a koje su usmjerene na:

- dosljednu primjenu posebnih mjera koje je FBA usvojila u cilju oporavka od negativnih posljedica pandemije;
- unapređenje sigurnog, stabilnog i održivog leasing poslovanja;
- kapitalno jačanje i definiranje parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti, jačanje sustava unutarnjih kontrola i funkcije unutarnje revizije;
- unapređenje sustava upravljanja rizicima koji proizlaze iz leasing poslovanja i okruženja, pravovremeno identificiranje rizika i poduzimanje mjera na kontroli i ublažavanju tih rizika;
- osiguranje pouzdanosti i integriteta podataka i informacija koji se dostavljaju FBA, CBBiH i drugim nadzornim institucijama i organima, osiguranja točnosti, valjanosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih i drugih evidencija, usklađenosti s poslovnim politikama, planovima i programima rada, zakonskim i drugim propisima i aktima, kao i zaštita imovine društva i preventivno djelovanje i sprječavanje prevara i pogrešaka;
- dosljednu provedbu propisa kojima se definiira zaštita korisnika financijskih usluga i dr.

2.3. FAKTORING POSLOVI

2.3.1. Sudionici na tržištu faktoringa u FBiH

Sukladno odredbama ZoF-a, poslove faktoringa u FBiH može obavljati gospodarsko društvo organizirano kao dioničko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću sa sjedištem u FBiH, koje mora imati odobrenje FBA i banka čije je poslovanje uređeno po propisima koji reguliraju poslovanje banaka u FBiH, na koje se primjenjuju relevantna poglavlja ZoF-a.

Factoring sustav sa 31. 3. 2021. čine četiri komercijalne banke, od kojih su tri članice međunarodnih bankarskih grupa sa sjedištem u zemljama članicama EU i jedna u pretežno domaćem vlasništvu. U prvom kvartalu 2021. godine poslovne aktivnosti iz domene faktoring proizvoda su obavljale tri komercijalne banke.

2.3.2. Opseg, struktura i trend faktoring poslovanja u FBiH

Subjekti koji pružaju usluge faktoringa u FBiH su sa 31. 3. 2021. zaključili 97 ugovora o faktoringu, a svi ugovori se odnose na domaći faktoring. Uspoređujući izvještajne podatke s istim razdobljem prethodne godine, vidljivo je da je broj zaključenih ugovora o faktoringu smanjen za 34 ugovora ili 26%.

Sa 31. 3. 2021. zaključena su 94 ugovora o faktoringu s pravom regresa ili 96,9% i tri ugovora o faktoringu bez prava regresa ili 3,1%. Pružatelji usluga faktoringa u promatranom razdoblju nisu obavljali poslove otkupa novčanih potraživanja u inozemnom faktoringu, niti poslove srodne faktoringu.

Ukupan otkupljeni nominalni iznos novčanih potraživanja i nominalni iznos isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima na razini faktoring sustava FBiH sa 31. 3. 2021. je 38,3 milijuna KM, što je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine povećanje za iznos od 7,6 milijuna KM ili 24,9%.

Vrijednosti otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima u FBiH prema vrsti faktoringa i domicilnosti, s usporednim podacima i trendom u naznačenim razdobljima, prikazane su u sljedećoj tablici:

- 000 KM -

<i>Tablica 52: Nominalni iznos otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima u FBiH, prema vrsti faktoringa i domicilnosti</i>						
R. br.	Vrsta faktoringa/domicilnost	Volumen otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obveza prema dobavljačima				
		1.1. - 31.3.2020.		1.1. - 31.3.2021.		Indeks (5/3)
		Iznos	Udjel %	Iznos	Udjel%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Faktoring s pravom regresa	15.368	50,1	21.785	56,9	142
2.	Faktoring bez prava regresa	15.277	49,9	16.485	43,1	108
3.	Obrnuti (dobavljački) faktoring	0	0	0	0	0
Ukupno		30.645	100	38.270	100	125
4.	Domaći faktoring	30.645	100	38.270	100	125
5.	Inozemni faktoring	0	0,0	0	0	0
Ukupno		30.645	100	38.270	100	125

Promjena u strukturi otkupljenih novčanih potraživanja prema vrstama faktoringa u promatranom razdoblju se odnosila na udjele faktoringa bez prava regresa i faktoringa s pravom regresa, dok se obrnuti (dobavljački) faktoring nije obavljao. Struktura prema domicilnosti ostala je nepromijenjena.

Promatrajući ugovore o faktoringu, prema ugovorenom dospelju, najveći udjel u ukupnom volumenu sa 31. 3. 2021. od 86,8% imaju otkupljena novčana potraživanja ugovorene ročnosti do 60 dana, slijedi udjel od 10,4% ugovorene ročnosti od 91 do 180 dana i preostalih 2,8% ugovorene ročnosti od 61 do 90 dana. U istom razdoblju prethodne godine najveći udjel su imala potraživanja ročnosti do 60 dana (74,8%).

Prema sektorskoj strukturi kupca kod regresnog prava, najveći udjel imaju javna poduzeća, s obzirom na vrijednost otkupljenih potraživanja koja sa 31. 3. 2021. iznose 22,1 milijun KM, što čini 57,7% ukupne vrijednosti na razini faktoring sustava FBiH. Slijedi udjel privatnih poduzeća i društava sa 16,1 milijun KM ili 41,9% ukupne vrijednosti na razini faktoring sustava FBiH i vladinih institucija sa 152 tisuće KM ili 0,4% ukupne vrijednosti na razini faktoring sustava FBiH.

Ukupno isplaćeni predumjovi dobavljačima, promatrajući faktoring prema vrsti regresa, u segmentu privatnih poduzeća i društava (prodavaoci potraživanja) iznose 36,8 milijuna KM ili 98,1% od ukupnog iznosa isplaćenih predumjova, od čega se iznos od 21,7 milijuna KM ili 58,9% odnosi na faktoring bez prava regresa, a iznos od 15,1 milijun KM ili 41,1% na faktoring s pravom regresa. U segmentu javnih poduzeća isplaćeni predumjovi dobavljačima iznose 696 tisuća KM ili 1,9% od ukupno isplaćenih predumjova i ukupan iznos se odnosi na faktoring s pravom regresa.

Po osnovi ugovora o faktoringu na dan 31. 3. 2021., banke su potraživale ukupno 21,7 milijuna KM, u cijelosti u domaćem faktoringu, od čega se iznos od 8,6 milijuna KM ili 39,7% odnosi na faktoring s pravom regresa, a 13,1 milijun KM ili 60,3% na faktoring bez prava regresa. Struktura navedenog iznosa potraživanja prema ugovorenim dospijecima je sljedeća: s ugovorenim dospijecom do 60 dana - 65,7%, od 61 do 90 dana - 3,2%, a od 91 do 180 dana - 31,1%.

Ukupni prihodi pružatelja usluga faktoringa u FBiH sa 31. 3. 2021. iznose 0,4 milijuna KM (prihodi od kamata, naknada za faktoring i administrativnih naknada), što je za 5% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

U strukturi iskazanih ukupnih prihoda, 36,9% se odnosi na faktoring s pravom regresa, a 63,1% na faktoring bez prava regresa.

2.3.3. PREPORUKE ZA FAKTORING POSLOVANJE

Factoring poslovanje se sa 31. 3. 2021. odvijalo isključivo kroz obavljanje funkcije financiranja. Nije zabilježeno obavljanje obrnutog (dobavljačkog) faktoringa, inozemnog faktoringa, niti je zabilježeno obavljanje usluge osiguranja naplate i upravljanja potraživanjima, kao i obavljanje poslova srodnih faktoringu, što potvrđuje da je ova djelatnost i dalje u počecima razvoja na tržištu FBiH unutar zakonodavnih i institucionalnih okvira definiranih ZoF-om i podzakonskim aktima FBA kojima se detaljnije uređuje faktoring poslovanje.

S obzirom na to da je potreba za kratkoročnim financiranjem i upravljanjem novčanim potraživanjima, kao i osiguranjem naplate potraživanja sve značajnije izražena u realnom sektoru, u narednom se razdoblju može očekivati da će, kao jedan od pouzdanih alata za rješavanje problema likvidnosti u FBiH, svakako biti i korištenje faktoringa kao efikasnog instrumenta za ubrzanje novčanih tokova u znatno većem volumenu nego do sada.

Kako bi se efikasnije otklanjali problemi likvidnosti, a time i opseg kratkoročnog financiranja tekućeg poslovanja malih i srednjih poduzeća podigao na višu razinu, u narednom razdoblju će biti neophodno značajnije afirmiranje faktoringa, kao instrumenta ne samo financiranja, nego i upravljanja novčanim tokovima, kako od strane pružatelja usluga, tako i od ostalih sudionika na financijskom tržištu FBiH.

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor poslovanja subjekata koji obavljaju poslove faktoringa u FBiH, nastaviti s planiranim aktivnosti koje će u narednom razdoblju biti usmjerene na sljedeće aspekte:

- nastavak kontinuiranog nadzora faktoring poslovanja u FBiH putem izvješća i kontrolom na licu mjesta u cilju očuvanja financijske stabilnosti u FBiH;
- pružanje stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za subjekte koji se bave poslovima faktoringa, kao i suradnje s drugim nadzornim i kontrolnim institucijama, te s CBBiH u pogledu strukture i kvalitete podataka koji se odnose na izloženosti po osnovi faktoringa u CRK-u;

- podršku unapređenju poslovnog ambijenta za faktoring poslovanje u FBiH, izgradnju povjerenja pružatelja usluga faktoringa i dr.

U okviru nadzornih aktivnosti FBA, očekuje se od subjekata faktoring sustava da unaprijede aktivnosti i mjere s primarnim ciljem zakonitog, stabilnog, efikasnog i transparentnog pružanja faktoring usluga, a koje su usmjerene na:

- usklađenost poslovanja s propisanim regulatornim zahtjevima;
- unapređenje sigurnog, stabilnog i održivog faktoring poslovanja;
- unapređenje sustava upravljanja rizicima, jačanje sustava unutarnjih kontrola i funkcije unutarnje revizije;
- osiguranje pouzdanosti i integriteta podataka i informacija koji se dostavljaju FBA, CBBiH i drugim nadzornim institucijama i tijelima;
- osiguranje točnosti, valjanosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih i neračunovodstvenih evidencija, preventivno djelovanje i sprečavanje prevara i pogrešaka;
- transparentno, razumljivo i potpuno informiranje klijenata o uslugama faktoringa koje pružaju i dr.

ZAKLJUČAK

S ciljem očuvanja i jačanja stabilnosti bankovnog sustava i zaštite deponenata, te zakonitog, sigurnog i kvalitetnog poslovanja svih SBS u FBiH za čiji nadzor je nadležna FBA, kontinuirano se nadzire poslovanje SBS, izvršavajući planirane aktivnosti i poduzimajući mjere sukladno zakonskim ovlaštenjima. Navedeno podrazumijeva donošenje općih i pojedinačnih akata kojima se uređuje rad SBS, u skladu sa zakonskim propisima, bazelskim načelima i standardima za efikasnu superviziju banaka i primjenjivim uredbama i direktivama EU zasnovanim na navedenim načelima i standardima.

Poslovanje SBS u prvom kvartalu 2021. godine je i dalje pod snažnim utjecajem pandemije s efektima na poslovne procese i djelovanje na tržištu.

Na temelju iskazanih osnovnih pokazatelja poslovanja bankarskog sektora FBiH sa 31. 3. 2021., može se zaključiti da je isti stabilan uz zadržavanje povoljnih pokazatelja likvidnosti i kapitala, te visokom pokrivenošću nekvalitetnih kredita rezervama za očekivane kreditne gubitke. U prva tri mjeseca 2021. godine zabilježen je blagi rast aktive, kredita, novčanih sredstava, vrijednosnih papira i depozita, kao i profitabilnosti u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Struktura kvalitete kreditnog portfelja se nije značajno mijenjala. Udjel nekvalitetnih kredita, kao ključnog indikatora kvaliteta kredita, u ukupnim kreditima i kreditnom portfelju pravnih osoba bilježi smanjenje, dok se u kreditnom portfelju stanovništva bilježi blagi rast udjela nekvalitetnih kredita. FBA skreće pažnju na postojanje značajnih rizika koji se odnose na dijelove portfelja koji će imati manje šanse za uspješan oporavak od pandemije u 2021. godini. Mjere koje je propisala FBA će povećati šansu za oporavak ekonomije i umanjeće negativnih ekonomskih efekata pandemije. Od ključnog je značaja kvaliteta sveukupnog sustava upravljanja u bankama, adekvatno i efikasno funkcioniranje sustava upravljanja rizicima i adekvatno kapitalno pokriće rizika u poslovanju kroz ispunjenje propisanih zahtjeva za izračun regulatornog kapitala.

Poslovanje mikrokreditnog sektora u FBiH, u odnosu na kraj prethodne godine, karakterizira blagi rast ukupne aktive, te ukupnog kapitala, dok su bruto mikrokreditni portfelj i obveze po uzetim kreditima zabilježili pad. U usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, plasmani mikrokredita u razdoblju 1.1.-31.3.2021. zabilježili su blagi rast. Nastavljeno je poslovanje s pozitivnim financijskim rezultatom, koji je viši od iskazanog u istom razdoblju prethodne godine.

Na razini leasing sustava u FBiH sa 31. 3. 2021. iskazano je povećanje aktive, neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga, obveza po uzetim kreditima i kapitala u odnosu na 31. 12. 2020. Broj i vrijednost novozaključenih leasing ugovora također su zabilježili rast u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. U promatranom razdoblju na razini leasing sektora u FBiH iskazana je dobit u poslovanju koja je povećana u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Factoring poslovanje, kao mogući instrument kratkoročnog financiranja i upravljanja novčanim tokovima, sa 31. 3. 2021. se odvijalo isključivo kroz obavljanje funkcije financiranja, dok nije zabilježeno obavljanje usluge osiguranja naplate i upravljanja potraživanjima ili poslova srodnih faktoringu. Ova oblast je i dalje u počecima razvoja na tržištu FBiH, te bi se za njen brži razvoj trebala izvršiti reforma zakonskog okvira, koji je u određenim elementima ograničavajući faktor.

Daljnje mjere koje će poduzimati FBA, bit će usmjerene na efikasno upravljanje rizicima, s posebnom pažnjom na migraciju portfelja pod posebnim mjerama u više razine kreditnog rizika. Nakon godine u kojoj su zabilježeni ekstremni scenariji rizika i poremećaji, prvi kvartal 2021. godine upućuje na mogućnost zadržavanja stabilnosti i oporavka.

PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR

Prilog 1 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31. 3. 2021.

R. br.	Banka	Internet adresa	Broj zaposlenih	Predsjednik uprave
1.	ADDIKO BANK d.d. Sarajevo	www.addiko.ba	363	Sanela Pašić
2.	ASA BANKA d.d. Sarajevo	www.asabanka.ba	217	Samir Mustafić
3.	BOSNA BANK INTERNATIONAL d.d. Sarajevo	www.bbi.ba	445	Amer Bukvić
4.	INTESA SANPAOLO BANKA d.d. BiH Sarajevo	www.intesasanpaolobanka.ba	561	Marco Trevisan
5.	KOMERCIJALNO-INVESTICIONA BANKA d.d. Velika Kladuša	www.kib-banka.com.ba	81	Hasan Porčić
6.	NLB BANKA d.d. Sarajevo	www.nlb.ba	449	Lidija Žigić
7.	PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. Sarajevo	www.pbs.ba	174	Hamid Pršeš
8.	PROCREDIT BANK d.d. Sarajevo	www.procreditbank.ba	149	Almir Salkanović
9.	RAIFFEISEN BANK d.d. BiH Sarajevo	www.raiffeisenbank.ba	1.233	Edin Hrnjica, v.d. Predsjednika Uprave
10.	SBERBANK BH d.d. Sarajevo	www.sberbank.ba	430	Jasmin Spahić
11.	SPARKASSE BANK d.d. BiH Sarajevo	www.sparkasse.ba	524	Amir Softić
12.	UNICREDIT BANK d.d. Mostar	www.unicreditbank.ba	1.206	Amina Mahmutović
13.	UNION BANKA d.d. Sarajevo	www.unionbank.ba	195	Vedran Hadžiahmetović
14.	VAKUFСКА BANKA d.d. Sarajevo	www.vakuba.ba	119	Edina Vuk
15.	ZIRAATBANK BH d.d. Sarajevo	www.ziraatbank.ba	306	Yusuf Dilaver
UKUPNO			6.452	

Prilog 2 - Bilanca stanja banaka u FBiH po shemi FBA (aktivna podbilanca) - 31. 3.2021.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2020.	%	31.3.2021.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih	7.414.615	30,4	7.440.969	30,3	100
	1.a. Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	3.609.270	14,8	3.720.217	15,2	103
	1.b. Kamatonosni računi depozita	3.805.345	15,6	3.720.752	15,1	98
2.	Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak i po fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	1.526.169	6,3	1.573.801	6,4	103
3.	Plasmani drugim bankama	275.941	1,1	309.795	1,3	112
4.	Kreditni, potraživanja po poslovima leasinga i dospelja potraživanja	15.254.651	62,5	15.342.815	62,6	101
	4.a. Krediti	14.544.264	59,6	14.606.064	59,6	100
	4.b. Potraživanja po poslovima leasinga	55.091	0,2	50.558	0,2	92
	4.c. Dospelja potraživanja po kreditima i poslovima leasinga	655.296	2,7	686.193	2,8	105
5.	Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	161.290	0,7	153.035	0,6	95
6.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	517.475	2,1	511.064	2,1	99
7.	Ostale nekretnine	36.000	0,1	34.771	0,1	97
8.	Investicije u ovisna i pridružena društva	15.944	0,1	15.944	0,1	100
9.	Ostala aktiva	376.169	1,5	321.999	1,3	86
10.	MINUS: Ispravci vrijednosti	1.181.816	4,8	1.177.144	4,8	100
	10.a. Ispravci vrijednosti za stavke pozicije 4. Aktive	1.127.176	4,6	1.122.980	4,6	100
	10.b. Ispravci vrijednosti pozicije Aktive osim pozicije 4. Aktive	54.640	0,2	54.164	0,2	99
11.	UKUPNA AKTIVA	24.396.438	100	24.527.049	100	101
OBVEZE						
12.	Depoziti	19.660.862	80,6	19.805.527	80,7	101
	12.a. Kamatonosni depoziti	13.634.083	55,9	13.620.769	55,5	100
	12.b. Nekamatonosni depoziti	6.026.779	24,7	6.184.758	25,2	103
13.	Uzete pozajmice - dospelje obveze	150	0,0	150	0,0	100
	13.a. Stanje dospeljih, a neisplaćenih obveza	0	0,0	0	0,0	-
	13.b. Stanje neizmirenenih-pozvanih za plaćanje izvanbilančnih obveza	150	0,0	150	0,0	100
14.	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0,0	0	0,0	-
15.	Obveze prema vladi	0	0,0	0	0,0	-
16.	Obveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	811.878	3,3	772.890	3,2	95
	16.a. s preostalim rokom dospijeća do jedne godine	210.081	0,9	212.714	0,9	101
	16.b. s preostalim rokom dospijeća preko jedne godine	601.797	2,4	560.176	2,3	93
17.	Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice	186.358	0,8	186.358	0,8	100
18.	Ostale obveze	671.108	2,7	628.290	2,5	94
19.	UKUPNE OBVEZE	21.330.356	87,4	21.393.215	87,2	100
KAPITAL						
20.	Trajne prioritetne dionice	365	0,0	365	0,0	100
21.	Obične dionice	1.299.335	5,3	1.299.335	5,3	100
22.	Emisioni ažio	137.290	0,6	137.290	0,6	100
	22.a. na trajne prioritetne dionice	88	0,0	88	0,0	100
	22.b. na obične dionice	137.202	0,6	137.202	0,6	100
23.	Neraspodijeljena dobit i rezerve kapitala	1.460.150	6,0	1.617.814	6,6	111
24.	Tečajne razlike	0	0,0	0	0,0	-
25.	Ostali kapital	168.942	0,7	79.030	0,3	47
26.	Rezerve za kreditne gubitke formirane iz dobiti	0	0,0	0	0,0	-
27.	UKUPAN KAPITAL: (20. do 25.)	3.066.082	12,6	3.133.834	12,8	102
28.	UKUPNE OBVEZE I KAPITAL: (19. + 27.)	24.396.438	100	24.527.049	100	101
PASIVNI I NEUTRALNI PODBILANCA		703.769		706.027		100
UKUPNO		25.100.207		25.233.076		100

Prilog 3 - Pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH - 31. 3. 2021.

- 000 KM -

R. br.	Banka	Aktiva		Kredit		Depoziti		Financijski rezultat
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos
1.	ADDIKO BANK d.d. Sarajevo	987.104	4,0	568.043	3,7	756.452	3,8	2.791
2.	ASA BANKA d.d. Sarajevo	634.419	2,6	416.715	2,7	560.554	2,8	2.595
3.	BOSNA BANK INTERNATIONAL d.d. Sarajevo	1.292.463	5,3	820.333	5,3	1.013.986	5,1	5.123
4.	INTESA SANPAOLO BANKA d.d. BiH Sarajevo	2.326.241	9,5	1.630.975	10,6	1.754.796	8,9	6.953
5.	KOMERCIJALNO-INVESTICIONA BANKA d.d. Velika Kladuša	109.499	0,4	52.325	0,3	77.885	0,4	-16
6.	NLB BANKA d.d. Sarajevo	1.262.660	5,1	852.752	5,6	1.029.398	5,2	4.676
7.	PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. Sarajevo	531.557	2,2	303.779	2,0	440.712	2,2	677
8.	PROCREDIT BANK d.d. Sarajevo	605.153	2,5	476.499	3,1	331.873	1,7	140
9.	RAIFFEISEN BANK d.d. BiH Sarajevo	4.951.359	20,2	2.586.451	16,9	4.064.613	20,5	23.363
10.	SBERBANK BH d.d. Sarajevo	1.562.805	6,4	1.036.275	6,7	1.343.017	6,8	4.058
11.	SPARKASSE BANK d.d. BiH Sarajevo	1.692.428	6,9	1.182.513	7,7	1.399.953	7,1	4.636
12.	UNICREDIT BANK d.d. Mostar	6.329.862	25,8	4.043.977	26,4	5.177.166	26,1	20.222
13.	UNION BANKA d.d. Sarajevo	840.669	3,4	319.113	2,1	730.573	3,7	858
14.	VAKUFСКА BANKA d.d. Sarajevo	301.640	1,2	182.792	1,2	269.899	1,4	2.417
15.	ZIRAATBANK BH d.d. Sarajevo	1.099.190	4,5	870.273	5,7	854.650	4,3	537
UKUPNO		24.527.049	100	15.342.815	100	19.805.527	100	79.030

Prilog 4 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31. 3. 2021.

- 000 KM -

Opis	Razina kreditnog rizika 1	Razina kreditnog rizika 2	Razina kreditnog rizika 3	Ukupna bruto izloženost po razinama kreditnog rizika	ECL za Razinu 1 kreditnog rizika	ECL za Razinu 2 kreditnog rizika	ECL za Razinu 3 kreditnog rizika	Ukupno ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Ukupni krediti pravne osobe (1.1. do 1.21.)	6.385.386	1.114.635	520.394	8.020.415	76.210	145.366	404.677	626.253
1.1. A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	80.002	17.323	27.791	125.116	827	1.808	21.764	24.399
1.2. B Vadenje ruda i kamena	77.083	27.047	234	104.364	1.114	4.555	227	5.896
1.3. C Prerađivačka industrija	1.363.160	342.140	182.862	1.888.162	18.955	49.959	148.208	217.122
1.4. D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	224.933	10.976	3.456	239.365	2.754	1.766	2.917	7.437
1.5. E Opskrba vodom, uklanj. otp. voda, gospodar. otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša	26.283	5.449	730	32.462	292	506	631	1.429
1.6. F Građevinarstvo	336.489	61.541	34.749	432.779	4.449	6.404	29.707	40.560
1.7. G Trg. na veliko i malo; popravak motornih vozila i motoc.	2.273.418	306.571	175.808	2.755.797	22.353	27.269	133.138	182.760
1.8. H Prijevoz i skladištenje	225.079	54.259	19.673	299.011	3.347	4.376	16.069	23.792
1.9. I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	113.859	104.436	30.694	248.989	6.644	15.309	19.512	41.465
1.10. J Informacije i komunikacije	94.546	15.900	6.197	116.643	1.425	1.509	3.576	6.510
1.11. K Financ. djelatnosti i djelatnosti osiguranja	874.332	6.537	33	880.902	4.850	328	13	5.191
1.12. L Poslovanje nekretninama	117.614	57.772	14.511	189.897	1.294	6.718	11.457	19.469
1.13. M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	154.979	62.490	11.753	229.222	2.498	21.912	9.637	34.047
1.14. N Administrat. i pomoćne uslužne djelatnosti	23.523	10.000	2.277	35.800	431	833	2.030	3.294
1.15. O Javna uprava i obrana; obv. soc. osiguranje	254.694	8.855	0	263.549	3.659	439	0	4.098
1.16. P Obrazovanje	8.438	263	3.235	11.936	125	19	840	984
1.17. Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	68.968	17.019	1.711	87.698	650	1.289	943	2.882
1.18. R Umjetnost, zabava i rekreacija	12.271	4.862	550	17.683	149	303	484	936
1.19. S Ostale uslužne djelatnosti	55.714	1.195	4.130	61.039	394	64	3.524	3.982
1.20. T Djelatnosti kućanstva kao poslodavca; djelatnosti kućanstva koja proizvode različita dobra i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	0	0	0	0	0	0	0	0
1.21. U Djelatnosti izvanteritorijal. organizacija i tijela	1	0	0	1	0	0	0	0
2. Ukupno stanovništvo (2.1 + 2.2 + 2.3)	6.404.318	467.556	450.526	7.322.400	84.695	60.274	351.758	496.727
2.1. Opća potrošnja	4.996.520	398.364	393.026	5.787.910	74.427	53.092	309.321	436.840
2.2. Stambena izgradnja	1.337.736	57.503	48.055	1.443.294	9.336	6.397	35.886	51.619
2.3. Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	70.062	11.689	9.445	91.196	932	785	6.551	8.268
3. Ukupni krediti (1. + 2.)	12.789.704	1.582.191	970.920	15.342.815	160.905	205.640	756.435	1.122.980

Prilog 5 – Račun dobiti i gubitka banaka u FBiH po shemi FBA - 31.3.2021.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.3.2020.	%	31.3.2021.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
1.	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
a)	Prihodi od kamata i slični prihodi					
1)	Kamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija	1.091	0,4	194	0,1	18
2)	Plasmani drugim bankama	707	0,3	885	0,3	125
3)	Kreditni i poslovi leasinga	159.120	61,5	154.291	59,2	97
4)	Vrijednosni papiri koji se drže do dospjeća	973	0,4	1.046	0,4	108
5)	Vlasnički vrijednosni papiri	0	0	0	0,0	-
6)	Potraživanja po plaćenim izvanbilančnim obvezama	0	0	1	0,0	-
7)	Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	16.125	6,2	14.761	5,7	92
8)	UKUPNI PRIHODI OD KAMATA I SLIČNI PRIHODI	178.016	68,8	171.178	65,7	96
b)	Rashodi po kamatama i slični rashodi					
1)	Depoziti	24.025	9,3	20.654	7,9	86
2)	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0	0	0,0	-
3)	Uzete pozajmice - dospjele obveze	0	0	0	0,0	-
4)	Obveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	2.044	0,8	1.851	0,7	91
5)	Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice	1.864	0,7	1.710	0,7	92
6)	Ostali rashodi po kamatama i slični rashodi	5.944	2,3	6.047	2,3	102
7)	UKUPNI RASHODI PO KAMATAMA I SLIČNI RASHODI	33.877	13,1	30.262	11,6	89
c)	NETO KAMATA I SLIČNI PRIHODI	144.139	55,7	140.916	54,1	98
2.	OPERATIVNI PRIHODI					
a)	Prihodi iz poslovanja s devizama	13.831	5,3	13.770	5,3	100
b)	Naknade po kreditima	2.549	1,0	2.524	1,0	99
c)	Naknade po izvanbilančnim poslovima	5.909	2,2	5.733	2,2	97
d)	Naknade za izvršene usluge	76.591	29,6	78.802	30,2	103
e)	Prihod iz poslova trgovanja	1.492	0,6	251	0,1	17
f)	Ostali operativni prihodi	14.430	5,6	18.575	7,1	129
g)	UKUPNI OPERATIVNI PRIHODI a) do f)	114.802	44,3	119.655	45,9	104
	UKUPAN PRIHOD (1c + 2g)	258.941	100	260.571	100	101
3.	NEKAMATNI RASHODI					
a)	Poslovni i direktni rashodi					
1)	Trošk. ispr. vrijed. riz. aktive, rezerviranja za potenc. obveze i ost. vrijed. usklađenja	20.659	8,0	20.661	7,9	100
2)	Ostali poslovni i direktni troškovi	33.859	13,1	33.574	12,9	99
3)	UKUPNI POSLOVNI I DIREKTNI RASHODI 1) + 2)	54.518	21,0	54.235	20,8	99
b)	Operativni rashodi					
1)	Troškovi plaća i doprinosa	64.056	24,7	64.186	24,6	100
2)	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režijske	38.763	15,0	39.802	15,3	103
3)	Ostali operativni troškovi	28.545	11,0	22.928	8,8	80
4)	UKUPNI OPERATIVNI RASHODI 1) do 3)	131.364	50,7	126.916	48,7	97
c)	UKUPNI NEKAMATNI RASHODI	185.882	71,8	181.151	69,5	97
	UKUPAN RASHOD (1b7+3c)	219.759		211.413		96
4.	DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	76.883	29,7	79.436	30,5	103
5.	GUBITAK	3.824	1,5	16	0,0	0
6.	POREZI	527	0,2	433	0,2	82
7.	DOBIT PO OSNOVI POVEĆANJA ODLOŽENIH POREZNIH SREDSTAVA I SMANJENJE ODLOŽENIH POREZNIH OBVEZA	49	0,0	47	0,0	96
8.	GUBITAK PO OSNOVI SMANJENJA ODLOŽENIH POREZNIH SREDSTAVA I POVEĆANJE ODLOŽENIH POREZNIH OBVEZA	14	0,0	4	0,0	29
9.	NETO-DOBIT	76.391	29,5	79.046	30,3	103
10.	NETO-GUBITAK	3.824	1,5	16	0,0	0
11.	FINANCIJSKI REZULTAT (9.-10.)	72.567		79.030		109

Prilog 6 - Prosječne ponderirane NKS i EKS na kredite i depozite po razdobljima

Prosječne ponderirane NKS i EKS na kredite po razdobljima

- % -

R. br.	Opis	31.3.2017.		31.3.2018.		31.3.2019.		31.3.2020.		31.3.2021.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Pon. kamatne stope na kr. kredite	3,32	3,58	2,77	3,04	2,36	2,65	2,25	2,49	2,12	2,39
1.1.	Gospodarstvu	3,26	3,46	2,71	2,92	2,31	2,53	2,21	2,41	2,07	2,29
1.2.	Stanovništvu	8,37	15,46	8,40	16,44	7,82	15,28	8,36	15,04	8,38	14,44
2.	Pon. kamatne stope na dug. kredite	5,81	6,90	5,02	6,12	4,67	5,65	4,53	5,47	4,73	5,64
2.1.	Gospodarstvu	4,55	4,86	3,83	4,19	3,44	3,68	3,16	3,41	3,56	3,82
2.2.	Stanovništvu	6,65	8,21	5,86	7,49	5,42	6,83	5,41	6,81	5,49	6,82
3.	Ukupno pon. kamatne stope	4,36	4,96	3,69	4,30	3,36	3,94	3,06	3,55	3,30	3,85
3.1.	Gospodarstvu	3,55	3,77	2,97	3,21	2,57	2,79	2,38	2,59	2,44	2,67
3.2.	Stanovništvu	6,68	8,35	5,90	7,65	5,46	6,97	5,46	6,96	5,53	6,93

Prosječne ponderirane NKS i EKS na depozite po razdobljima

- % -

R. br.	Opis	31.3.2017.		31.3.2018.		31.3.2019.		31.3.2020.		31.3.2021.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Pon. kamatne stope na kr. depozite	0,36	0,36	0,34	0,35	0,26	0,26	0,51	0,51	0,18	0,18
1.1.	Do tri mjeseca	0,34	0,34	0,40	0,40	0,17	0,16	0,44	0,44	0,11	0,11
1.2.	Do jedne godine	0,53	0,54	0,23	0,24	0,43	0,43	0,54	0,54	0,25	0,26
2.	Pon. kamatne stope na dug. depozite	1,48	1,50	1,10	1,11	1,49	1,29	0,94	0,95	0,86	0,88
2.1.	Do tri godine	1,36	1,38	0,92	0,92	1,44	1,17	0,72	0,72	0,71	0,72
2.2.	Preko tri godine	1,93	1,96	1,47	1,48	1,62	1,63	1,26	1,28	1,23	1,28
3.	Ukupno pon. kamatne stope na depozite	0,67	0,68	0,66	0,66	0,93	0,82	0,78	0,79	0,56	0,57

PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

Prilog 7 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31. 3. 2021.

R. br.	Naziv MKO	Internet adresa	Direktor	Datum izdavanja dozvole za rad	Broj zaposlenih
1.	MKD „CREDO CENTAR“ d.o.o. Mostar	www.credo.centar.ba	Bernard Stojanović	12. 9. 2019.	8
2.	MKD "EKI" d.o.o. Sarajevo	www.eki.ba	Almir Sultanović	4. 2. 2008.	195
3.	MKF "EKI" Sarajevo	www.eki.ba	Esad Uzunić	20. 8. 2007.	143
4.	MKD „IUTECREDIT BH“ d.o.o. Sarajevo	www.iutecredit.ba	Vilma Tunjić Juzbašić	28. 2. 2019.	45
5.	MKF "LIDER" Sarajevo	www.lider.ba	Džavid Sejfović	4. 2. 2008.	70
6.	"LOK MKF" Sarajevo	www.lok.ba	Elma Čardaklija - Bašić	4. 2. 2008.	63
7.	MKF "MELAHA" Sarajevo	www.melaha.ba	Jakob Finci	9. 10. 2007.	6
8.	MKF "MI-BOSPO" Tuzla	www.mi-bospo.org	Safet Husić	9. 7. 2007.	196
9.	MKF "MIKRA" Sarajevo	www.mikra.ba	Sanin Čampara	19. 3. 2008.	156
10.	MKF "MIKRO ALDI" Gorazde	www.mikroaldi.org	Omar Softić	20. 8. 2007.	35
11.	"PARTNER MKF" Tuzla	www.partner.ba	Senad Sinanović	20. 8. 2007.	291
12.	"PRVA ISLAMSKA MKF" Sarajevo	www.mfi.ba	Edina Hadžimurtezić	10. 12. 2007.	8
13.	MKF "SANI" Zenica	-	Sulejman Haračić	9. 10. 2007.	3
14.	MKF "SUNRISE" Sarajevo	www.microsunrise.ba	Samir Bajrović	20. 8. 2007.	174
UKUPNO					1.393

Prilog 8 - Zbirna bilanca stanja MKF - 31. 3. 2021.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2020.	%	31.3.2021.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	42.575	8,6	46.822	9,5	110
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	28.525	5,8	31.762	6,5	111
1b)	Kamatonosni računi depozita	14.050	2,8	15.060	3,0	107
2.	Plasmani bankama	110	0,0	110	0,0	100
3.	Kreditni	389.972	79,2	384.381	78,4	99
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	4.108	0,8	4.306	0,9	105
3b)	Neto krediti (3-3a)	385.864	78,4	380.075	77,5	98
4.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	26.764	5,5	26.389	5,4	99
5.	Dugoročne investicije	33.061	6,7	33.344	6,8	101
6.	Ostala aktiva	3.565	0,8	3.812	0,8	107
7.	Minus: rezerv. na ost. stavke aktive, osim kredita	10	0,0	10	0,0	100
8.	UKUPNO AKTIVA	491.929	100	490.542	100	100
PASIVA						
9a)	Obveze po uzetim kratkoročnim kreditima	20.476	4,2	8.899	1,8	43
9b)	Obveze po uzetim dugoročnim kreditima	186.128	37,8	193.000	39,3	104
9c)	Obveze po dospjelim kamatama	899	0,2	1.203	0,3	134
10.	Ostale obveze	23.130	4,7	22.730	4,6	98
11.	UKUPNO OBVEZE	230.633	46,9	225.832	46,0	98
12.	Donirani kapital	48.076	9,8	48.076	9,8	100
13.	Temeljni kapital	3.868	0,8	3.767	0,8	97
14.	Višak prihoda nad rashodima	264.873	53,8	268.471	54,7	101
14a)	za prethodne godine	252.283		264.871		105
14b)	za tekuću godinu	12.590		3.600		29
15.	Manjak prihoda nad rashodima	55.625	11,3	55.705	11,3	100
15a)	za prethodne godine	55.251		55.523		100
15b)	za tekuću godinu	374		182		49
16.	Ostale rezerve	104	0,0	101	0,0	97
17.	UKUPNO KAPITAL	261.296	53,1	264.710	54,0	101
18.	UKUPNO PASIVA	491.929	100	490.542	100	100
IZVANBILANČNA EVIDENCIJA						
19.	Otpisani krediti	143.361		147.482		103
20.	Odobrena nepovučena kreditna sredstva od strane vjerovnika	6.373		7.222		113
21.	Komisioni poslovi	218		217		100
22.	Sudske tužbe, rješenja nadležnih organa koja su potencijalna obveza MKO, a koja još nisu evidentirana u bilančnim evidencijama i sl.	400		400		100
23.	Ostalo (sve ostale izvanbilančne stavke koje nisu obuhvaćene naprijed navedenim)	40.189		33.656		84

Prilog 9 - Zbirna bilanca stanja MKD - 31. 3. 2021.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2020.	%	31.3.2021.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	12.356	7,4	12.615	7,5	102
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	12.106	7,3	12.365	7,3	102
1b)	Kamatonosni računi depozita	250	0,1	250	0,2	100
2.	Plasmani bankama	0	0,0	0	0,0	-
3.	Kreditni	150.918	90,9	153.977	90,9	102
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	2.936	1,8	3.430	2,0	117
3b)	Neto krediti (3-3a)	147.982	89,1	150.547	88,9	102
4.	Materijalna i nematerijalna imovina	4.540	2,7	4.630	2,7	102
5.	Dugoročne investicije	0	0,0	0	0,0	-
6.	Ostala aktiva	1.248	0,8	1.475	0,9	118
7.	Minus: rezervir. na ost. stavke aktive, osim kredita	0	0,0	0	0,0	-
8.	UKUPNO AKTIVA	166.126	100	169.267	100	102
PASIVA						
9a)	Obveze po uzetim kratkoročnim kreditima	360	0,2	4.360	2,6	1211
9b)	Obveze po uzetim dugoročnim kreditima	106.468	64,1	104.028	61,5	98
9c)	Obveze po dospjelim kamatama	1.092	0,6	992	0,6	91
10.	Ostale obveze	7.928	4,8	7.841	4,6	99
11.	UKUPNO OBVEZE	115.848	69,7	117.221	69,3	101
12.	Donirani kapital	0	0,0	0	0,0	-
13.	Temeljni kapital	33.100	19,9	33.100	19,6	100
14.	Emisioni ažio	0	0,0	0	0,0	-
15.	Neraspoređena dobit (15a+15b)	9.168	5,5	9.536	5,6	104
15a)	prethodnih godina	10.124		9.164		91
15b)	tekuće godine	-956		372		-39
16.	Zakonske rezerve	3.568	2,2	3.568	2,1	100
17.	Ostale rezerve	4.442	2,7	5.842	3,4	132
18.	UKUPNO KAPITAL	50.278	30,3	52.046	30,7	104
19.	UKUPNO PASIVA	166.126	100	169.267	100	102
IZVANBILANČNA EVIDENCIJA						
20.	Otpisani krediti	6.181		7.133		115
21.	Odobrena nepovučena kreditna sredstva od strane vjerovnika	12.879		8.771		68
22.	Komisioni poslovi	0		0		-
23.	Sudske tužbe, rješenja nadležnih organa koja su potencijalna obveza MKO, a koja još nisu evidentirana u bilančnim evidencijama i sl.	0		0		-
24.	Ostalo (sve ostale izvanbilančne stavke koje nisu obuhvaćene naprijed navedenim)	16.741		14.851		89

Prilog 10 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31. 3. 2021.

- 000 KM -

R. br.	Naziv MKO	Iznos aktive	Iznos bruto portfelja	Iznos kapitala	Financijski rezultat	Plasmani
1.	MKD „CREDO CENTAR“ d.o.o. Mostar	2.649	2.265	2.134	34	314
2.	MKD "EKI" d.o.o. Sarajevo	159.815	143.255	49.397	1.864	27.035
3.	MKF "EKI" Sarajevo	104.551	48.803	71.396	763	11.536
4.	MKD „IUTECREDIT BH“ d.o.o. Sarajevo	6.803	6.751	515	-1.526	3.170
5.	MKF "LIDER" Sarajevo	24.261	23.522	12.134	179	5.729
6.	"LOK MKF" Sarajevo	7.318	5.389	3.300	-50	539
7.	MKF "MELAHA" Sarajevo	1.089	803	385	-30	79
8.	MKF "MI-BOSPO" Tuzla	76.832	68.527	29.210	747	16.302
9.	MKF "MIKRA" Sarajevo	52.761	40.723	11.526	253	10.171
10.	MKF "MIKRO ALDI" Goražde	8.230	7.439	5.290	58	1.306
11.	"PARTNER MKF" Tuzla	158.564	139.417	99.001	1.315	19.972
12.	"PRVA ISLAMSKA MKF" Sarajevo	2.280	1.446	2.009	-20	401
13.	MKF "SANI" Zenica	45	42	-11	-82	0
14.	MKF "SUNRISE" Sarajevo	54.611	44.240	30.470	253	12.421
UKUPNO		659.809	532.622	316.756	3.758	108.975

Prilog 11 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO - 31. 3. 2021.

R. br.	Opis	MKO sa sjedištem u FBiH -razdoblje 1.1.-31.3.2021.-			
		Broj zaključenih ugovora	Isplate mikro kredita (u 000 KM)	Ponderirana NKS (prosječna) %	Ponderirana EKS (prosječna) %
1	2	3		4	5
1.	Kratkoročni mikro krediti za:	12.013	15.407	19,92	32,09
1.1.	Uslužne djelatnosti	519	988	20,66	28,24
1.2.	Trgovinu	122	413	19,06	25,46
1.3.	Poljoprivredu	1.577	2.322	20,34	25,88
1.4.	Proizvodnju	59	154	19,72	26,42
1.5.	Stambene potrebe	797	1.403	21,23	28,11
1.6.	Nenamjenski - osnovne potrebe	6.481	7.319	22,17	40,46
1.7.	Ostalo	2.458	2.808	12,94	20,03
2.	Dugoročni mikro krediti za:	20.599	93.568	19,34	23,86
2.1.	Uslužne djelatnosti	1.812	7.985	19,04	23,08
2.2.	Trgovinu	336	1.773	17,52	21,10
2.3.	Poljoprivredu	5.308	27.978	18,04	20,52
2.4.	Proizvodnju	244	1.486	17,47	20,78
2.5.	Stambene potrebe	4.199	23.637	19,73	23,17
2.6.	Nenamjenski - osnovne potrebe	4.260	14.644	21,56	26,17
2.7.	Ostalo	4.440	16.065	19,54	29,56
3.	Ukupni mikro krediti	32.612	108.975	19,43	25,02

Prilog 11a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za MKO

- % -

Prosječne ponderirane NKS na:	1.1.-31.3.2017.	1.1.-31.3.2018.	1.1.-31.3.2019.	1.1.-31.3.2020.	1.1.-31.3.2021.
Kratkoročne mikro kredite	18,20	20,06	21,64	20,36	19,92
Dugoročne mikro kredite	20,64	19,58	19,22	18,96	19,34
Ukupne mikro kredite	20,19	19,65	19,56	19,15	19,43
Prosječne ponderirane EKS na:	1.1.-31.3.2017.	1.1.-31.3.2018.	1.1.-31.3.2019.	1.1.-31.3.2020.	1.1.-31.3.2021.
Kratkoročne mikro kredite	26,56	26,78	29,42	33,31	32,09
Dugoročne mikro kredite	24,52	23,26	22,61	23,51	23,86
Ukupne mikro kredite	24,90	23,79	23,57	24,38	25,02

Prilog 12 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKF - 31. 3. 2021.

- 000 KM -

R. br.	Opis	Za razdoblje 1.1. - 31.3.2020.	%	Za razdoblje 1.1. - 31.3.2021.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	19.408	90,5	19.199	90,5	99
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi	1.924	10,6	1.924	10,8	100
3.	Neto prihodi od kamata i sličnih prihoda (1. - 2.)	17.484		17.275		99
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	1.809	8,4	1.792	8,4	99
5.	Operativni rashodi	13.669	75,6	14.256	79,9	104
	OSTALI POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
6.	Ostali poslovni prihodi	231	1,1	233	1,1	101
7.	Ostali poslovni rashodi	86	0,5	116	0,7	135
8.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	2.089	11,6	1.181	6,6	57
9.	Višak/manjak prihoda nad rashodima prije oporezivanja (3.+4.-5.+6.-7.-8.)	3.680		3.747		102
10.	Porez na višak prihoda nad rashodima	313	1,7	361	2,0	115
11.	Neto višak/manjak prihoda nad rashodima (9.-10.)	3.367		3.386		101

Prilog 13 - Zbirni račun dobiti i gubitka MKD - 31. 3. 2021.

- 000 KM -

R. br.	Opis	Za razdoblje 1.1. - 31.3.2020.	%	Za razdoblje 1.1. - 31.3.2021.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	6.956	98,5	7.456	97,5	107
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi	1.358	18,3	1.579	21,7	116
3.	Neto prihodi od kamata i sličnih prihoda (1. - 2.)	5.598		5.877		105
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	30	0,4	137	1,8	457
5.	Operativni rashodi	3.927	53,1	4.088	56,2	104
	OSTALI POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
6.	Ostali poslovni prihodi	76	1,1	52	0,7	68
7.	Ostali poslovni rashodi	15	0,2	11	0,2	73
8.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	2.025	27,4	1.384	19,0	68
9.	Dobit/gubitak prije oporezivanja (3.+4.-5.+6.-7.-8.)	-263		583		-222
10.	Porez na dobit	76	1,0	211	2,9	278
11.	Neto dobit/gubitak (9.-10.)	-339		372		-110

PRILOZI ZA LEASING SEKTOR

Prilog 14 - Osnovni podaci o leasing društvima u FBiH - 31. 3. 2021.

R. br.	Naziv leasing društva	Internet adresa	Direktor	Datum izdavanja dozvole za rad	Broj zaposlenih
1.	MOGO d.o.o. Sarajevo	www.mogo.ba	Zoran Vukelić	1. 6. 2018.	15
2.	PORSCHE LEASING d.o.o. Sarajevo	www.porscheleasing.ba	Dejan Stupar	28. 5. 2015.	22
3.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	www.rlbh.ba	Maja Jurčević	19. 1. 2010.	45
4.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	www.s-leasing.ba	Elma Hošo	11. 2. 2010.	25
UKUPNO					107

Prilog 15 - Zbirna bilanca stanja leasing društava - 31. 3. 2021.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2020.	%	31.3.2021.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
1.	Novac i novčani ekvivalenti	6.548	1,9	3.523	1,0	54
2.	Plasmani bankama	12.113	3,5	11.678	3,3	96
3.	Potraživanja po finansijskom leasingu, neto (3a-3b-3c-3d)	256.770	74,7	265.115	75,7	103
3a)	Potraživanja po finansijskom leasingu, bruto	280.723	81,7	288.853	82,4	103
3b)	Rezerve za gubitke	2.126	0,6	2.267	0,6	107
3c)	Odgođeni prihodi po osnovi kamata	21.584	6,3	21.206	6,0	98
3d)	Odgođeni prihodi po osnovi naknada	243	0,1	265	0,1	109
4.	Potraživanja od supsidijarnih osoba	0	0,0	0	0,0	-
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto (5a+5b-5c-5d)	55.565	16,2	56.820	16,2	102
5a)	Materijalna i nematerijalna imovina-vlastita sredstva	3.562	1,0	3.670	1,1	103
5b)	Materijalna i nematerijalna imovina-operativnog leasinga	73.103	21,3	75.423	21,5	103
5c)	Ispravak vrijednosti-vlastita sredstva	1.961	0,6	2.072	0,6	106
5d)	Ispravak vrijednosti-operativni leasing	19.139	5,5	20.201	5,8	106
6.	Dugoročne investicije	309	0,1	309	0,1	100
7.	Ostala aktiva (7a+7b+7c)	12.521	3,6	13.075	3,7	104
7a)	Zajmovi, neto (7a1-7a2)	4.982	1,4	4.891	1,4	98
7a1)	Zajmovi (dospjela potraž.+nedospjela glavnica)	4.984	1,4	4.893	1,4	98
7a2)	Rezerve za zajmove	2	0,0	2	0,0	100
7b)	Zalihe	912	0,3	1.348	0,4	148
7c)	Ostala aktiva	6.627	1,9	6.836	1,9	103
	UKUPNA AKTIVA	343.826	100	350.520	100	102
	PASIVA					
8.	Obveze po uzetim kreditima, neto (8a+8b-8c)	307.877	89,5	311.388	88,8	101
8a)	Obveze po kratkoročnim kreditima	1.956	0,5	8.810	2,5	450
8b)	Obveze po dugoročnim kreditima	306.085	89,0	302.727	86,3	99
8c)	Unaprijed plaćeni troškovi i naknada	164	0,0	149	0,0	91
9.	Ostale obveze	8.174	2,4	10.084	2,9	123
	UKUPNO OBVEZE	316.051	91,9	321.472	91,7	102
10.	Temeljni kapital	16.458	4,8	16.458	4,7	100
11.	Rezerve	7.060	2,1	7.060	2,0	100
12.	Akumulirana dobit/gubitak	4.257	1,2	5.530	1,6	130
	UKUPNO KAPITAL	27.775	8,1	29.048	8,3	105
	UKUPNO PASIVA	343.826	100	350.520	100	102
	Otpisana potraživanja (početno stanje)	19.880		21.020		106
	Novi otpis (+)	2.115		173		8
	Naplata (-)	61		33		54
	Trajni otpis (-)	914		1.276		140
	Otpisana potraživanja (krajnje stanje)	21.020		19.884		95
	Ostala izvanbilančna evidencija	68.554		66.843		98

Prilog 16 - Pregled osnovnih pokazatelja leasing društava u FBiH - 31. 3. 2021.

- 000 KM -

R. br.	Naziv leasing društva	Bilančna suma	Potraživanja po finansijskom leasingu	Neto stanje sredstava danih u operativni leasing	Ukupan kapital	Financijski rezultat	Plasmani
1.	MOGO d.o.o. Sarajevo	2.348	1.353	0	542	-356	0
2.	PORSCHE LEASING d.o.o. Sarajevo	137.046	89.627	41.417	7.729	1.078	15.910
3.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	118.435	87.600	9.656	12.802	323	11.049
4.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	92.691	86.535	4.149	7.975	227	16.750
UKUPNO		350.520	265.115	55.222	29.048	1.272	43.709

Prilog 17 - Zbirni račun dobiti i gubitka leasing društava - 31. 3. 2021.

- 000 KM -

R. br.	Opis	1.1.- 31.3.2020.	%	1.1.- 31.3.2021.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	Financijski prihodi i rashodi					
1.	Prihodi od kamata	3.385	37,9	3.216	38,4	95
1a)	Kamate na plasmane bankama	96	1,1	18	0,2	19
1b)	Kamate po financijskom leasingu	2.934	32,8	2.772	33,2	94
1c)	Naknade (za obradu leasing zahtjeva itd.)	218	2,5	213	2,5	98
1d)	Ostali prihodi po kamatama	137	1,5	213	2,5	155
2.	Rashodi po kamatama	1.082	13,4	1.004	14,1	93
2a)	Kamate na pozajmljena sredstva	1.054	13,0	984	13,8	93
2b)	Naknade za obradu kredita	28	0,4	20	0,3	71
2c)	Ostali rashodi po kamatama	0	0,0	0	0,0	-
3.	Neto prihodi od kamata	2.303	25,8	2.212	26,4	96
	Operativni prihodi i rashodi					
4.	Operativni prihodi	5.557	62,1	5.154	61,6	93
4a)	Naknade za izvršene usluge	0	0,0	0	0,0	-
4b)	Naknada za operativni najam	4.088	45,7	4.625	55,3	113
4c)	Prihod od prodaje leasing objekta	0	0,0	0	0,0	-
4d)	Ostali operativni prihodi	1.469	16,4	529	6,3	36
4d)1	Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	3	0,0	62	0,7	2067
4d)2	Prihodi od opomena	4	0,0	6	0,1	150
4d)3	Ostalo	1.462	16,4	461	5,5	32
5.	Operativni rashodi	6.790	83,8	5.920	83,4	87
5a)	Troškovi plaća i doprinosa	1.258	15,5	1.129	15,9	90
5b)	Troškovi poslovnog prostora	2.825	34,9	3.012	42,4	107
5c)	Ostali troškovi	2.707	33,4	1.779	25,1	66
6.	Troškovi rezervi za gubitke	223	2,8	174	2,5	78
7.	Dobit prije poreza	847	-	1.272	-	150
8.	Porez na dobit	0	0,0	0	0,0	-
9.	Neto dobit/gubitak	847	-	1.272	-	150

Prilog 18 - Pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o financijskom leasingu – 31. 3. 2021.

R. br.	Opis	Za razdoblje 1.1.-31.3.2021.			
		Broj ugovora	Iznos financiranja (000 KM)	Pond. NKS %	Pond. EKS %
1	2	3	4	5	6
1.	Kratkoročni leasing ugovor prema predmetu leasinga:	4	240	4,02	6,80
a.	Putnička vozila	3	194	4,14	7,21
b.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	1	46	3,50	5,07
c.	Strojevi i oprema	0	0	0,00	0,00
d.	Nekretnine	0	0	0,00	0,00
e.	Ostalo	0	0	0,00	0,00
1.1.	Kratkoročni leasing ugovor prema korisniku leasinga:	4	240	4,02	6,80
a.	Pravne osobe	4	240	4,02	6,80
b.	Poduzetnici	0	0	0,00	0,00
c.	Fizičke osobe	0	0	0,00	0,00
2.	Dugoročni leasing ugovor prema predmetu leasinga:	722	37.995	4,06	7,47
a.	Putnička vozila	438	20.064	3,78	7,14
b.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	231	8.959	4,21	7,53
c.	Strojevi i oprema	53	8.972	4,54	8,15
d.	Nekretnine	0	0	0,00	0,00
e.	Ostalo	0	0	0,00	0,00
2.1.	Dugoročni leasing ugovor prema korisniku leasinga:	722	37.995	4,06	7,47
a.	Pravne osobe	597	33.829	4,00	6,58
b.	Poduzetnici	30	1.352	3,95	6,10
c.	Fizičke osobe	95	2.814	4,86	18,82
	Ukupno (1+2)	726	38.235	4,06	7,47

Prilog 18a - Usporedni pregled prosječnih ponderiranih NKS i EKS za ugovore o financijskom leasingu

- % -

R. br.	Opis	31.3.2017.		31.3.2018.		31.3.2019.		31.3.2020.		31.3.2021.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Kratkoročni leasing ugovori:	5,02	7,68	5,24	9,65	8,64	17,65	3,93	8,07	4,02	6,80
1.1.	Pravne osobe	5,02	7,59	5,24	9,65	2,99	5,23	3,93	8,07	4,02	6,80
1.2.	Poduzetnici	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.	Fizičke osobe	4,99	11,36	0,00	0,00	32,08	69,21	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Dugoročni leasing ugovori:	4,80	7,31	4,47	7,24	7,20	11,29	4,18	7,25	4,06	7,47
2.1.	Pravne osobe	4,81	6,68	4,43	6,58	4,13	6,19	4,08	6,41	4,00	6,58
2.2.	Poduzetnici	5,99	8,41	4,99	7,06	5,05	6,84	5,21	8,84	3,95	6,10
2.3.	Fizičke osobe	4,41	15,53	4,97	18,44	26,15	42,82	4,91	18,18	4,86	18,82
	Ukupno	4,80	7,31	4,47	7,25	7,22	11,37	4,18	7,26	4,06	7,47

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

IZDAVAČ

**AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

**Zmaja od Bosne 47b
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina**

Tel. +387 33 72 14 00

Faks +387 33 66 88 11

Internet stranica: www.fba.ba

e-mail: agencija@fba.ba